

A close-up photograph of a hand holding a credit card over a laptop keyboard. The image is overlaid with a semi-transparent orange and blue gradient. The text is positioned in the upper left quadrant.

Graydon studie. Betaalgedrag Q3 2015.

Over de studie betaalgedrag

Graydon Belgium nv verzamelt **systematisch en dagelijks aging listings**. Vele duizenden bedrijven geven door op welke wijze (correct volgens de gemaakte afspraken of buiten termijn en in welke mate buiten termijn) ze door hun zakenpartners worden betaald. De Graydoncomputers linken die informatie terug aan de individuele onderneming, waardoor op accurate wijze het **betalingsgedrag van elke actieve onderneming, vzw of overheidsinstantie wordt gemeten**.

Dergelijke **vinger-aan-de-polsgegevens**, die wij sedert 1984 systematisch verzamelen, vullen de elementen uit bijvoorbeeld de jaarrekening (per definitie minstens zeven maanden oud, nu zelfs in de meeste gevallen 18 maanden oud) uitstekend aan: de verwerking ervan toont de betalingsevolutie van elke onderneming en geeft direct inzicht op de korte termijn liquiditeitsevolutie en cashpositie ervan.

De betaalindex bewijst zich als een **uitstekende korte termijn graadmeter met betrekking tot de conjunctuurevoluties**.

Overname en gebruik van dit onderzoek wordt aangemoedigd mits bronvermelding "Graydon Belgium". Deze brochure is louter ter informatie opgesteld. De gegevens zijn ontwikkeld en verwerkt op basis van de Graydon-databanken. Uitgever, informatieverstrekker noch auteurs kunnen aansprakelijk gesteld worden voor mogelijke onnauwkeurigheden. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens is voor rekening van de lezer.

Gelieve als bron 'Graydon Belgium' te vermelden

Graydon Belgium nv
Uitbreidingstraat 84-b1
2600 Berchem

Contact: Eric Van den Broele
www.graydon.be
eric.vandenbroele@graydon.be

Inhoud

Over de studie betaalgedrag	3
Voorwoord	5
Betaalindex: federale tendensen	8
Betaalindex: regionale & provinciale tendensen	10
Federaal	10
Vlaanderen	11
Wallonië	12
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	12
Vlaamse provincies	14
Waalse provincies	17
Samenvattende regionale tabel	19
Tendensen binnen de federale en regionale openbare besturen, de centrumsteden	20
Federale overheid	20
Regionale overheden	24
Provinciale overheden	25
Gemeentelijke overheden	26
Vlaamse centrumsteden	28
Opinie: Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter.	29
Kunnen we na ruim één jaar werking de effecten van de wet evalueren?	29
Er moet aan drie problemen gesleuteld worden:	30
Billijke betaaltermijnen op basis van best practice	30
Empowerment van de KMO bij vertraagde betaling	31
Particulieren	31
Bijlage 1: Sectoranalyses betaalgedrag	32
Totaaloverzicht betaalscores per sector (op basis van NACE-2)	32
Bijlage 2: Sectorgrafieken	35
Over Graydon	78

Voorwoord

Tijdens het 3de kwartaal 2015 werd **68,93%** van de door het bedrijfsleven gerapporteerde facturen netjes conform de betaalcondities betaald. Ten opzichte van het tweede kwartaal is dit een verbetering met 1,98%. Deze waarneming is vergelijkbaar met het cijfer van het derde kwartaal 2014. De evolutie van het betaalgedrag stabiliseert zich dus op een vrij hoog en performant niveau.

Toch blijft de vaststelling dat 9,24% van de facturen meer dan 90 dagen te laat betaald worden verontrustend. Dit blijft wegen op de cashpositie van de ondernemingen en verdient dus bijzondere aandacht én actie.

Het afgelopen kwartaal halen we een Graydon Betaalindexscore van 104,2. Het eerste kwartaal van dit jaar konden we nog, met een waarde van 105,6, de beste score ooit noteren. Toch halen we met het huidige kwartaalcijfer het op een na beste derde kwartaalcijfer sedert de crisissuitbraak in 2008. De fundamentele positieve trend stabiliseert en vlakt af.

Volgende twee zaken vallen sterk op in deze nieuwe studie:

- Regionaal zien we **sterke dalingen van het betaalgedrag in Brussel** (indexdaling van -3,88 tijdens het tweede trimester en nog eens -1,38 tijdens het derde). Dit ondanks het feit dat de bedrijven gelegen in het Brusselse gewest, en dit in vergelijking met Vlaanderen en Wallonië, nog steeds iets betere resultaten voorleggen. De daling in deze regio is sterk gebonden aan bedrijven die bijzonder gevoelig zijn aan de economische evolutie internationaal. Zo zien we bijvoorbeeld een verslechterd betaalgedrag bij bedrijven actief in financiële leasing en banken maar ook bij sterk internationaal gerichte high-tech bedrijven.
- De wijze waarop de **federale overheid** haar facturen aan het bedrijfsleven betaalt gaat er, na de positieve evolutie van de afgelopen jaren, **voor het derde trimester op rij op achteruit**. Hoewel sommige FOD's nu zelfs beter betalen dan voorheen, zien we in het bijzonder het betaalgedrag van het ministerie van Justitie, ondanks de verbetering afgelopen kwartaal, als problematisch. Sommige andere ministeries leggen welliswaar goede scores voor maar met een dalende trend (zie hiervoor tendensen binnen de fedrale en regionale open besturen, de centrumsteden)

Bedrijfsleiders blijven dus best bijzonder attent: bijna 1 factuur per 10 aan wanbetaling betekent een aanslag op de liquiditeit van een onderneming. Er moet nog altijd een flink stuk weg afgelegd worden. Het blijft voor ondernemingen belangrijk om het betalingsgedrag en de financiële situatie van hun zakenpartners permanent door te lichten. Zo vermijden ze immers dat ze zelf in de problemen komen¹.

¹ In onze studie met betrekking tot betaalgedrag met betrekking tot het eerste kwartaal 2015 (zie www.graydon.be/downloads) toonden we aan dat wanbetalingen veeleer het gevolg zijn van (zware) financiële problemen binnen het bedrijf van de schuldenaar, dan dat het wanbetalen vanwege de schuldenaar niets anders zou zijn dan een moraliteits- of organisatorisch probleem. De meeste gezonde bedrijven betalen ook correct. Toch noteren we binnen de groep gezonde ondernemingen één bedrijf per twintig die hun facturen vertraagd betalen.

Door het huldigen van een correcte betaalpolitiek waar facturen vanwege het bedrijfsleven snel én stipt worden betaald, kan de overheid in belangrijke mate bijdragen tot het pompen van liquiditeit (meer dan ooit noodzakelijke zuurstof) in de bedrijfseconomie. De – voorlopig beperkte - verzwakking van het overheids-betaalgedrag moet dus nauwkeurig worden opgevolgd én bovenal blijvend worden bijgestuurd².

Eric Van den Broele

Senior Manager Research & Development
Graydon Belgium NV

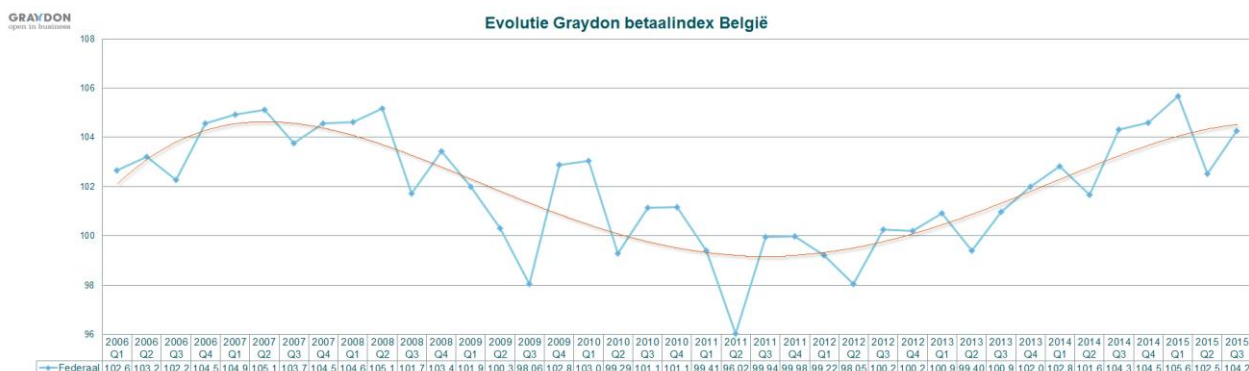
² Zie hiervoor onze bijdragen in de publicatie van dit rapport met betrekking tot het eerste kwartaal 2015. www.graydon.be/downloads/studie-b2b-betaalgedrag-q1-2015, meer bepaald het hoofdstuk “Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter”.

Betaalindex: federale tendensen

Op basis van alle betalingen, ook diegene die niet of te laat worden uitgevoerd, berekenen we een globale **Graydon Bedrijven Betaalindex**. Hierbij worden 'goede betalingen' beloond, terwijl betalingen na afspraak zwaarder worden afgestraft naarmate ze langer na de vervaldatum worden betaald. De bekomen score wordt omgezet in een indexwaarde waarbij de resultaten van het jaar 2002 gelden als ijk (waarde 100). Hoe hoger de index, hoe beter het betaalgedrag.

Het afgelopen 3de kwartaal 2015 halen we een Graydon Betaalindexscore van 104,2. Enkel het derde kwartaal 2014 scoorde beter.

Dit is een beduidend hogere score dan gedurende het tweede trimester. Dit is echter op zich een normaal fenomeen: sedert 2010 noteren we elk jaar gedurende het tweede kwartaal een dip in het B2B-betaalgedrag. Het is echter belangrijker vast te stellen dat het derde kwartaal 2015 opnieuw een goede score laat noteren, gelijklopend met de waarde bekomen in het derde kwartaal 2014. De index is dus structureel verbeterd sinds het uitbreken van de crisis in 2008 toen de betaalindex van het derde kwartaal een enorme duik toonde.

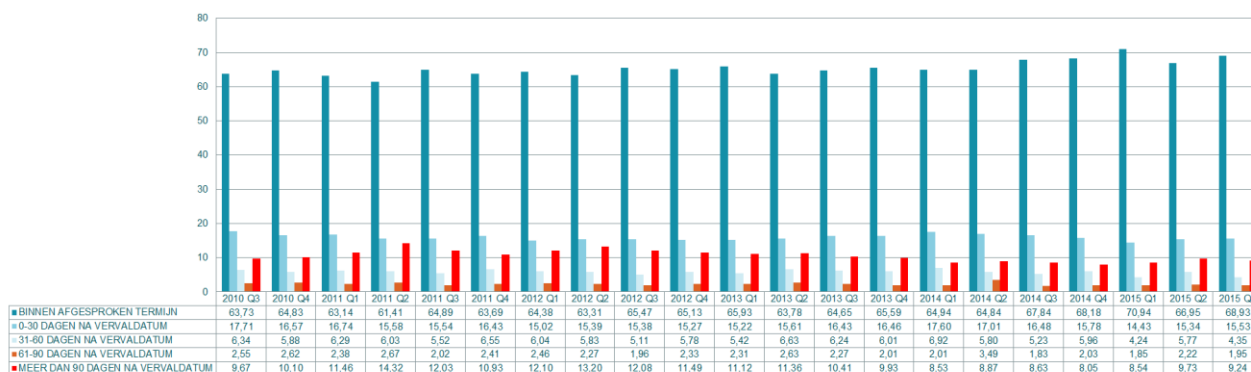
De positieve trend in het betaalgedrag, die sedert het derde kwartaal van 2012 is ingezet, wordt met de resultaten van het afgelopen 3de kwartaal nogmaals versterkt. Dit is zowel toe te schrijven aan de opleving van het aantal betalingen binnen afgesproken termijn (68,83% in het derde trimester 2015) als aan de –in vergelijking met het tweede trimester 2015- afname van het volume grove wanbetalingen (8,54% in het eerste trimester 2015, 9,73% in het tweede kwartaal 2015 en 9,24% in het afgelopen derde kwartaal). Dit laatste zijn betalingen die meer dan 90 dagen na vervaldatum of zelfs helemaal niet plaatsvinden. Deze wegen fors door in de berekening van de betaalindex omwille van hun vaak oninbaar karakter. Dit type betalingen leidt in veel gevallen tot af te schrijven vorderingen.

Het dieptepunt bevond zich in het 2^e kwartaal 2011 met 14,3% aan wan- of onbetaalde facturen. Dit volume is sindsdien stelselmatig afgenomen tot 8,05% in het vierde kwartaal 2014 en 8,54% tijdens het eerste kwartaal 2015. Nu is dit, na de gebruikelijke dip naar 9,73% in het tweede kwartaal, terug gedaald tot 9,24%. Dat is ongeveer 1 factuur op de 10. Ideaal neemt dit volume verder af, maar zelfs in de economisch betere jaren wordt tussen 7 en 9% steevast als wanbetaling gerapporteerd. Tijdens het eerste kwartaal 2007 maten we 'slechts' 7,42% facturen die meer dan 90 dagen te laat betaald werden. Tijdens het tweede kwartaal 2007 waren dat er 7,42%. Dat 1 op 10 facturen veel te laat of niet wordt betaald blijft doorwegen op de cashpositie van de

ondernemingen. Er blijft dus werk aan de winkel om dit percentage verder terug te dringen zodat bedrijven over meer werkkapitaal kunnen beschikken.³

GRAYDON
open in business

Evolutie B2B betaalgedrag volgens vervaldatum in België

Afgelopen kwartaal werd dus 68,93% van de door het bedrijfsleven gerapporteerde facturen conform de betaalcondities betaald. Ten opzichte van vorig kwartaal (66,95%) is dit opnieuw een stijging.

De betalingen die met lichte vertraging (0-30 dagen na vervaldatum) plaatsvinden, nemen ten opzichte van het eerste en tweede kwartaal 2015 wat toe. Momenteel gaat om het **16,48%** van de gerapporteerde facturen. Vorig derde kwartaal 2014 was dat echter nog 17,01%. Betalingen met lichte vertraging zijn zeker nog aanvaardbaar.

De betalingen met vertraging tussen 30 en 60 dagen zijn ten opzichte van het tweede kwartaal 2015 eveneens gedaald: van 5,77% naar 4,35% afgelopen kwartaal.

De laattijdige betalingen van 60-90 dagen na afgesproken vervaldatum zijn eveneens gedaald van 2,22% tijdens het eerste kwartaal van 2015 naar **1,95%** tijdens het tweede kwartaal 2015.

De wanbetalingen die meer dan 90 dagen na vervaldatum nog niet uitgevoerd werden (**9,24%**) namen eveneens lichtjes af ten opzichte van einde juni 2015. Betalingen met dergelijke mate van vertraging zorgen ervoor dat de transacties onvoldoende rendabel en vaak zelfs verlieslatend worden.

³ Zie hiervoor onze bijdragen in de publicatie van dit rapport met betrekking tot het eerste kwartaal 2015. www.graydon.be/downloads/studie-b2b-betaalgedrag-q1-2015, meer bepaald het hoofdstuk "Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter".

Betaalindex: regionale & provinciale tendensen

Om de betaalevolutie per regio weer te geven delen wij de betalingservaringen van alle economisch actieve entiteiten-inclusief overheidsinstellingen- op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de grafieken "Evolutie van het betaalgedrag binnen de regio" worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de regio, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de eerst onderstaande grafiek.

Federaal

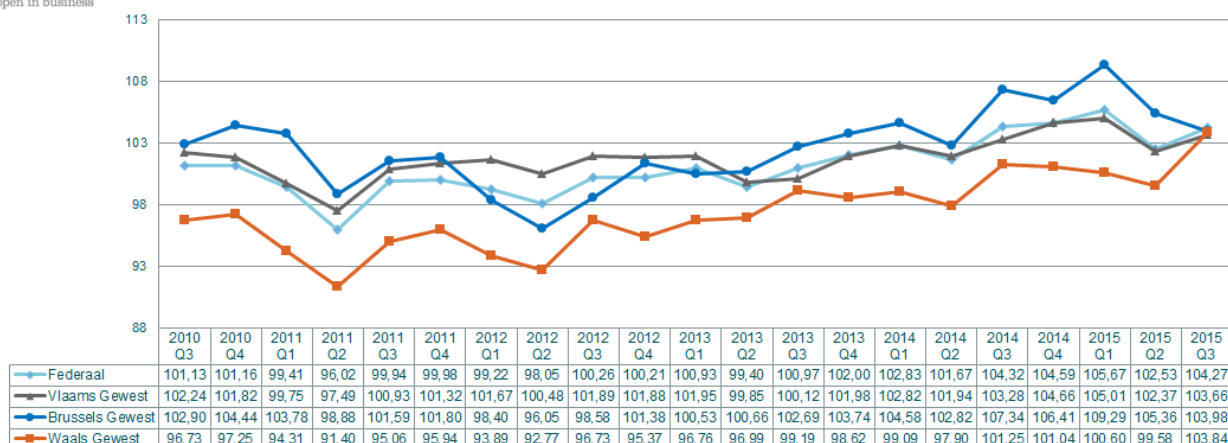
De federale betaalindex bedroeg **104,27** op basis van het derde kwartaal 2015. Een stijging ten opzichte van het tweede kwartaal en het op één na beste derde kwartaalresultaat ooit. Toch wordt het recordniveau waar we tijdens het eerste trimester van dit jaar gewag maakten niet geëvenaard.

Het cijfer van dit derde kwartaal is het gevolg van een stijging van de kwaliteit van het betaalgedrag van ondernemingen in de drie gewesten. De scherpste –zelfs spectaculaire– stijging noteren we bij bedrijven die hun maatschappelijke zetel binnen het Waalse gewest (betaalindex 103,84, een stijging met 4,26 punten).

Toch blijft Brussel, waar we nochtans een lichte daling van de betaalkwaliteit noteren met 103,98 indexpunten, het sterkst presterende gewest. Ook op Vlaams niveau gaat de betaalindex vooruit (betaalindex 103,66 een stijging met 1,29 indexpunten).

De regionale betaalindexen in de 3 gewesten presteren ten opzichte de voorbije jaren bijzonder sterk. Voor het eerst mogen we stellen dat ook in het Waalse gewest bijna even goed wordt betaald als elders.

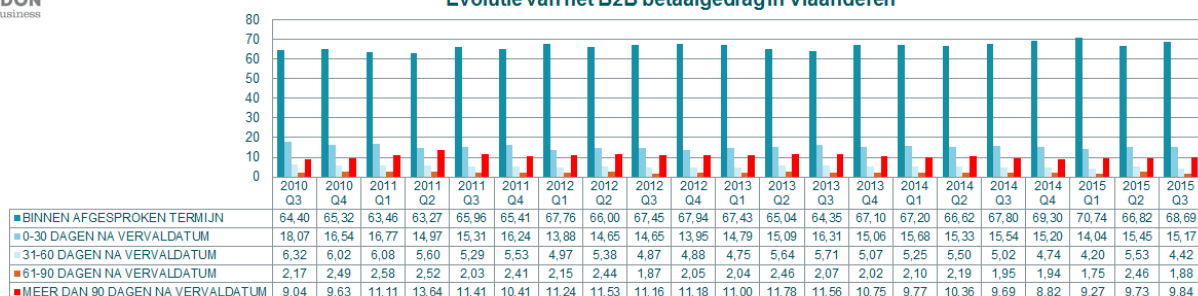
Graydon index van het B2B betaalgedrag: regionaal niveau

Vlaanderen

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Vlaanderen

In Vlaanderen eindigde 2013 positief: 67,1% van de geregistreerde betalingen verliepen volgens afspraak, 15% kende een lichte overschrijding. Voor het eerste kwartaal 2014 zagen we eenzelfde patroon, het tweede viel opnieuw iets lager uit met 66,6% tijdige betalingen. 15,7% betrof een overschrijding tot 30 dagen, 5,25% tot 60 dagen en 2,1% tot 90 dagen. In het vierde kwartaal 2014 werd 69,3% van de facturen tijdig betaald, 15,5% betrof een overschrijding tot 30 dagen, 5,02% tot 60 dagen en 1,95% tot 90 dagen. De wanbetalingen bedroegen toen 9,69%.

Voor het 1ste kwartaal 2015 maten we 70,74% van de facturen die binnen de afgesproken termijnen betaald worden, 14,04% tussen 0 en 30 dagen na vervaldatum, 4,2% tussen 31 en 60 dagen, 1,75% tussen 61 en 90 dagen na vervaldatum. De wanbetalingen maakten toen 9,27% uit van het totale factuurenpakket of 1 factuur per 11,78.

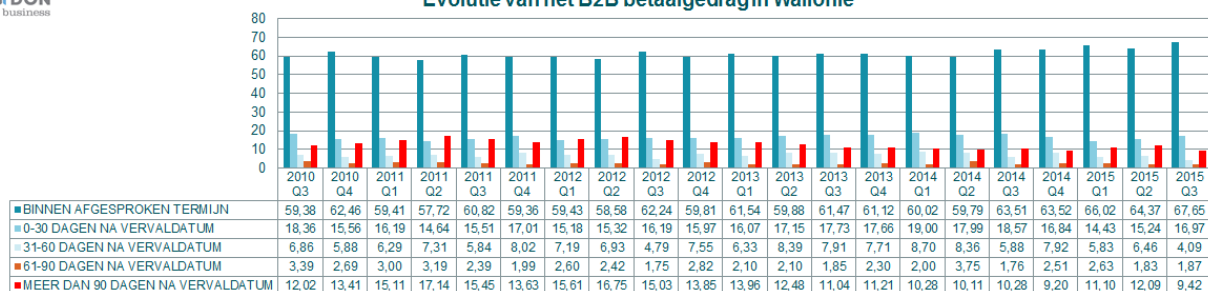
Tijdens het tweede kwartaal zakte dit terug. 66,82% van de facturen werd binnen de afgesproken termijnen betaald, 15,45% tussen 0 en 30 dagen na vervaldatum, 5,53% tussen 31 en 60 dagen, 2,46% tussen 61 en 90 dagen. De wanbetalingen maken 9,73% uit van het totale factuurenpakket of 1 factuur per 10,27.

Tijdens het derde kwartaal stijgt dit opnieuw. 68,69% van de facturen wordt binnen de afgesproken termijnen betaald, 15,17% tussen 0 en 30 dagen na vervaldatum, 4,42% tussen 31 en 60 dagen, 1,88% tussen 61 en 90 dagen. De wanbetalingen maken 9,84% uit van het totale factuurenpakket of 1 factuur per 10,16.

Wallonië

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Wallonië

In Wallonië was er, na een gunstige evolutie tijdens het derde kwartaal 2014, sedert 3 opeenvolgende trimesters een lichte achteruitgang van de betaalindex. Vooral het duidelijk aanscherpen van de wanbetalingen (van 9,2% in het vierde kwartaal 2014 naar 11,11% in het eerste kwartaal 2015 en 12,1% in het tweede kwartaal 2015) speelde hierbij een rol. Anderzijds: ook hier noteerden wij een afname van het aantal correct betaalde facturen van 66,01% gedurende het eerste kwartaal 2015 naar 64,34% tijdens het tweede kwartaal.

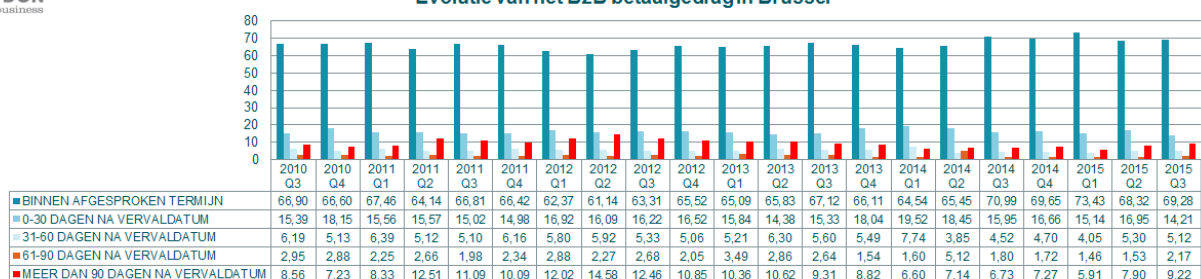
Het derde kwartaal 2015 toont een plotse en fundamentele verbetering. Het volume aan correct betaalde facturen stijgt er naar 67,65%: de beste waarde ooit.

Het aandeel van betalingen met lichte overschrijding tot maximaal 30 dagen bedraagt momenteel 16,9%. Het aantal echte wanbetalingen (meer dan 90 dagen na vervaldatum) is de afgelopen twee jaar toch wel spectaculair afgenomen. Waar we afgelopen jaren in volle crisisperiode nog waarden tussen 15% en 17% waarnamen, zien we een duidelijke stelselmatige verbetering naar 9,42% wanbetalingen of 1 per 10,6 facturen.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag in Brussel

In het Brussels Gewest was er amper beweging in de betaalindex gedurende de eerste 2 kwartalen van 2013. Tijdens het derde kwartaal ging het aandeel correcte betalingen er flink op vooruit van 65,8% naar 67,1%, om in het vierde kwartaal 2013 te eindigen op 66,1%.

Einde tweede semester 2014 stijgt het aantal correct betaalde facturen naar 69,55%. 16,66% van de facturen werd binnen de 30 dagen na vervaldatum betaald, 4,7% binnen de 60 dagen en 1,72% binnen de 90 dagen. Het aantal wanbetalingen was, in tegenstelling tot de andere gewesten, in Brussel in het vierde kwartaal 2014 opnieuw gestegen naar 7,27% of 1 factuur per 13,7.

Het eerste kwartaal 2015 toonde zonder meer goede resultaten: 73,49% van de facturen die aan bedrijven met zetel in het Brusselse gewest worden overgemaakt werden ook tijdig betaald. 15,14 % van de facturen werd binnen de 30 dagen na vervaldatum betaald, 4,05% van de facturen tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum en 1,45% van de facturen tussen 61 en 90 dagen. Het aantal wanbetalingen was er verminderd tot 5,86% of één factuur per 17.

Het tweede kwartaal 2015 zakten deze cijfers. 69,28% van de facturen werd tijdig betaald, 16,95 binnen de 0 en 30 dagen na vervaldatum, 5,3% tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum en 1,53% tussen 61 en 90 dagen na vervaldatum. 7,90% van de facturen werd op meer dan 90 dagen na vervaldatum –of niet meer- betaald.

Het huidige derde kwartaal 2015 stijgen de cijfers van de correcte betalingen lichtjes. 68,32% van de facturen werd er tijdig betaald, 14,21 binnen de 0 en 30 dagen na vervaldatum, 5,12% tussen 31 en 60 dagen na vervaldatum en 2,17% tussen 61 en 90 dagen na vervaldatum. 9,22% van de facturen werd er op meer dan 90 dagen na vervaldatum –of niet meer- betaald. In Brussel verzwaart het effect van de wanbetalingen de indexscore.

De bedrijven met zetel in Brussel behalen het beste resultaat van de 3 gewesten. Dit heeft wellicht te maken met de aanwezigheid van grotere ondernemingen, sterk verweven met de internationale –ook financiële- markten, en overheden die -op enkele uitzonderingen na- de vooropgestelde betaaltermijn beter kunnen respecteren.

Desondanks: binnen dit gewest is het net binnen die bedrijven die sterk én snel onder invloed zijn van de internationale bewegingen -we denken hierbij onder meer aan banken, financiële leasing en sterk internationaal geïntereerde high-tech bedrijven- waar we het afgelopen twee trimesters een duidelijke vertraging van hun binnenlands betaalgedrag noteren.

Vlaamse provincies

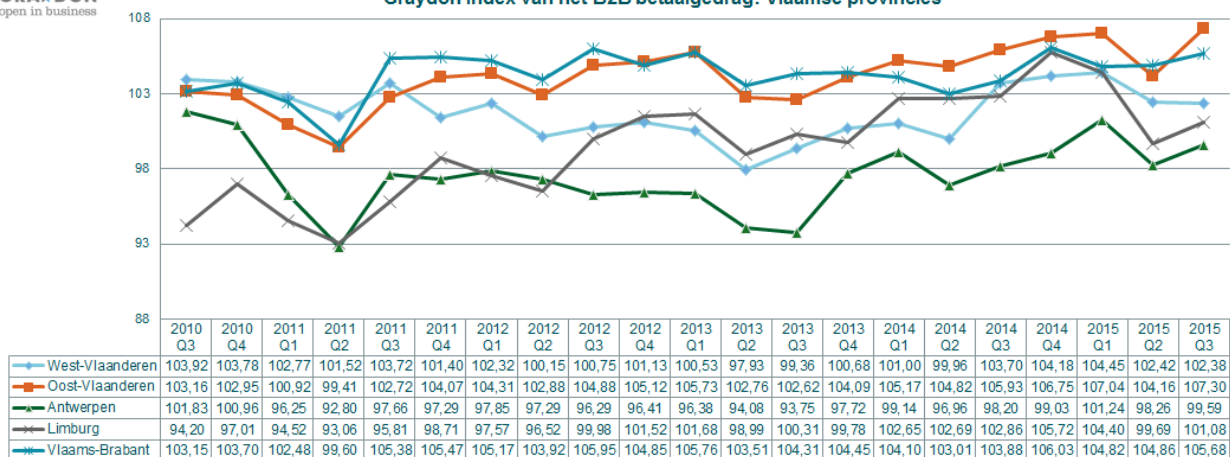
Tijdens het eerste kwartaal van 2014 waren de geregistreerde betalingen een flink stuk beter in alle provincies, zowel ten opzichte van de laatste 3 maanden van 2013 als ten opzichte van een jaar voordien. Het tweede kwartaal gingen de indexen bijna overal omlaag. Laatste semester 2014 ging de index voor alle provincies sterk naar boven.

Het eerste trimester 2015 namen we een verdere positieve evolutie waar in Oost- en West-Vlaanderen maar ook in de achterophinkende provincie Antwerpen. In Limburg en Vlaams-Brabant namen we daarentegen een lichte achteruitgang waar.

Het tweede trimester 2015 zagen we dalingen in alle Vlaamse provincies. Die daling was het scherpst uitgesproken binnen de provincie Limburg waar de betaalindex zakt naar 99,7 punten (-4,7). Enkel in Vlaams-Brabant bleef de betaalindex bijna status-quo. Een verdere analyse van de situatie in Limburg toonde aan dat het vooral bedrijven zijn die sterk consumentengericht zijn (horeca, bouw, ...) die het 2de kwartaal minder goed hun facturen nakomen.

Het derde kwartaal 2015 scoort beduidend beter. In Oost-Vlaanderen noteren we een uitgesproken stijging naar 107,3 indexpunten. Oost-Vlaanderen herneemt dus zijn leidende positie en wordt gevolgd door Vlaams-Brabant waar we met 105,68 punten ook een zich verbeterende tendens waarnemen. West-Vlaanderen scoort, ondanks een verder dalende trend met 102,38 punten nog vrij goed. In Limburg lijkt de sterk dalende tendens in het afgelopen derde trimester omgebogen. Antwerpen is binnen het Vlaamse gewest de provincie met de zwakste score, maar ook hier lijkt de tendens stijgend.

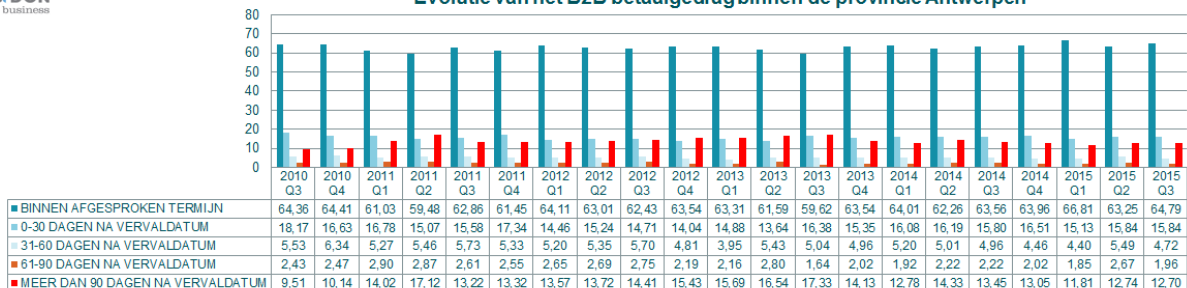
Graydon index van het B2B betaalgedrag: Vlaamse provincies

Hierna volgen de geregistreerde betalingen voor de verschillende Vlaamse provincies, telkens met aanduiding van het aantal correcte betalingen, betalingen na vervaldatum en wanbetaalde (meer dan 90 dagen na vervaldatum) facturen.

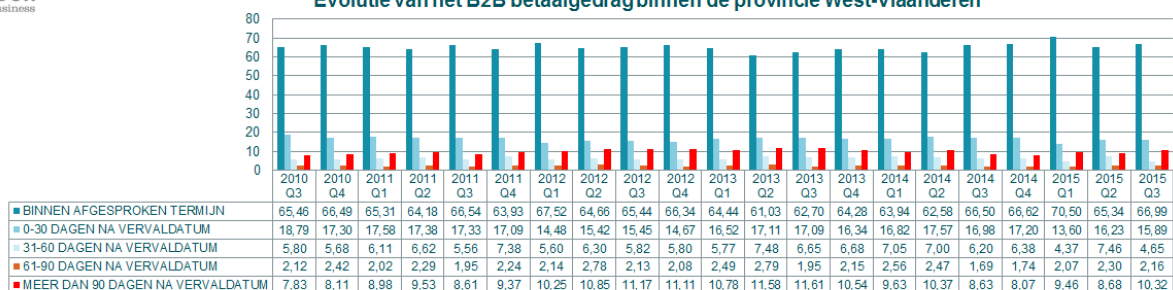
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Antwerpen

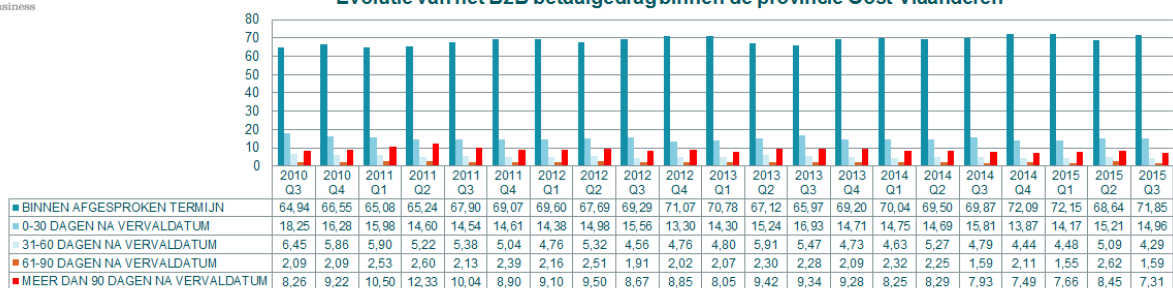
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie West-Vlaanderen

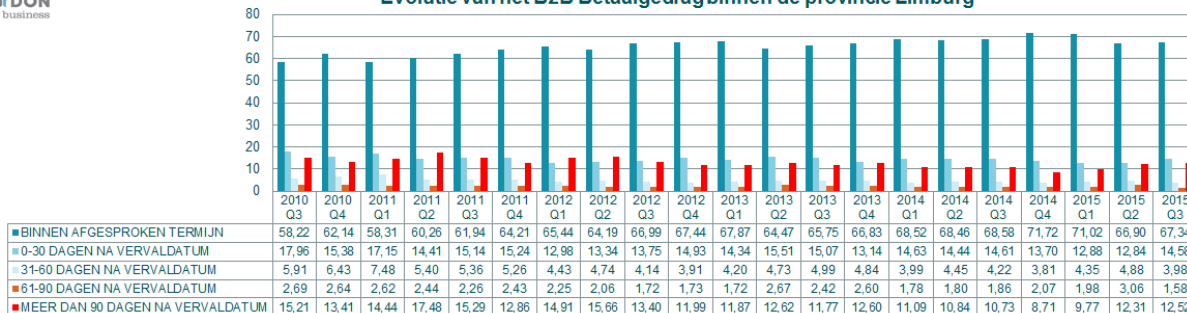
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Oost-Vlaanderen

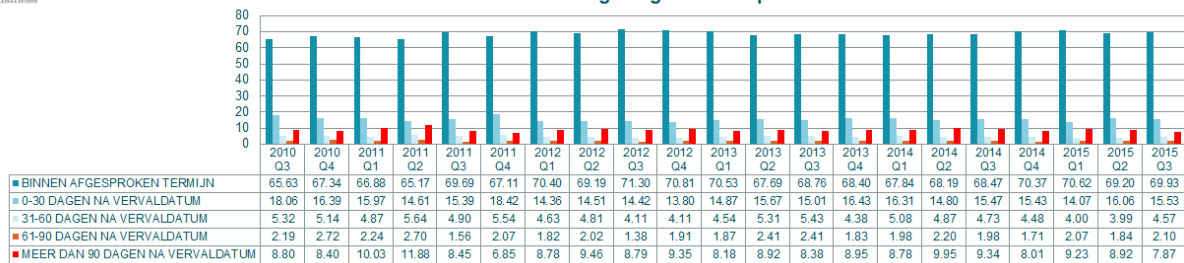

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Limburg

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Vlaams Brabant

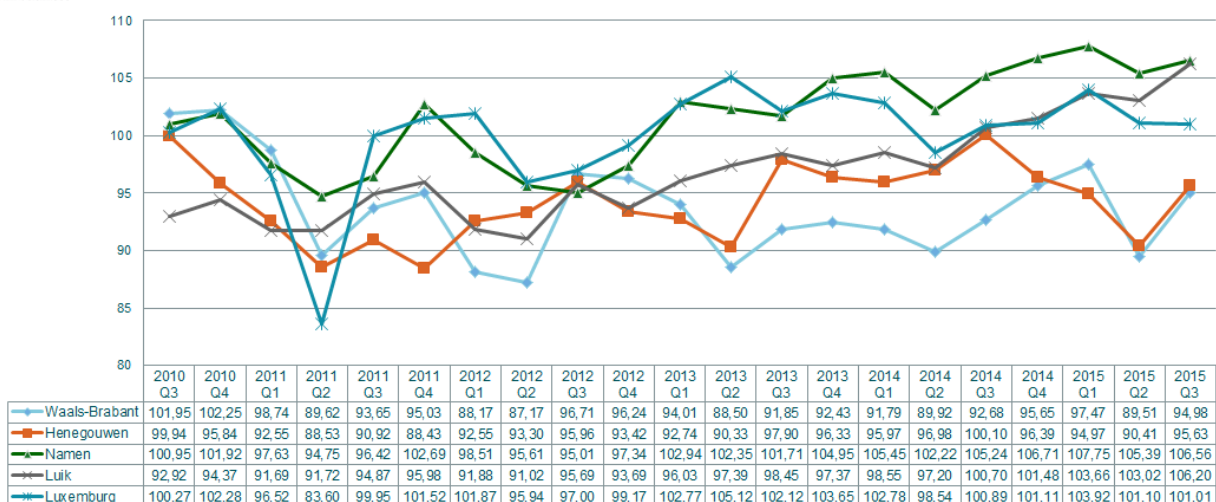

Waalse provincies

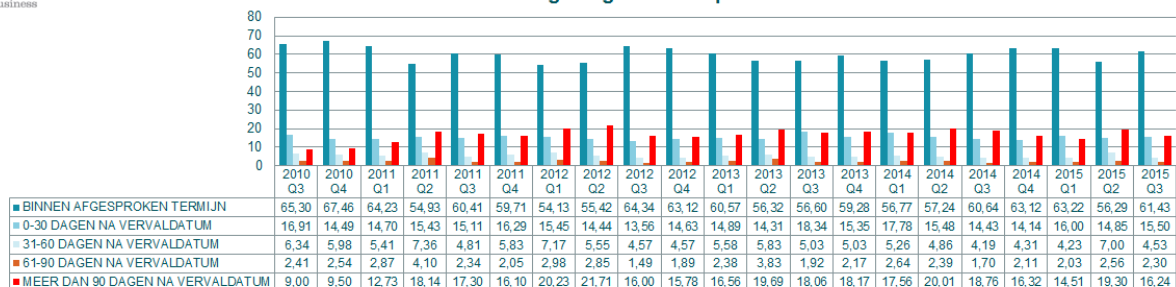
Bij de Waalse provincies stellen we sterke inhoudelijke verschillen vast. Op het vlak van betaalindex hinkte in het verleden de provincie Waals-Brabant duidelijk achterop ten opzichte van de overige Waalse provincies maar toonde ze een stijgende tendens. Dit is afgelopen tweede kwartaal abrupt afgebroken. De betaalindex voor deze provincie staat nu op 89,32 (-8,15). In Henegouwen noteren we nu voor het derde trimester op rij een duidelijk dalende tendens. Ook hier is de daling in het tweede trimester van dit jaar enkel verscherpt waardoor de betaalindex uitkomt op een schamele 90,35 (-4,62) stellen daarentegen we nu sedert twee opeenvolgende trimesters, een duidelijk neerwaartse beweging waardoor de betaalindex er zelfs zakt onder die van Waals-Brabant. De betaalindex bedraagt er nu 94,94.

De bedrijven met zetel in Namen mogen sinds het laatste kwartaal van 2013 als de stiptste betalers gerekend worden met een index (106,56) die samen met die uit Luxemburg (101,01) en Luik (106,20) boven de 100 gaat. In Henegouwen en Luik, waar we afgelopen ook beduidend betere scores noteren, wordt echter minder vlot betaald.

Graydon B2B index van het betaalgedrag: Waalse provincies

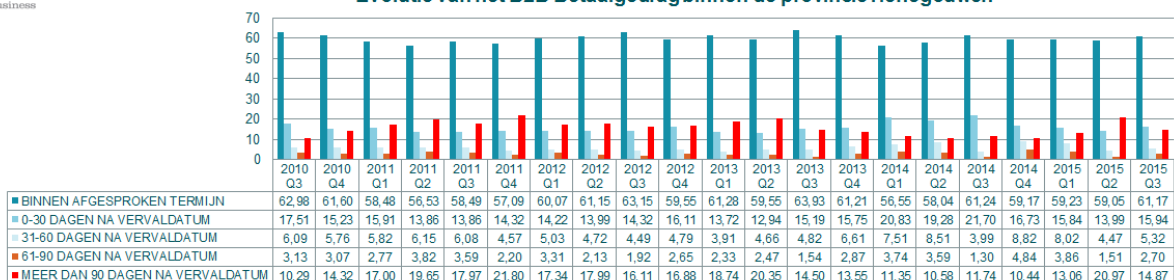

Evolutie van het B2B betaalgedrag binnen de provincie Waals Brabant

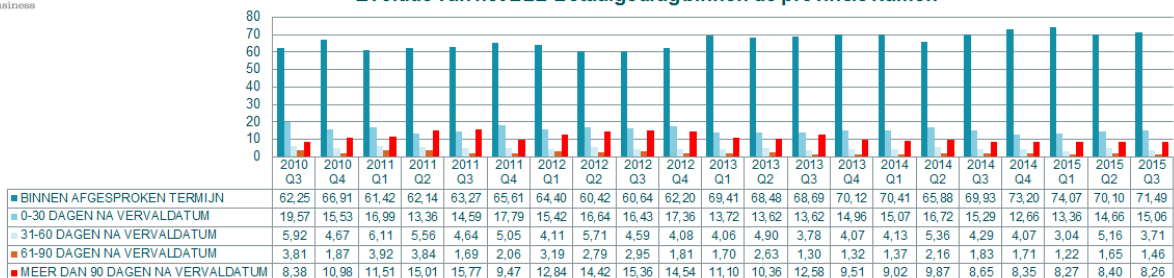
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Henegouwen

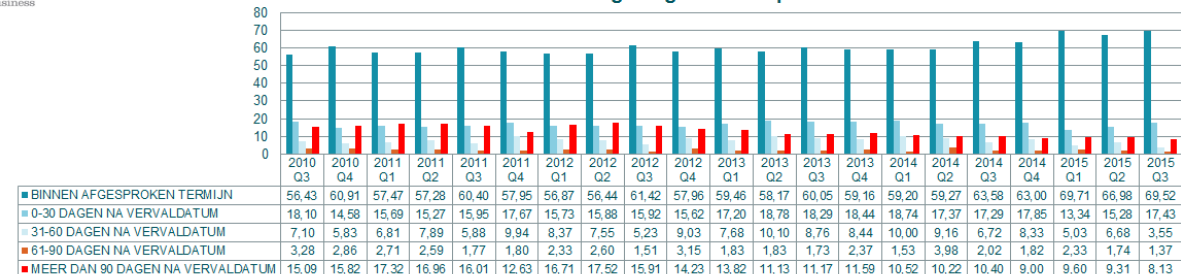
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Namen

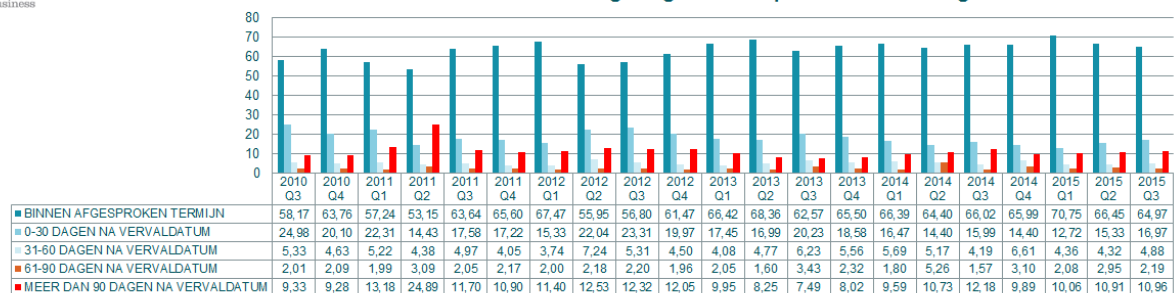
GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luik

GRAYDON
open in business

Evolutie van het B2B Betaalgedrag binnen de provincie Luxemburg

Samenvattende regionale tabel

Hieronder vatten we nogmaals de voornaamste waarnemingen samen van de regionale betaalindexen. We vergelijken eveneens het afgelopen 3^e kwartaal 2015 met vorig eerste kwartaal 2015 en met hetzelfde derde kwartaal 2014.

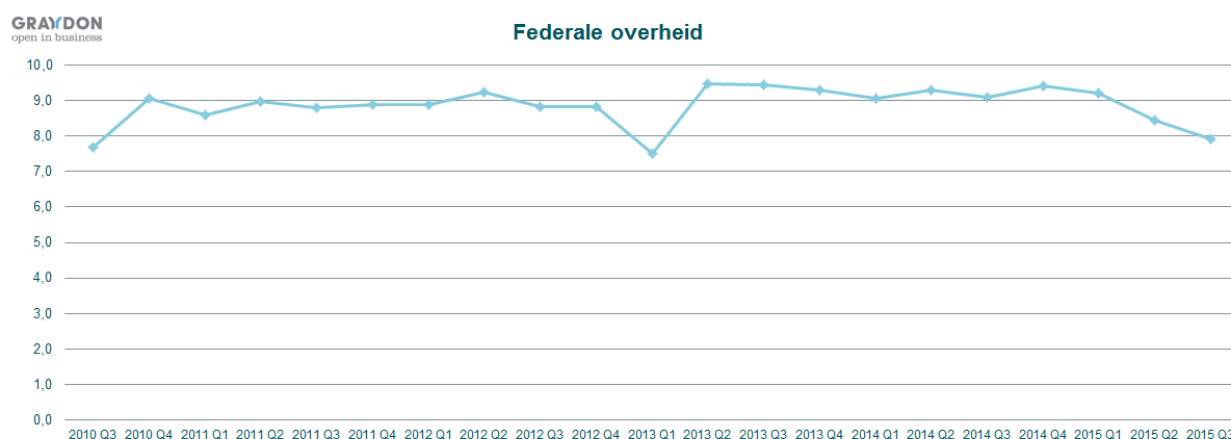
De betalingen kennen op jaarbasis een cyclisch verloop waarbij het tweede kwartaal over het algemeen minder presteert. Daarom is het zinvol ook om hetzelfde tijdstip te vergelijken op jaarbasis. Daaruit blijkt algemeen een verbetering van de betaalindexen in alle gewesten en in de meeste provincies.

Enkel die betalingen die conform de gemaakte afspraken werden gedaan, worden tot de tijdige betalingen gerekend. Opmerking hierbij is wel dat in de praktijk een overschrijding tot maximaal 30 dagen na vervaldag nog als aanvaardbaar wordt beschouwd.

Betaalgedrag Q3 2015	Q3 2015	% op tijd	% te laat	Wanbetaling (>90 dagen te laat)	1 factuur per ..	Q2 2014	Vershil Q2 2014	Q3 2014	Vershil Q3 2014
West-Vlaanderen	102,38	66,99%	33,01%	10,32%	9,7	102,42	↓ -0,03	103,70	↓ -1,32
Oost-Vlaanderen	107,30	71,85%	28,15%	7,31%	13,7	104,16	↑ 3,14	105,93	↑ 1,37
Antwerpen	99,59	64,79%	35,21%	12,70%	7,9	98,26	↑ 1,33	98,20	↑ 1,38
Limburg	101,08	67,34%	32,66%	12,52%	8,0	99,69	↑ 1,39	102,86	↓ -1,78
Vlaams-Brabant	105,68	69,93%	30,07%	7,87%	12,7	104,86	↑ 0,82	103,88	↑ 1,80
Waals-Brabant	94,98	61,43%	38,57%	16,24%	6,2	89,51	↑ 5,48	92,68	↑ 2,30
Henegouwen	95,63	61,17%	38,83%	14,87%	6,7	90,41	↑ 5,22	100,10	↓ -4,47
Namen	106,56	71,49%	28,51%	8,26%	12,1	105,39	↑ 1,18	105,24	↑ 1,32
Luik	106,20	69,52%	30,48%	8,13%	12,3	103,02	↑ 3,19	100,70	↑ 5,50
Luxemburg	101,01	64,97%	35,03%	10,96%	9,1	101,10	↓ -0,09	100,89	↑ 0,12
Vlaams Gewest	103,66	68,69%	31,31%	9,84%	10,2	102,37	↑ 1,29	103,28	↑ 0,38
Brussels Gewest	103,98	69,28%	30,72%	9,22%	10,8	105,36	↓ -1,39	107,34	↓ -3,36
Waals Gewest	103,84	67,65%	32,35%	9,42%	10,6	99,58	↑ 4,26	101,25	↑ 2,59
Federaal	104,27	68,93%	31,07%	9,24%	10,8	102,53	↑ 1,73	104,32	↓ -0,05

Tendensen binnen de federale en regionale openbare besturen, de centrumsteden

Federale overheid

De federale overheid profileerde zich, in tegenstelling tot een wijdverbreide mening, steeds meer als een instantie die haar betaalafspraken nakomt. Sedert het tweede kwartaal 2013 kent het betaalgedrag er een stabiel verloop, waar we per trimester slechts kleine nuanceverschillen noteren.

In het tweede kwartaal van 2015 verzwakte de federale overheid nochtans het sinds 2008 stijgende niveau: 77% van de aan haar gerichte facturen (in het eerste kwartaal was dat nog 87%) werd tijdig binnen de voorwaarden betaald, de rest met een lichte en aanvaardbare vertraging. Wel noteerden we een verdubbeling (van 2% naar 4%) van de aan ons gerapporteerde facturen die pas meer dan 90 dagen na afgesproken vervaldatum betaald worden.

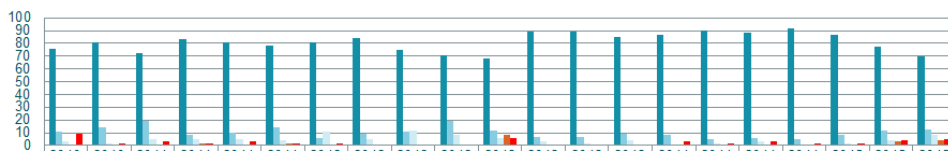
Op het eerste kwartaal van 2013 na –toen een uitgesproken maar snel rechtgetrokken dip- noteerden we dus de slechtste betaalscore van de afgelopen 4 jaar.

Het derde trimester 2015 toont geen beterschap, integendeel. Het aantal tijdig betaalde facturen zakt terug naar 70%. Het aantal facturen dat meer dan 90 dagen na afgesproken vervaldatum wordt betaald, stijgt verder naar 5%.

Indien de federale overheid erin zou slagen de nieuwe wet op B2B-betalverkeer, die op 10 december 2013 in het Belgisch Staatsblad verscheen, op de letter en de geest toe te passen en bovendien de voor de overheid voorziene uitzonderingen voor grotere overheidsopdrachten minimalistisch zou interpreteren, zou dat nog meer een belangrijke liquiditeitsboost voor het Belgische bedrijfsleven betekenen. De achteruitgang van het afgelopen trimesters moet dus meer dan nauwkeurig opgevolgd worden.⁴

⁴ Zie hiervoor onze bijdragen in de publicatie van dit rapport met betrekking tot het eerste kwartaal 2015. www.graydon.be/downloads/studie-b2b-betaalgedrag-q1-2015, meer bepaald het hoofdstuk “Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter”.

Federale overheid

	2010 Q3	2010 Q4	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	2011 Q4	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3
■ BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	76	81	72	83	81	78	81	84	75	71	68	89	89	85	87	90	88	92	87	77	70
■ 0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	11	14	19	8	10	14	6	9	11	19	12	7	7	9	8	5	6	5	8	12	13
■ 31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	3	2	5	5	5	4	11	5	12	8	6	3	2	4	1	2	3	1	2	4	8
■ 61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	1	1	1	2	1	2	0	1	1	1	8	0	1	1	1	1	0	0	1	3	4
■ MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	9	2	3	2	3	2	2	1	1	1	6	1	1	1	3	2	3	2	2	4	5

Bekijken we die Federale Overheidsdiensten (de FOD's) individueel dan scoorden de meeste FOD's het volledige jaar 2014 uitstekende resultaten. Dit geldt ook voor de waarnemingen met betrekking tot het eerste en tweede kwartaal 2015.

GRAYDON open in business	3e kwartaal 2015				
	BETALINGEN BINNEN TERMIJN (%)	BETALINGEN NA VERVALDAG			
		1-30 dagen	31-60 dagen	61-90 dagen	90 dagen
Diensten van de Eerste Minister	100				
FOD Financiën	88	12			
FOD Binnenlandse Zaken	91	6	1	1	1
FOD Justitie	48	18	13	7	14
FOD Sociale Zekerheid	99	1			
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg	90	9	1		
FOD Mobiliteit en Transport	99	1			
FOD Defensie	92	2	1	1	4
FOD Economie, KMO Middenstand en Energie	99	1			
Ministerie van Buitenlandse zaken	81	13	1	1	4

Verscheidende FOD's behaalden een uitstekend resultaat op basis van een steekproef van facturen die het bedrijfsleven ons rapporteert:

Bij de **FOD Sociale Zekerheid** wordt met betrekking tot het derde kwartaal 2015 99% van de facturen tijdig betaald, Op de **FOD Financiën** zakt dit echter van 98% in het tweede trimester naar 88% in het derde trimester.

Bij **FOD landsverdediging** zien we een daling van 97% naar 92%.

We noteren een sterke verbetering bij de **FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg**. Hier werd in het eerste kwartaal 2015 slechts 78% van de aan de FOD gerichte facturen tijdig betaald wat in het tweede trimester steeg naar 97%. In het derde trimester valt dit echter terug op 90%.

Ook op de **diensten van de Eerste minister**, die in het eerste trimester 2015 nog 75% van de door het Belgische bedrijfsleven toegestuurde facturen binnen de afgesproken termijnen betaalde, evolueerde dit in het tweede trimester naar 86%, nu zelfs naar 100%.

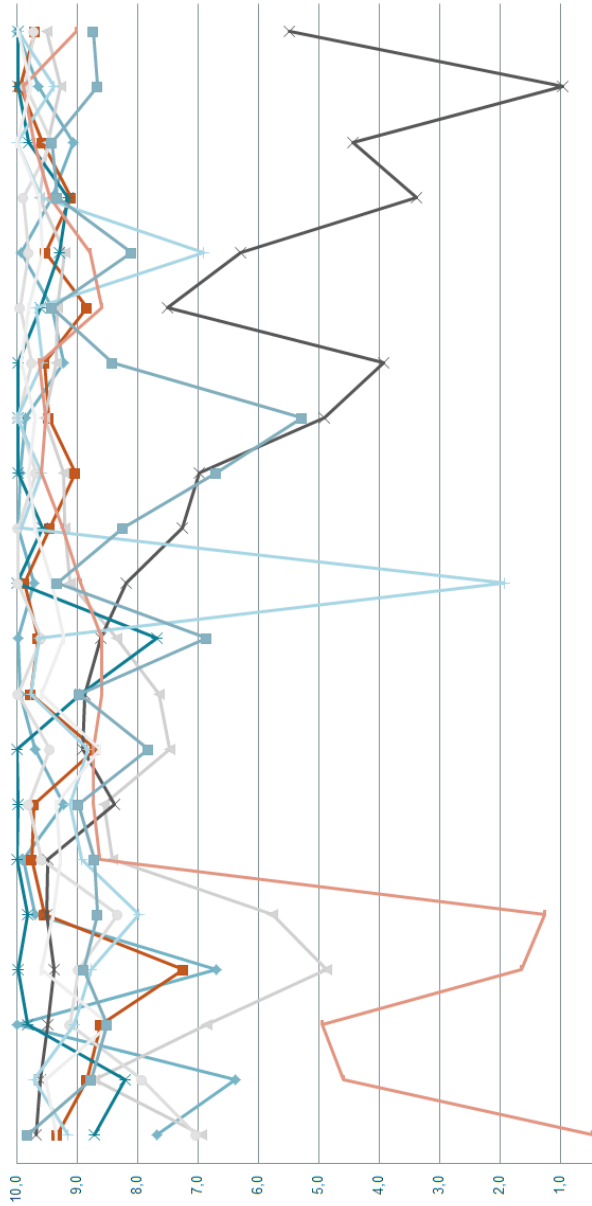
Bij de **FOD Economie, Middenstand en Energie**, waar tijdens het eerste trimester alle door Graydon gemeten betalingen als tijdig werden genoteerd, zakte in het tweede trimester terug naar 91% binnen termijn betaalde facturen en 9% binnen de 30 dagen na vervaldag. In het afgelopen derde trimester wordt hier weer 99% van de facturen tijdig betaald.

Op de **FOD Binnelandse zaken** stijgt van 84% binnen vervaldag in het eerste trimester 2015 naar 88% in het tweede trimester en 91% tijdens het derde. 6% wordt tussen 1 en 30 dagen na vervaldag betaald.

Op het **Ministerie van Buitenlandse zaken** daalt het betaalgedrag sterk in het tweede trimester: hier werd 69% (in het eerste kwartaal was dat nog 87%) van de facturen binnen de vooropgestelde termijnen afgelost en 16% binnen de 30 dagen na vervaldag. 10% tussen 31 en 60 dagen en 5% tussen 61 en 90 dagen. Tijdens het afgelopen derde trimester worden 81% van de facturen tijdig betaald en 13% tussen 0 en 30 dagen na vervaldatum.

Op de **FOD Justitie** noteren we opnieuw zeer slechte, zij het stijgende waarden. Tijdens het eerste kwartaal 2015 betaalde de FOD 44% van de aan die FOD toegestuurde facturen correct. Tijdens het tweede kwartaal was dat slechts 36%, terwijl maar liefst 39% (tijdens het eerste kwartaal 'slechts' 18%) van de aan Justitie bezorgde facturen meer dan 90 dagen na vervaldatum betaald werden. Tijdens afgelopen derde trimester wordt 48% van de facturen tijdig betaald, terwijl 14% meer dan 90 dagen te laat wordt betaald.

EVOLUTIE VAN DE BETAALSCORE VAN DE BELANGRIJKSTE FOD's

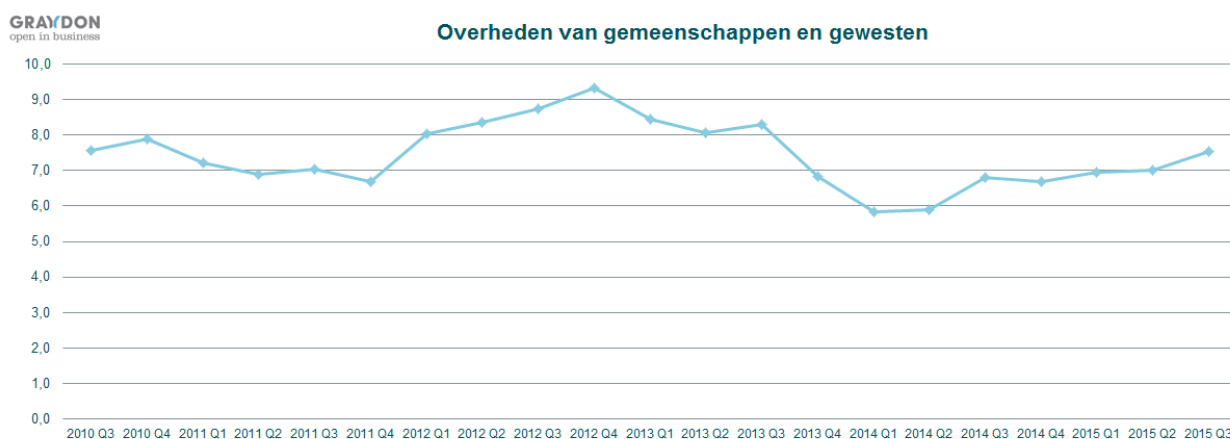
	2010 Q3	2010 Q4	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	2011 Q4	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3
Diensten van de Eerste Minister	7.68	6.38	10.00	6.70	9.70	9.90	9.23	9.70	9.95	9.98	9.73	9.98	9.95	9.85	9.23	9.43	9.93	9.43	9.08	9.65	10.00
FOD Financiën	9.34	8.84	8.61	7.24	9.55	9.75	9.73	8.70	9.78	9.65	9.88	9.46	9.03	9.48	9.55	8.84	9.53	9.10	9.58	9.95	9.70
FOD Binnenlandse Zaken	6.94	8.73	6.86	4.88	5.78	8.43	8.56	7.46	7.65	8.35	9.13	9.21	9.23	9.54	9.33	9.20	9.63	9.49	9.28	9.51	
FOD Justitie	9.68	9.61	9.49	9.39	9.51	9.49	8.39	8.91	8.88	8.61	8.19	7.26	6.99	4.90	3.93	7.51	6.29	3.39	4.44	0.96	5.49
FOD Sociale Zekerheid	8.73	8.21	9.83	9.98	9.83	10.00	9.98	10.00	8.95	7.68	10.00	9.58	9.98	9.99	9.98	9.61	9.29	9.16	9.80	9.98	
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg	7.04	7.93	9.13	8.98	8.34	9.60	9.61	9.45	9.98	9.60	9.98	9.98	9.68	9.98	9.75	9.95	9.80	9.90	9.43	9.86	9.73
FOD Mobiliteit en Transport	9.15	9.73	9.05	8.78	7.88	8.93	9.13	8.83	9.78	9.64	1.93	9.93	9.60	10.00	9.58	9.68	6.91	9.60	10.00	9.38	9.98
FOD Defensie	0.46	4.60	4.95	1.65	1.25	8.63	8.74	8.74	8.59	8.60	8.94	9.25	9.60	9.63	8.60	8.79	9.45	9.73	9.90	9.01	
FOD Economie, KMO Middenstand en Energie	9.35	9.53	8.48	9.60	9.40	9.28	9.35	8.64	9.60	9.23	9.43	9.70	9.80	9.70	9.93	9.80	9.58	9.63	10.00	9.78	9.98
Ministerie van Buitenlandse zaken	9.83	8.78	8.51	8.89	8.66	8.73	8.98	7.83	8.96	6.86	9.33	8.25	6.70	5.28	8.41	9.43	8.10	9.33	9.41	8.66	8.74

Regionale overheden

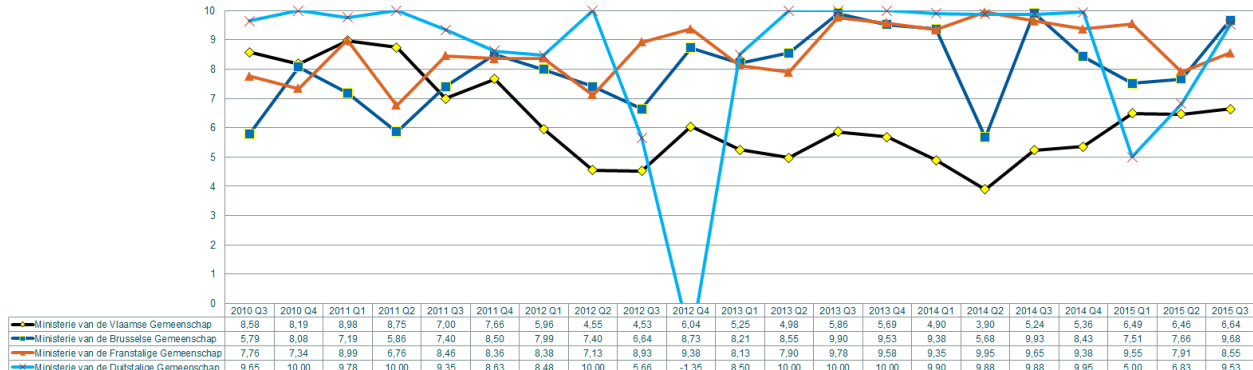
Bij de regionale overheden worden er, ondanks een verbetering de tijdens de eerste twee kwartalen, zeker sedert begin 2014, en ondanks de geleidelijke verbetering van de situatie, aanzienlijk meer laattijdige facturen gerapporteerd.

Binnen de Vlaamse administratie lag tijdens het tweede trimester 2015 het aandeel van niet-betaalde facturen +90 dagen na vervaldatum nog steeds hoog: net zoals in het eerste kwartaal was dat nog steeds hoog 14% (22% in het vierde kwartaal 2014) van de aan de Vlaamse Gemeenschap gerichte facturen. Ook in het derde trimester noteren wij identieke waarden. Het gaat hierbij om een steekproef van 183 leveranciers.

De Franstalige gemeenschap kent, na een duidelijke kwaliteitsverlaging gedurende het tweede trimester, een licht betere trend in het derde trimester. Werden tijdens het eerste kwartaal 2015 nog 82% van de aan haar gerichte facturen tijdig betaald, dan zakte dat in het tweede trimester terug naar 53%. Afgelopen derde trimester steeg dit opnieuw naar 66%. 10% wordt binnen de 30 dagen na vervaldag betaald, de overige 24% tussen 31 en 60 dagen na vervaldag.

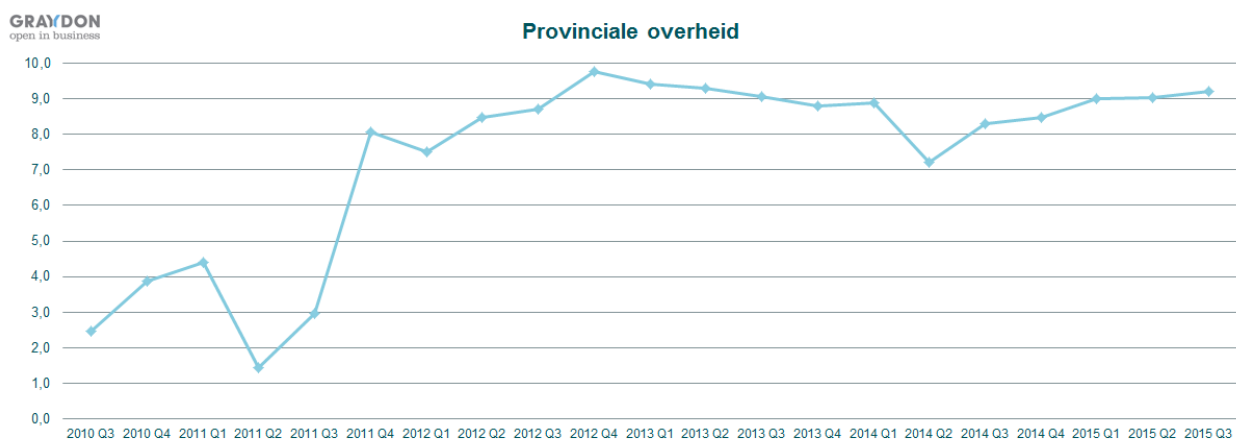

EVOLUTIE VAN DE BETAALSCORE DER GEMEENSCHAPPEN

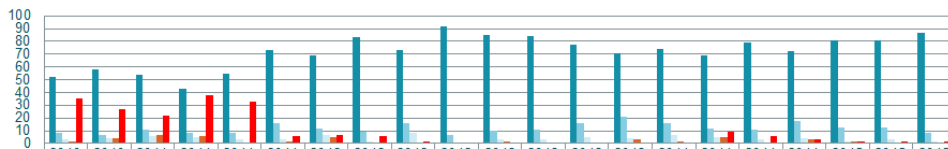

GRAYDON open in business	3e kwartaal 2015				
	BETALINGEN BINNEN TERMIJN (%)	BETALINGEN NA VERVALDAG			
		1-30 dagen	31-60 dagen	61-90 dagen	90 dagen
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	70	11	4	1	14
Ministerie van de Brusselse Gemeenschap	87	13			
Ministerie van de Franstalige gemeenschap	66	10	24		
Ministerie van de Duitstalige gemeenschap	81	19			

Provinciale overheden

Provinciale overheid

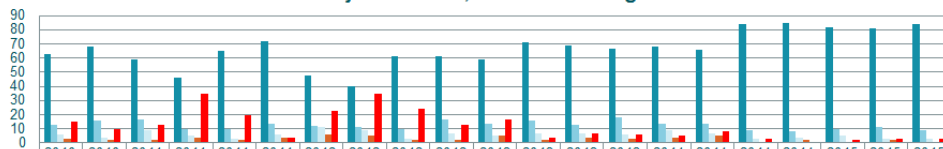
	2010 Q3	2010 Q4	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	2011 Q4	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	52	58	54	43	55	73	69	83	73	92	85	84	77	71	74	69	79	72	81	81	87
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	8	7	11	8	8	16	12	9	16	7	10	11	16	21	16	12	11	18	13	13	8
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	3	4	6	5	3	3	7	2	8	1	3	3	5	4	7	5	3	4	2	3	2
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	2	4	7	6	1	2	5	0	1	0	2	1	1	3	2	5	1	3	2	1	1
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	35	27	22	38	33	6	7	6	2	0	0	1	1	1	1	9	6	3	2	2	2

Gemeentelijke overheden

Gemeentelijke overheid, met uitzondering van het O.C.M.W.

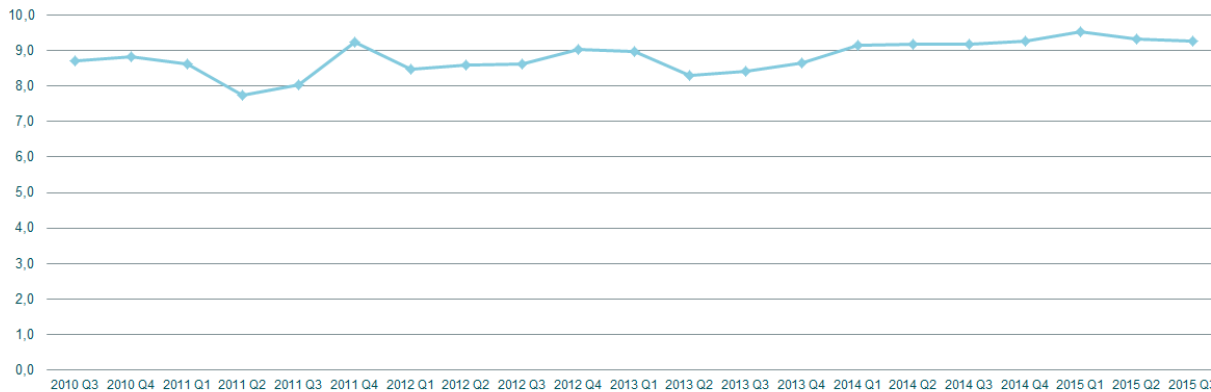
Gemeentelijke overheid, met uitzondering van het O.C.M.W.

	2010 Q3	2010 Q4	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	2011 Q4	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3
BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	63	68	59	46	65	72	48	40	61	61	59	71	69	67	68	66	84	85	82	81	84
0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	13	16	17	10	10	14	12	11	10	17	14	16	13	18	14	14	9	8	10	11	9
31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	6	4	9	5	3	6	11	9	3	7	5	7	7	6	9	7	3	4	5	3	3
61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	3	2	2	4	2	4	6	5	2	2	5	2	4	3	4	5	1	2	1	2	1
MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	15	10	13	35	20	4	23	35	24	13	17	4	7	6	5	8	3	1	2	3	3

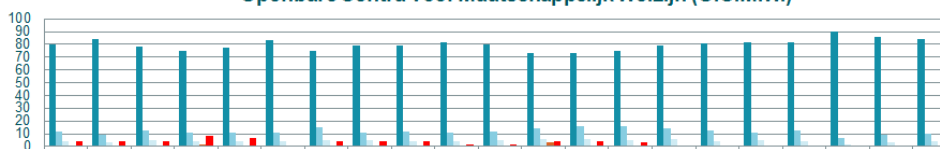
GRAYDON
open in business

Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.)

GRAYDON
open in business

Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.)

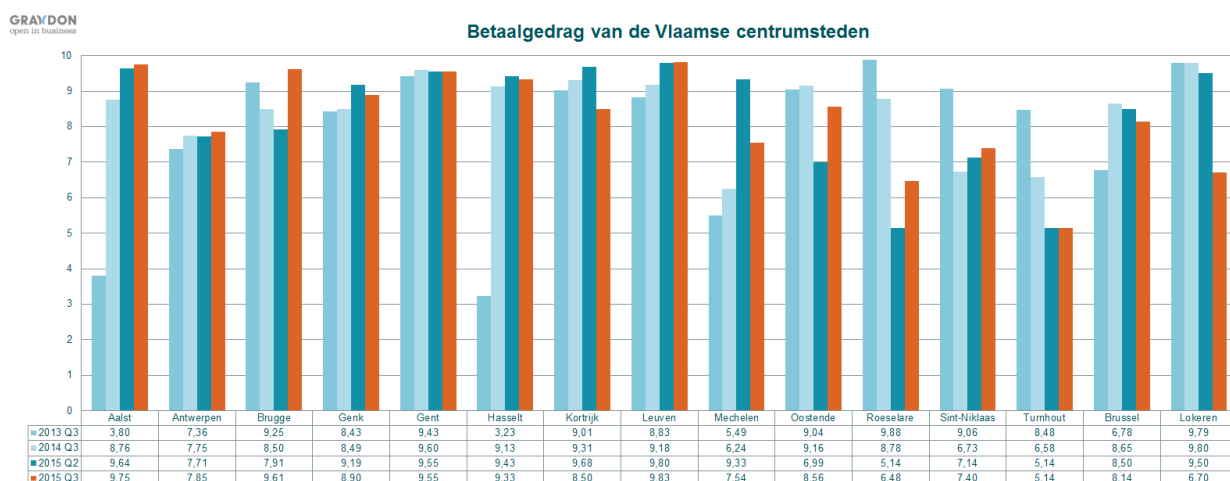
	2010 Q3	2010 Q4	2011 Q1	2011 Q2	2011 Q3	2011 Q4	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2	2013 Q3	2013 Q4	2014 Q1	2014 Q2	2014 Q3	2014 Q4	2015 Q1	2015 Q2	2015 Q3
■ BINNEN AFGESPROKEN TERMIJN	80	84	78	75	77	83	75	79	79	82	80	73	73	75	79	81	82	82	90	86	84
■ 0-30 DAGEN NA VERVALDATUM	12	9	13	11	11	11	15	11	12	11	12	14	16	16	14	13	11	13	7	9	10
■ 31-60 DAGEN NA VERVALDATUM	4	3	5	4	4	4	5	5	4	4	5	6	6	5	6	4	5	4	2	3	4
■ 61-90 DAGEN NA VERVALDATUM	0	0	0	2	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	0	1	1	0	0	1	1
■ MEER DAN 90 DAGEN NA VERVALDATUM	4	4	4	8	7	1	4	4	4	2	2	4	4	3	1	1	1	1	1	1	1

Vlaamse centrumsteden

Het betaalgedrag van de Vlaamse centrumsteden is sedert het begin van onze rapportage, een tijd waar het Belgische bedrijfsleven ons hieromtrent ernstige tekortkomingen rapporteerde, gunstig geëvolueerd. In sommige gevallen zijn de desbetreffende steden ook effectief beter beginnen te betalen, in een aantal gevallen is er actief gewerkt aan het wegnemen van misverstanden omtrent betaalafspraken tussen klant (de steden) en de leverancier. De cijfers vanaf het vierde trimester 2011 toonden voor zo goed als alle centrumsteden een meer uniforme en vooral meer aanvaardbare tot uitstekende betalingsactiviteit.

In Turnhout is de score na een gestage daling in het eerste trimester 2015 opnieuw gestegen. In het tweede trimester zagen we een terugval tot het niveau einde 2014. Dit bestendigt zich in het derde trimester. In Oostende zagen we eveneens een terugval, echter sinds begin dit jaar zien we opnieuw sterke stijgingen.

Maar over het algemeen werden door de stadsbesturen van die centrumsteden mooie scores behaald tijdens het tweede kwartaal 2015. Leuven, Aalst, Kortrijk en Gent halen zelfs topscores.

Opinie: Wet ter bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties en overheid moet beter.

De wet ter bestrijding van de betalingsachterstanden is in december 2013 -met terugwerkende kracht- in werking getreden. Het schrijft regels voor die zowel betrekking hebben op de B2B-betalingen als op de G2B (Gouvernement to Business) betalingen. De wet was een gevolg van een Europese richtlijn⁵ die op zijn beurt kaderde in 'The Small Business Act'⁶: de vaststelling binnen Europa dat het basis economisch weefsel bestaat uit KMO's die dan ook actief moeten ondersteund worden.

Niets te vroeg, vooral omdat toen en nu nog steeds heel wat **bedrijven liquiditeitsproblemen ondervinden**, zelfs in moeilijkheden terecht komen, doordat hun klanten hen te laat betalen. Reeds eerder toonden we aan dat ruim 25% van de faillissementen het gevolg zijn van wanbetalingen vanwege het cliënteel van de gefailleerde... Op zijn minst zou de wet in een aanzet moeten geven tot een betere ethiek in het zakendoen.

Op termijn moeten we hopen dat de nieuwe wet leidt tot een verdere verbetering van de liquiditeitspositie van de KMO: inderdaad leidt het minder moeten voorfinancieren van de productie en de verkoopcyclus tot een belangrijke kostenverlaging. Het feit dat dan minder extra vermogens of werkingsmiddelen nodig zijn leidt tot winstverhoging. De beschikbare liquiditeiten kunnen gemakkelijker worden ingezet voor investeringen en innovatie. Op termijn kan de nieuwe richtlijn dus zorgen voor een stevige maar broodnodige economische stimulans, binnen de KMO-wereld in het bijzonder.

Kunnen we na ruim één jaar werking de effecten van de wet evalueren?

Feit is dat sinds nu ruim twee jaar het betaalgedrag van het ondernemingsleven systematisch verbeterd is en dat de verbetering sterker blijkt dan verwacht mag worden op basis van de conjuncturele evolutie. Dat het betaalgedrag van de B2B afgelopen trimesters zelfs dat van het pre-crisisniveau evenaart en overstijgt spreekt boekdelen⁷. De invloed van de wetswijziging is hierbij één van de mogelijke verklaringen. Ongetwijfeld heeft de wet, zeker de grotere ondernemingen argumenten gegeven om hun klanten sneller te laten betalen: het creditmanagement is

⁵ Europese richtlijn 2011/7/EU. Deze moest in nationale wetgeving worden omgezet voor 16 maart 2013. Ons land heeft deze deadline niet gehaald.

⁶ De "Small Business Act" (SBA) voor Europa heeft tot doel gunstige voorwaarden te creëren voor de groei en het duurzame concurrentievermogen van de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) in Europa. Er moet in het communautaire en nationale beleid meer rekening gehouden worden met het aandeel van de KMO's in de economische groei en het scheppen van banen. De SBA stoelt op tien beginselen die het kader vormen voor de vaststelling van het communautair en nationaal beleid alsook op de praktische maatregelen voor de tenuitvoerlegging hiervan. Hierbij zijn onder meer een reeks nieuwe wetsbepalingen voorzien die specifiek zijn afgestemd op de behoeften van de KMO's. Het betreft mogelijkheden die aan KMO's worden geboden inzake met de gemeenschappelijke markt verenigbare staatssteun, het statuut van de Europese vennootschap (EBV), de vermindering van bepaalde btw-tarieven, de vereenvoudiging en harmonisering van de factureringsregels en de beperking van de betalingsachterstanden. Zie hiervoor onder meer :
http://europa.eu/legislation_summaries/enterprise/business_environment/et0001_nl.htm

⁷ Zie hiervoor de verdere inhoud van deze studie die trimestriëel wordt geüpdatet en gepubliceerd op www.graydon.be/downloads. Hierin vindt u de evoluties van het B2B en G2B betaalgedrag, zowel voor het volledige Belgische bedrijfsleven, m.b.t. de verschillende overheidsinstanties en gedetailleerde grafieken en tabellen per sector. De waarnemingen in deze studies zijn gestoeld op het massaal verzamelen van ageing listings waardoor het werkelijke en dagdagelijkse betaalgedrag van de individuele ondernemingen op de voet wordt gevolgd. Dit in tegenstelling tot de DSO-ratio berekend op jaarrekeningen die per definitie pas lang na de feiten bekend zijn, vaak (in het bijzonder bij de bestudering van een individueel bedrijf) een zeer theoretische en dus onjuiste reflectie zijn van de werkelijkheid en bovendien slechts voor een uiterst beperkt aantal bedrijven kan berekend worden.

er ook verder door geprofessionaliseerd, het debat rond de totstandkoming van de wet heeft op zijn minst het bewustzijn rond de problematiek versterkt.

We merken zeer duidelijk dat leveranciers –zeker in de beter georganiseerde bedrijven- sneller achter hun centen aan gaan: de tijd van 30 dagen wachten voordat met de eerste actie onderneemt is voorbij. In dergelijke ondernemingen worden acties opgestart maximum vijf dagen na vervaldag. Ook zien we dat betaaltermijnen steeds meer een onderdeel uitmaken van de commerciële afspraak. Verder trekken meer en meer bedrijven de kaart van de elektronische facturatie.

Omgekeerd zijn er zeer duidelijk een aantal –niet alle- grote jongens die net de wet, een compromistekst, gebruiken om zelf trager te betalen. Daar waar de wet, en vooral de geest van de richtlijn, voorziet dat hoogst uitzonderlijk en op basis van billijkheid afspraken kunnen gemaakt worden waar men toch meer dan 30 en zelfs meer dan 60 dagen betaalt, hebben zij van de uitzondering regel gemaakt en dat aan hun –meestal kleinere- leveranciers opgedrongen.

In dat geval blijkt het werkelijke effect van de wet beperkt, meer zelfs: de compromistekst geeft dan aanleiding tot niet-bedoelde toepassingen en dus bereikt dus het omgekeerde van wat de bedoeling was. Hiervan zijn dan vooral de kleinere spelers die niet de macht hebben met de vuist op tafel te slaan het slachtoffer. Een verdere verfijning van de wet kan een positieve evolutie ondersteunen en bevorderen waarbij de liquiditeitspositie van de KMO verder wordt ondersteund.

Er moet aan drie problemen gesleuteld worden:

- Er moet echt naar gestreefd worden naar een maximale betalings*afspraken* van dertig dagen. Worden er toch uitzonderingen afgesproken dan moeten die getoetst worden aan best-practice gewoontes binnen de sector. Er moet een duidelijk referentiekader komen dat billijkheid duidelijk definieert.
- Er moet actief opgetreden worden naar diegenen die de betaalafspraken, welke die ook mogen zijn, niet honoreren. De grote jongens hebben hiervoor de nodige power, maar de KMO's hebben hierin ondersteuning nodig.
- De wet regelt de betaalafspraken tussen bedrijven. Niet tussen bedrijven en particulieren. KMO's die net wel aan particulieren leveren – denk aan de bouwnijverheid waar de eindklanten vaak bijzonder traag betalen- zijn dan de pineut.

Billijke betaaltermijnen op basis van best practice

De wet voorziet zowel voor de overheid als voor het bedrijfsleven zelf **uitzonderingen op basis van billijkheid (bedrijfsleven) en grotere of complexere opdrachten (overheid)**. Ondanks het feit dat de wetgever een verdienstelijke poging onderneemt die billijkheid enigszins te omschrijven, blijft het een open vraag in welke mate dit binnen de rechtspraak strikt zal worden geïnterpreteerd (als dergelijke zaken al voor de rechtbank worden getrokken).

Zo bijvoorbeeld kunnen we de vraag stellen welk referentiekader zal gebruikt worden om de sectorgewoontes te bepalen? Is men tevreden met een gemiddelde of streeft men er systematisch naar de betere betalende binnen een sector als voorbeeld te nemen?

Wie de geest van de richtlijn volgt opteert voor het laatste. Precies met de bedoeling zowel het bedrijfsleven als de rechtspraak te documenteren publiceert Graydon systematisch de gangbare betaaltermijnen (mediaan- en kwartielwaarden) per sector op de webstek **www.graydon.be**

Empowerment van de KMO bij vertraagde betaling

In wezen laat wet de schuldeiser de vrijheid de intrest- en kostenvergoeding al dan niet op te eisen. **Vraag is dus in welke mate de KMO-schuldeiser de kracht en de macht zal hebben de kosten en intresten waar het bij vertraagde betaling recht op heeft ook werkelijk te innen.** Vaak zal men hierbij, uit angst de commerciële relatie te verbranden of de belangrijke klant voor het hoofd te stoten, niet durven innen. Hier kan aan verholpen worden en wel in twee richtingen.

De wetgever kan belangenorganisaties die de bedrijven vertegenwoordigen ondersteunen, om in samenwerking met gespecialiseerde ondernemingen en de gerechtelijke orde een werking uit te bouwen waarbij systematische en moedwillige wanbetalers maar vooral 'billijkheidsschenders' worden opgespoord en aangepakt.

Zo moeten instanties die officieel zijn erkend als **bedrijfsvertegenwoordigende organisaties** (Unizo, VOKA, ...) of organisaties die daarbij een legitiem belang hebben (beroepsfederaties, ...), in samenwerking met bijvoorbeeld Graydon die over de nodige informatie beschikt, in staat worden gesteld zich tot de rechtbank te wenden om **misbruiken aan te klagen**. Anders gesteld moeten de middelen vrijgemaakt worden opdat de belangenorganisaties zich **namens hun leden** kunnen keren tegen die bedrijven of overheidsinstanties die op een systematische wijze een loopje nemen met de hierboven beschreven intenties.

Ook kan overwogen worden **de boekhouding** van elke onderneming te verplichten een **automatisme** in te bouwen waarbij bij achterstallige betaling de schuldenaar van bij vervalddag altijd en systematisch moet gewezen worden op de verschuldigde kosten en intresten. Dan moeten we bovendien alvast het achterpoortje sluiten waarbij een kredietnota tegelijk met de intrestfactuur wordt verstuurd.

Particulieren

KMO's die werken uitvoeren voor particulieren dienen vaak zelf zowel materiaal als arbeid voor te schieten en wachten vervolgens lang op hun centen. Vele KMO's durven het nauwelijks aan voorschotten te vragen. Denk maar aan de bouwsector waar consumenten vaak een deel van de verschuldigde som achterhouden als een soort waarborg tegen constructiegebreken. We moeten erover nadenken om het idee van minstens gedeeltelijke bevoorschotting meer ingang te doen vinden. Ook hier kan de wetgever een rol spelen, bijvoorbeeld in de vorm van een aparte wet rond betaalvoorwaarden bij particulieren.

Hoedanook: hiervoor is een grondige mentaliteitswijziging nodig, en dat begint met een bewustwordingsproces bij de KMO zelf: beter betaald worden en -vooral- zich beter laten betalen is vaak het verschil tussen winst en verlies.

Bijlage 1: Sectoranalyses betaalgedrag

Om de betaalevolutie per sector weer te geven delen wij de betalingservaringen op in **tijdscategorieën voor of na vervaldatum**. In de grafiek “**betalingsgedrag binnen de sector**” worden de percentages weergegeven van facturen die binnen de tijdscategorie (bijvoorbeeld: tussen 31 en 60 dagen) worden betaald.

Deze worden naderhand omgezet in een **sectorscore** die evolueert tussen 0 en 10. De hoogste score (10) staat voor een perfecte betalingsmoraliteit binnen de sector, de 0-score voor een desastreuze betalingsmoraal. Net zoals bij de globale Graydon Betaalindex worden **betalingen door middel van weging meer afgestraft naarmate ze later worden betaald**. De evolutie van die score wordt weergegeven in de grafiek “**Score van de betalingsmoraliteit binnen de sector**”

Met betrekking tot de overheden pasten we dezelfde scorebenadering toe per bestudeerde deeleenheid.

Totaaloverzicht betaalscores per sector (op basis van NACE-2)

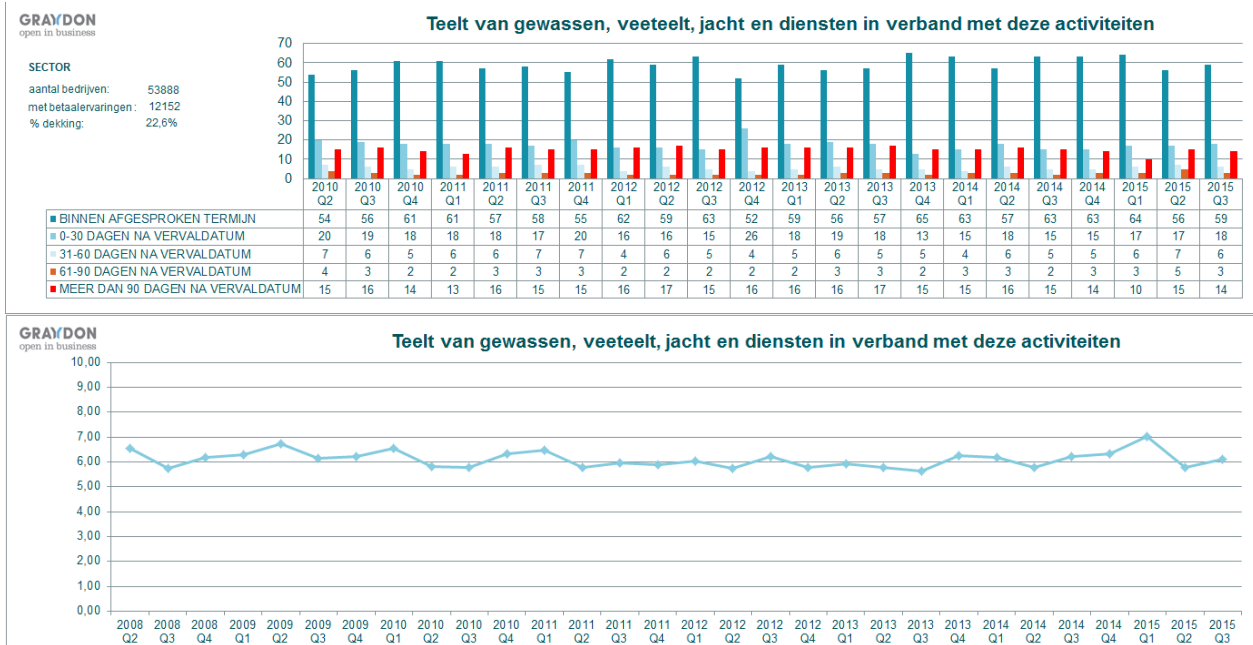
NACE-2 Sectoren		Q3 2014	Q2 2015	Q3 2015
98	Niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik	5,68	0,00	10,00
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	9,71	9,88	9,88
45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	9,56	9,41	9,46
75	Veterinaire diensten	9,46	8,55	9,40
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	9,26	9,41	9,39
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	9,19	9,31	9,36
19	Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten	9,51	9,49	9,34
12	Vervaardiging van tabaksproducten	9,55	9,35	9,34
17	Vervaardiging van papier en papierwaren	9,30	9,31	9,34
26	Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	9,11	9,16	9,29
22	Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	9,04	9,31	9,26
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	8,95	9,16	9,26
20	Vervaardiging van chemische producten	9,26	9,29	9,25
24	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	8,89	8,90	9,19
15	Vervaardiging van leer en van producten van leer	8,81	9,15	9,18
73	Reclamewezen en marktonderzoek	8,64	9,04	9,16
65	Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	9,26	9,46	9,14
27	Vervaardiging van elektrische apparatuur	9,03	9,00	9,14
28	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	8,86	9,11	9,11
9	Ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw	8,64	9,14	9,10
29	Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	9,14	9,19	9,09

30	Vervaardiging van andere transportmiddelen	9,45	9,06	9,09
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	9,14	9,01	9,09
37	Afvalwaterafvoer	9,04	8,41	9,09
86	Menselijke gezondheidszorg	8,75	8,88	9,08
39	Sanering en ander afvalbeheer	8,90	9,16	9,05
61	Telecommunicatie	8,96	9,16	9,04
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	9,19	9,09	9,04
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	8,89	8,91	9,04
7	Winning van metaalertsen	10,00	9,83	9,03
51	Luchtvaart	8,96	9,00	9,01
32	Overige industrie	8,51	8,99	9,01
38	Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	8,96	8,96	8,98
77	Verhuur en lease	9,09	9,01	8,96
36	Winning, behandeling en distributie van water	9,11	9,10	8,95
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	8,99	8,91	8,94
82	Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten	8,76	8,94	8,91
94	Verenigingen	9,16	9,09	8,90
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	9,06	8,75	8,86
23	Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	8,58	8,88	8,83
35	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	9,05	8,68	8,83
25	Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	8,68	8,65	8,83
13	Vervaardiging van textiel	8,58	8,46	8,83
11	Vervaardiging van dranken	8,61	8,89	8,79
52	Opslag en vervoerondersteunende activiteiten	8,68	8,75	8,78
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	9,14	9,03	8,75
91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	8,83	8,75	8,75
64	Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	8,83	8,65	8,74
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	8,65	8,53	8,70
14	Vervaardiging van kleding	8,23	9,08	8,69
16	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk	8,58	8,55	8,65
8	Overige winning van delfstoffen	9,01	8,66	8,64
53	Posterijen en koeriers	8,86	8,36	8,64
58	Uitgeverijen	8,53	8,65	8,61
31	Vervaardiging van meubelen	8,33	8,31	8,56
81	Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	8,40	8,60	8,53
33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	8,54	8,31	8,53
2	Bosbouw en de exploitatie van bossen	8,78	8,59	8,46
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	8,40	8,38	8,45

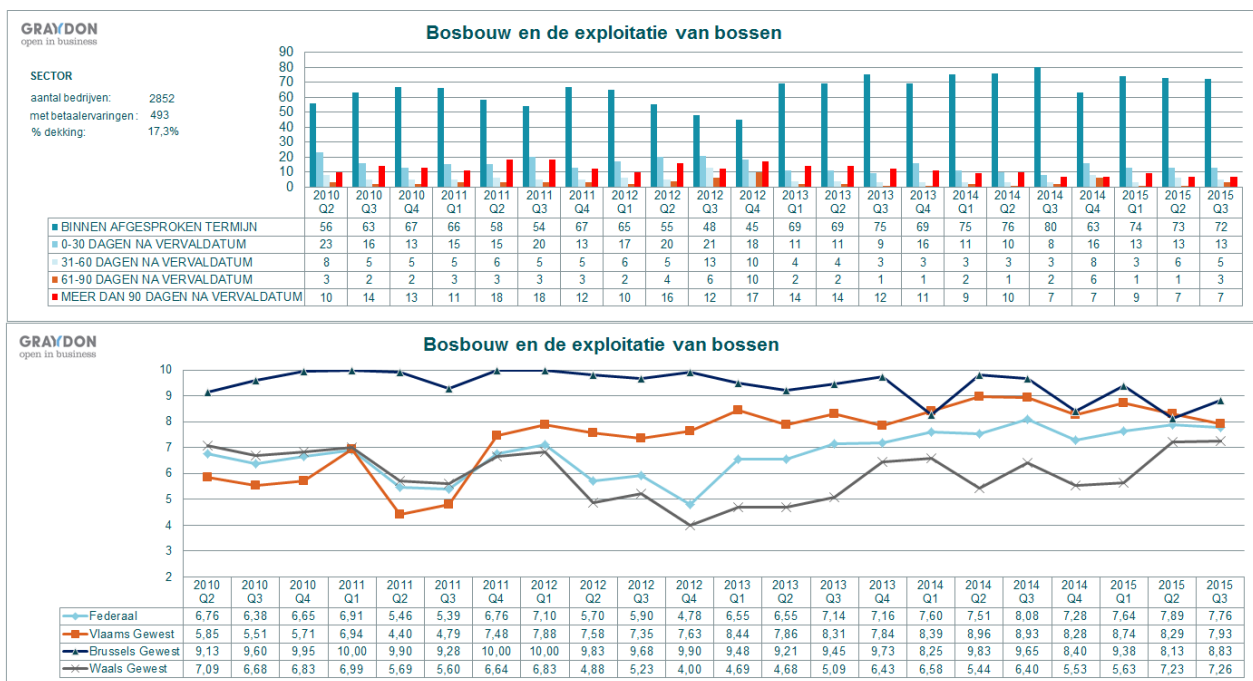
66	Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	8,63	8,53	8,43
78	Terbeschikkingstelling van personeel	8,91	8,20	8,43
85	Onderwijs	8,45	8,39	8,41
18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	8,41	8,46	8,39
42	Weg- en waterbouw	7,29	8,08	8,36
80	Beveiligings- en opsporingsdiensten	8,46	8,23	8,33
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	8,30	8,19	8,30
71	Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	7,88	7,96	8,28
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	8,08	8,11	8,25
95	Reparatie van computers en consumentenartikelen	8,43	8,10	8,25
92	Loterijen en kansspelen	8,59	8,19	8,23
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	8,38	8,30	8,20
59	Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	8,26	8,26	8,15
96	Overige persoonlijke diensten	8,35	8,29	8,15
55	Verschaffen van accommodatie	7,90	8,04	8,15
69	Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	8,20	7,86	8,08
79	Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	9,29	7,48	8,08
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	7,43	7,98	7,96
74	Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	7,68	7,38	7,83
1	Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	7,70	7,29	7,59
93	Sport, ontspanning en recreatie	7,64	7,44	7,51
50	Vervoer over water	8,30	7,46	7,44
90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	7,99	7,96	7,16
97	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	7,74	6,70	7,08
68	Exploitatie van en handel in onroerend goed	7,11	6,68	6,35
56	Eet- en drinkgelegenheden	6,21	6,09	6,21
3	Visserij en aquacultuur	6,88	6,00	6,11

Bijlage 2: Sectorgrafieken

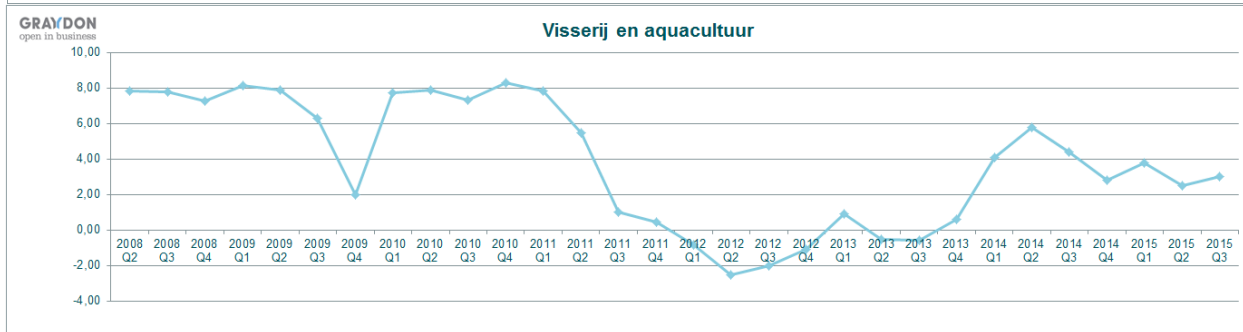
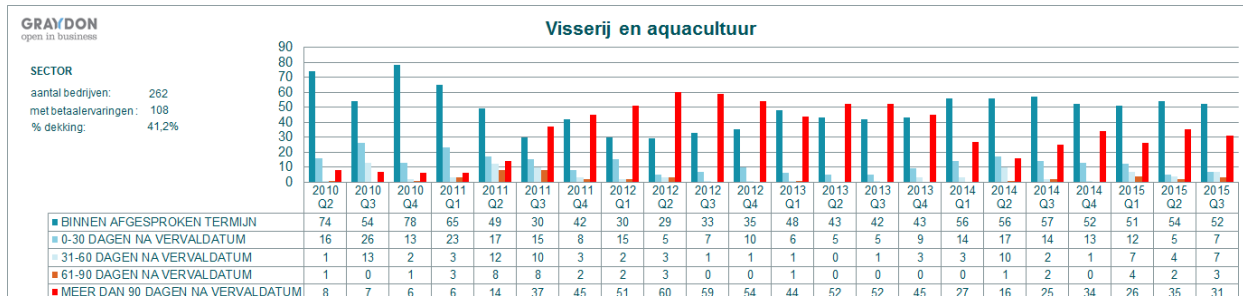
Nace 01

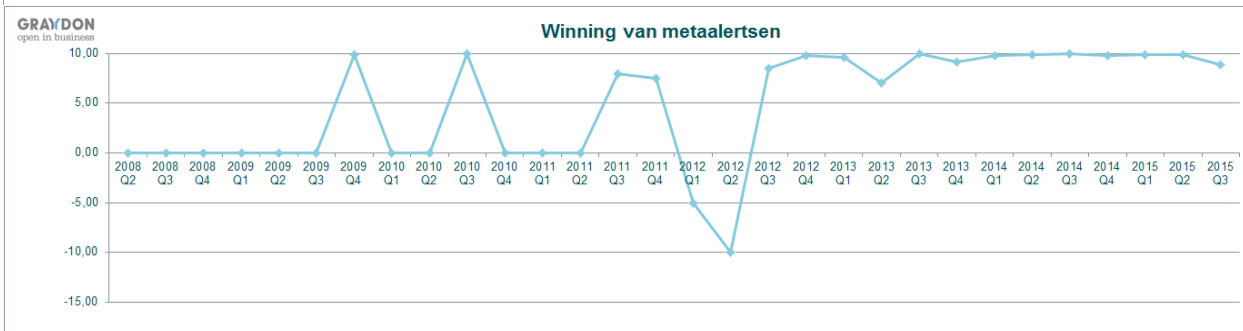
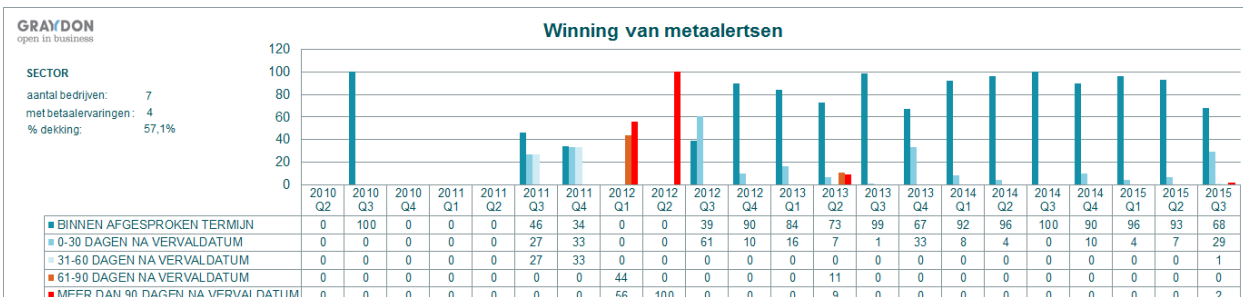
Nace 02

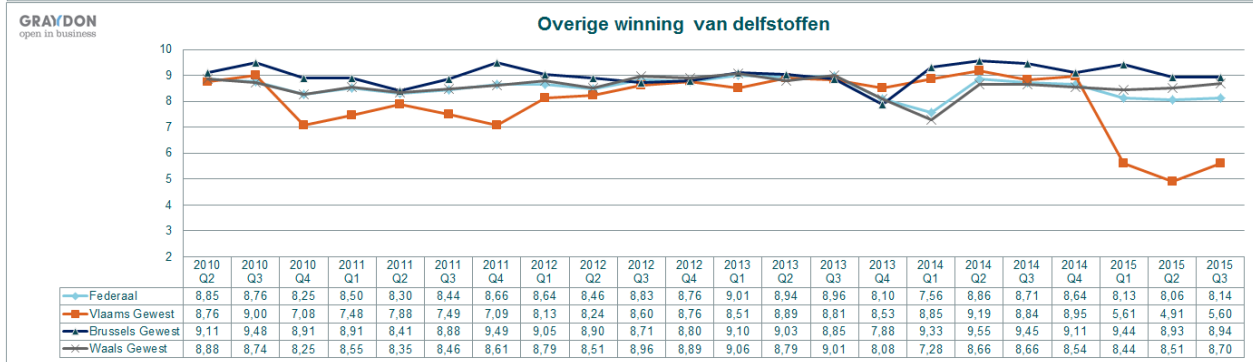
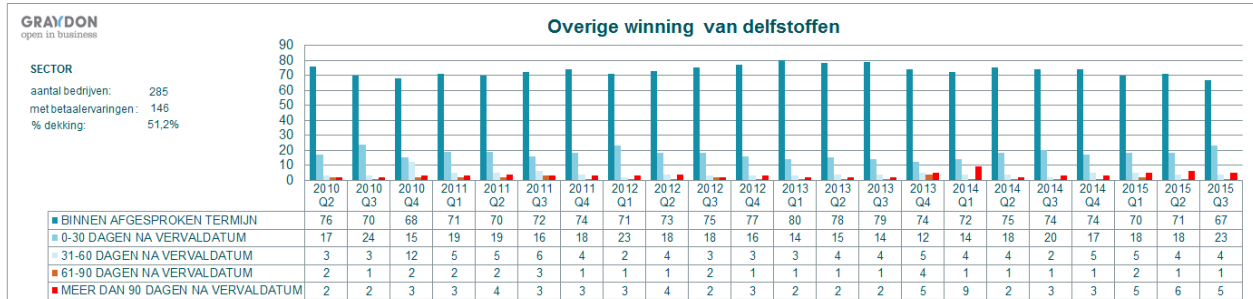
Nace 03

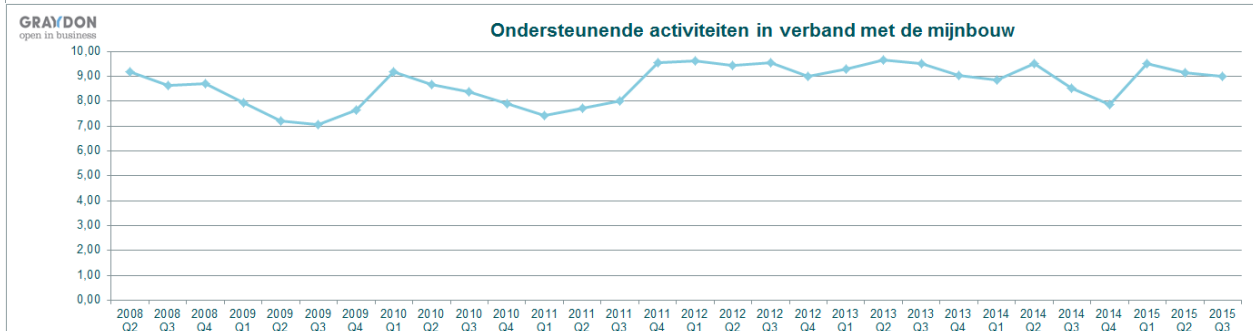
Nace 07

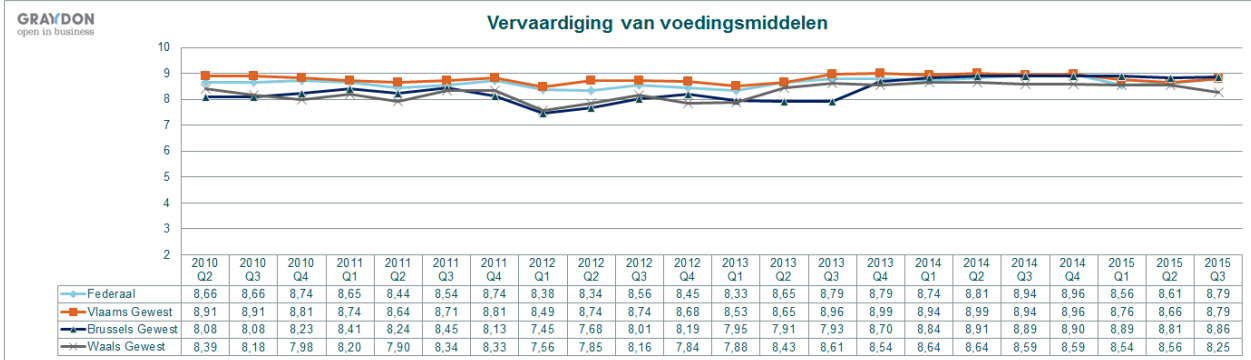
Nace 08

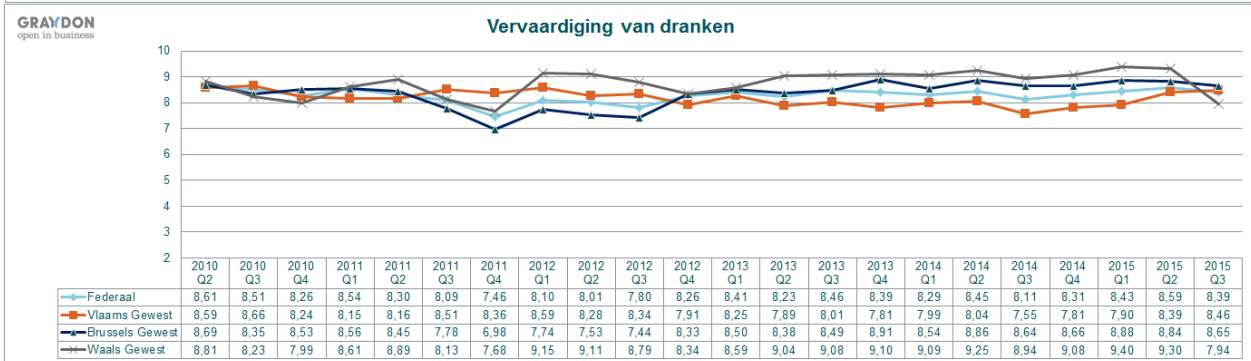
Nace 09

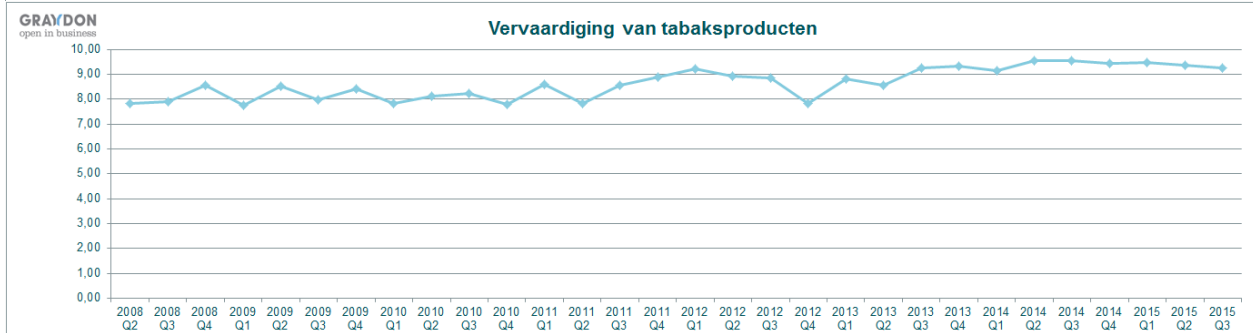
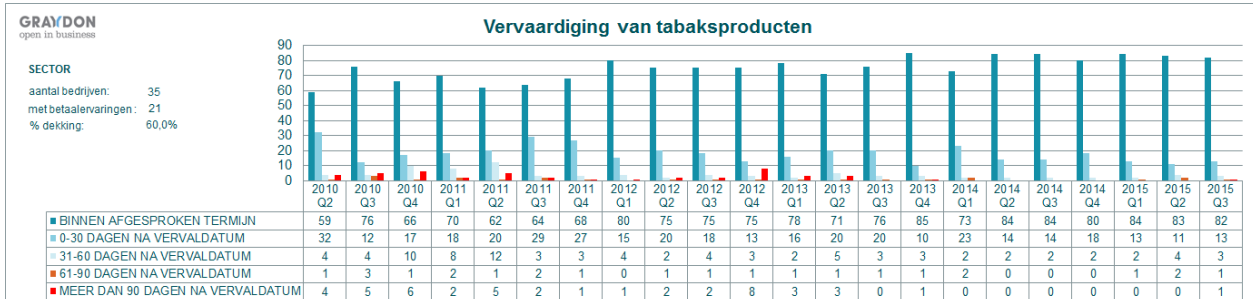
Nace 10

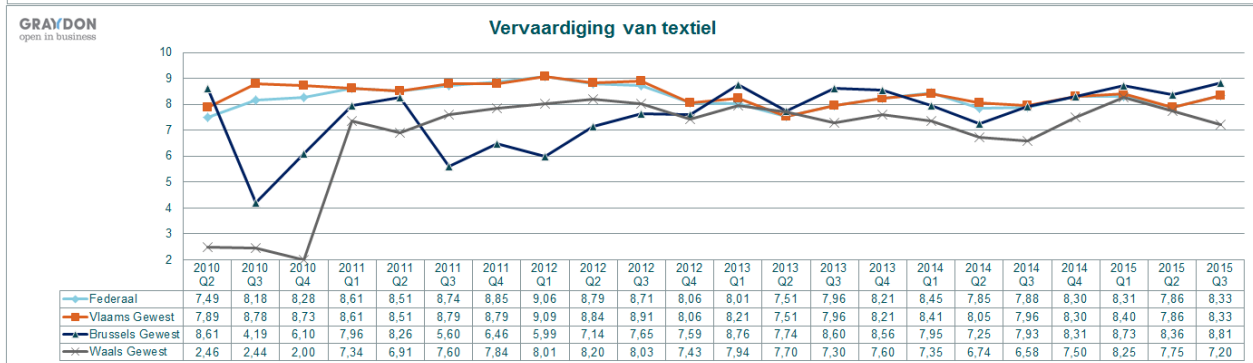
Nace11

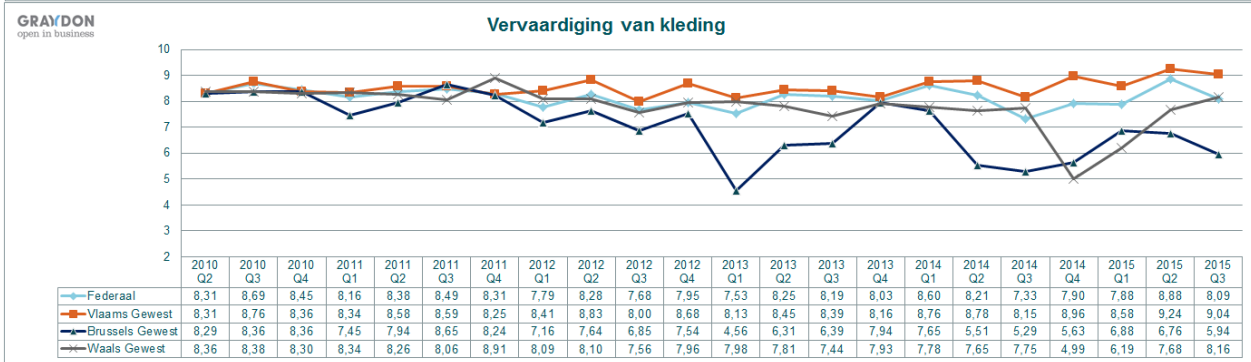
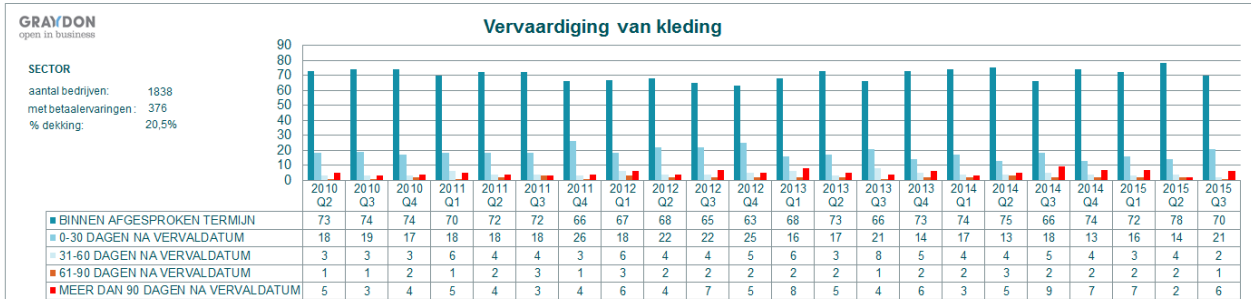
Nace 12

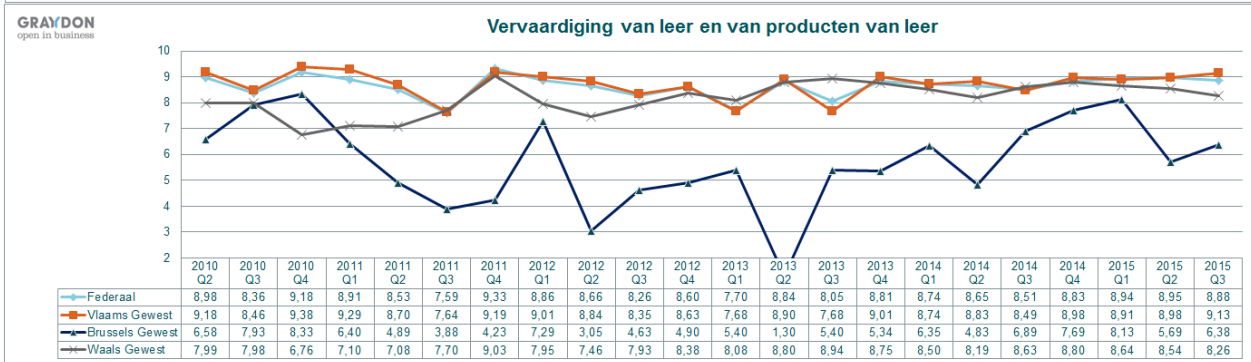
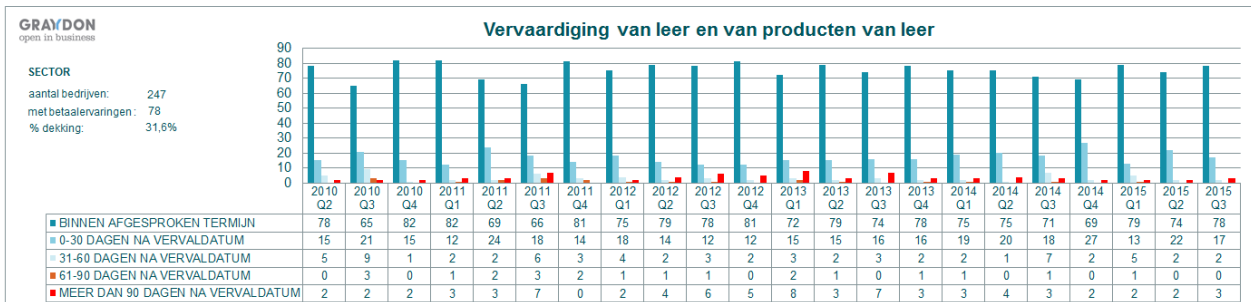
Nace 13

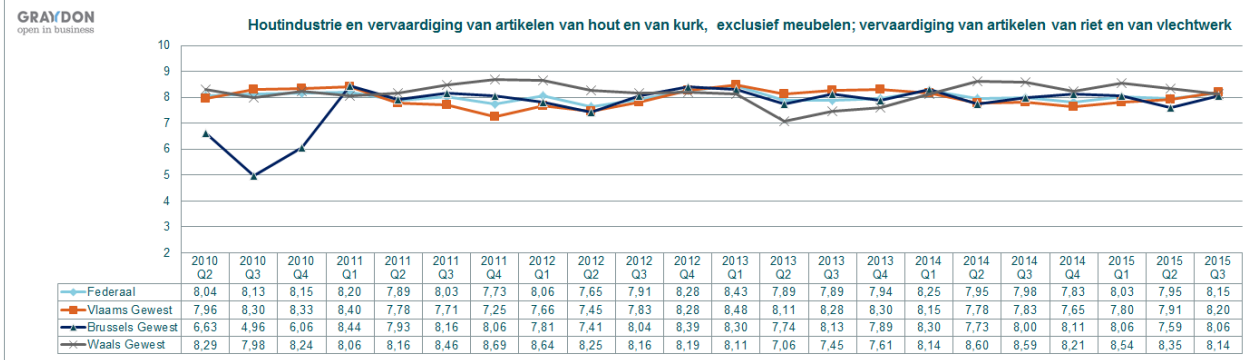
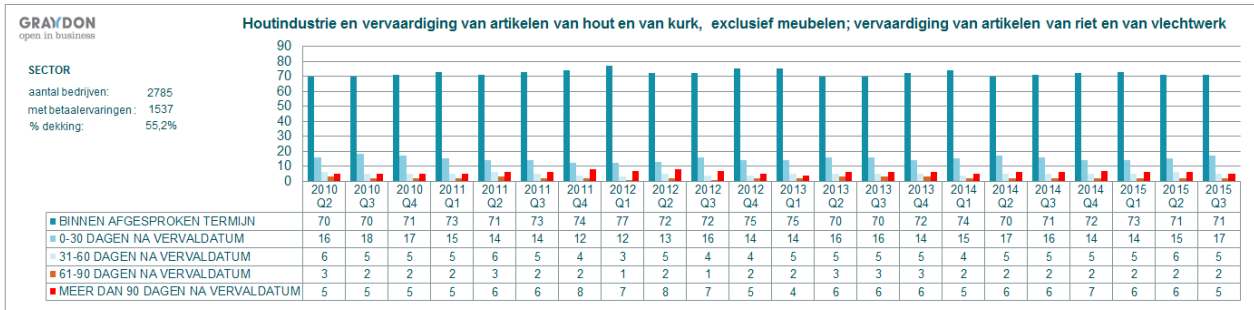
Nace 14

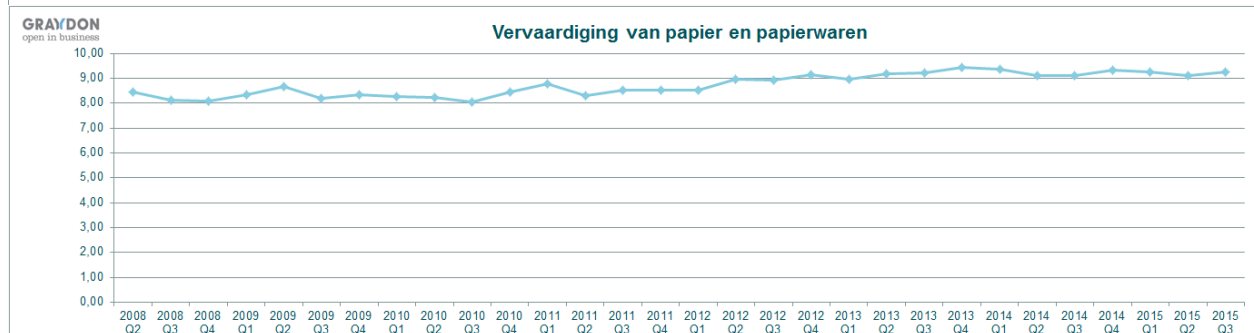
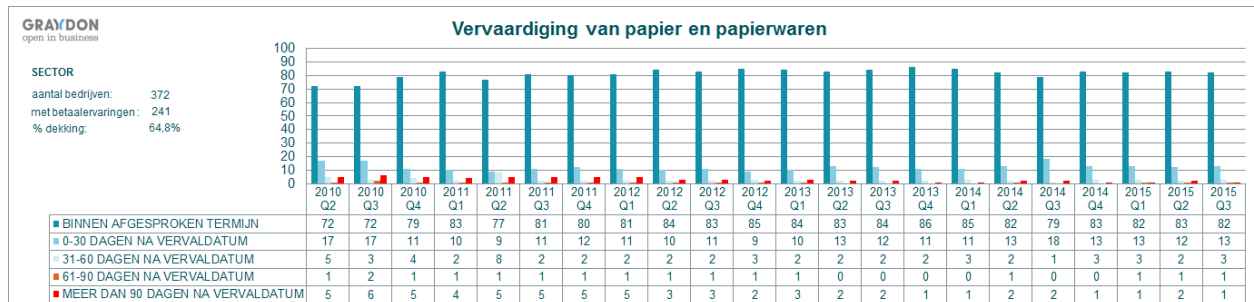
Nace 15

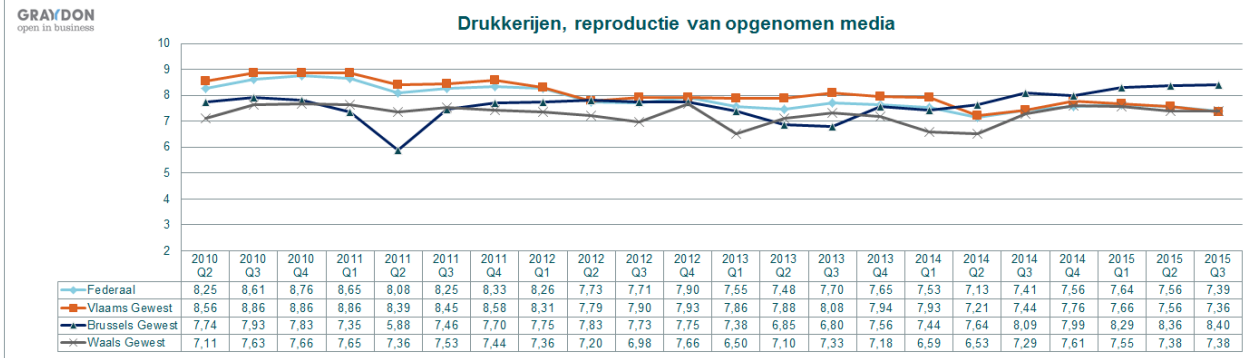
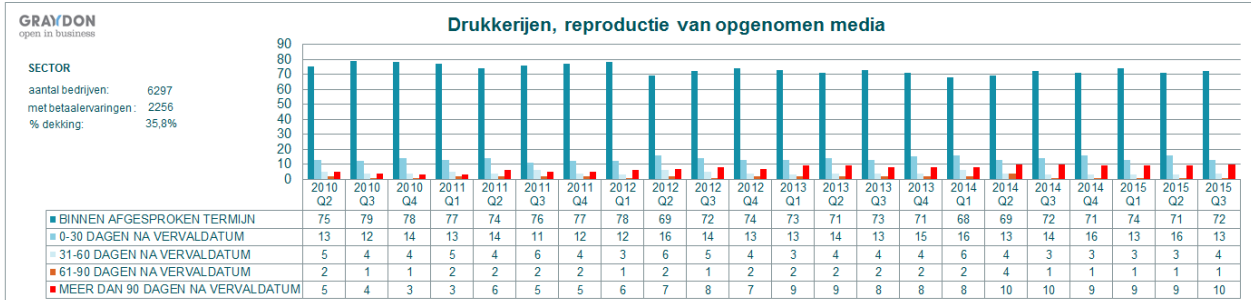
Nace 16

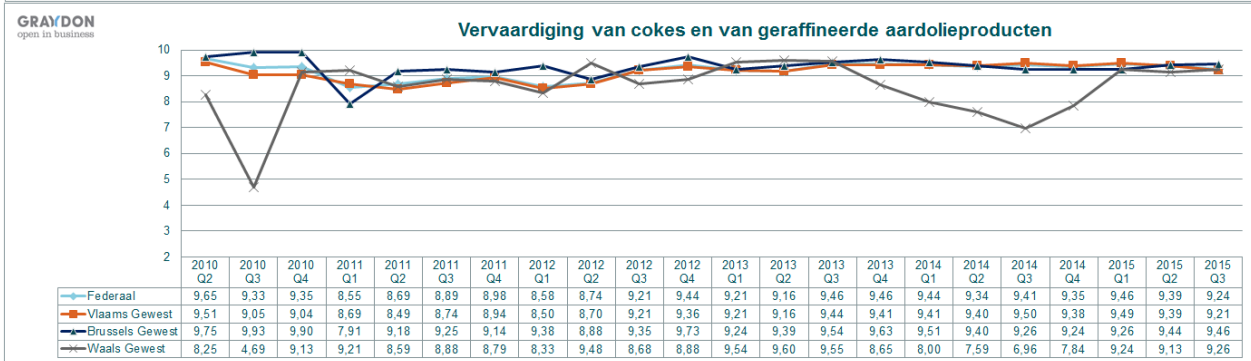
Nace 17

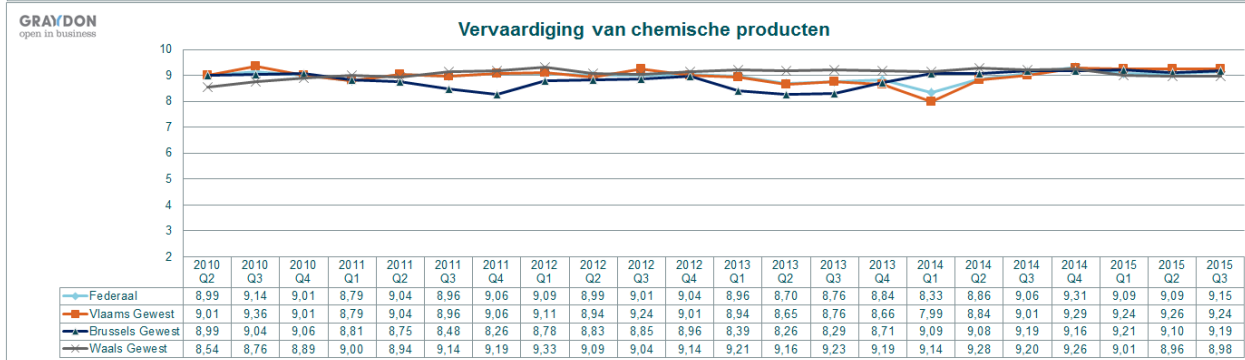
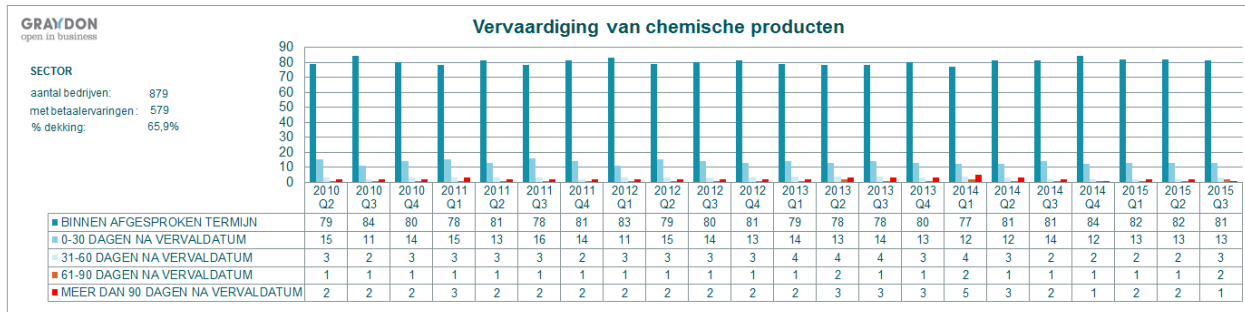
Nace 18

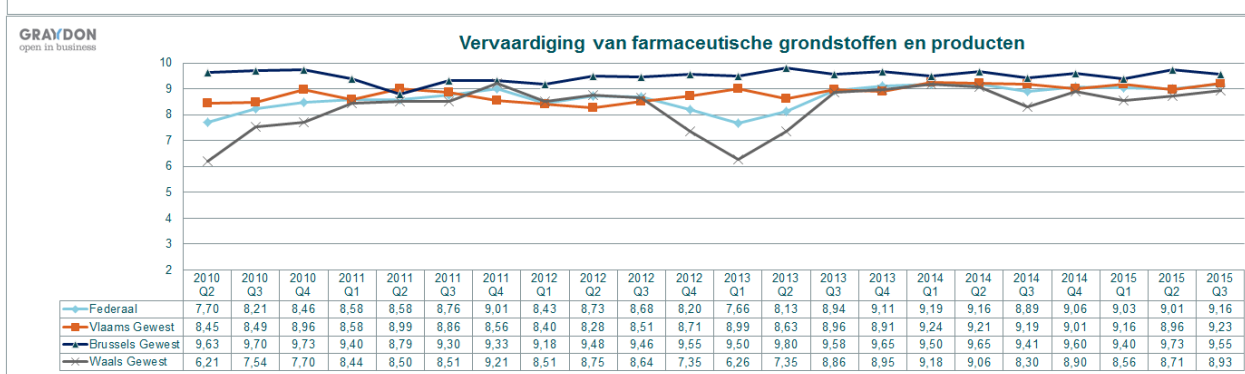
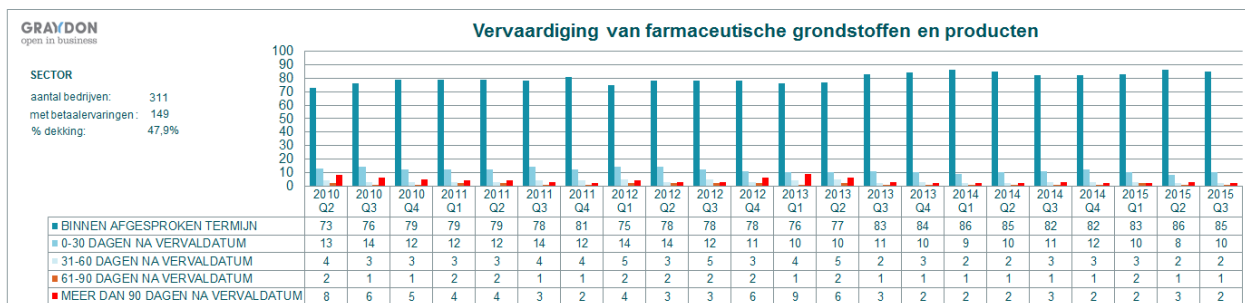
Nace 19

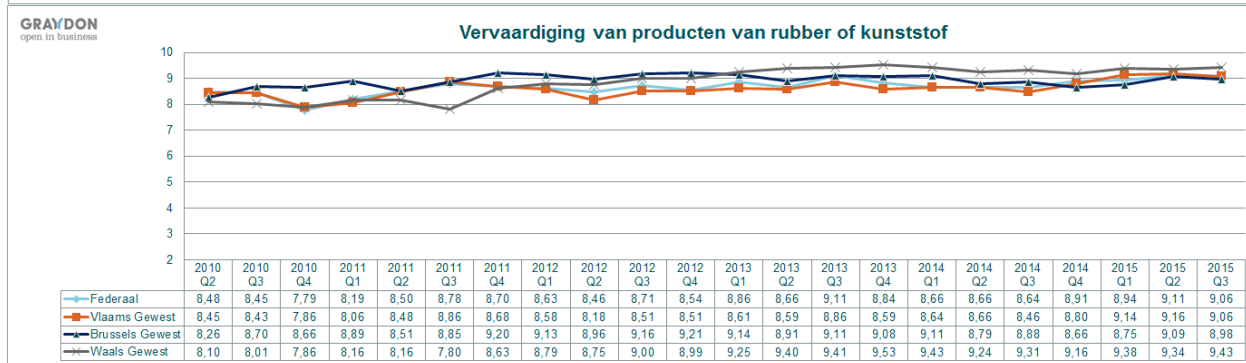
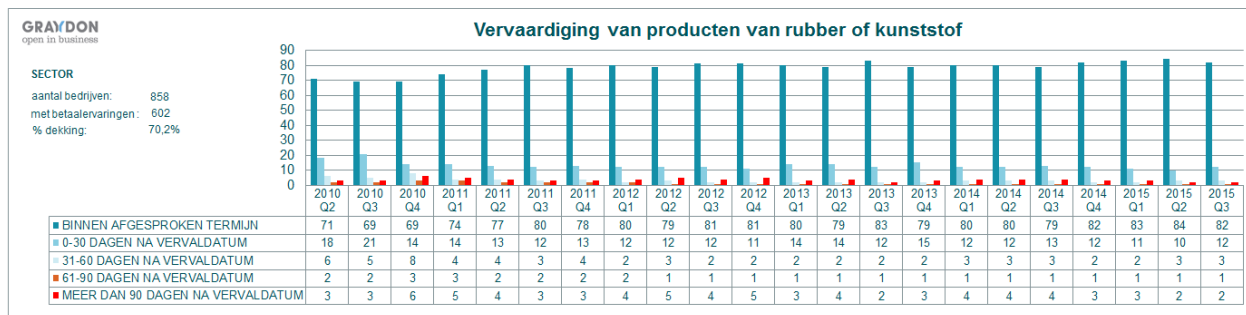
Nace 20

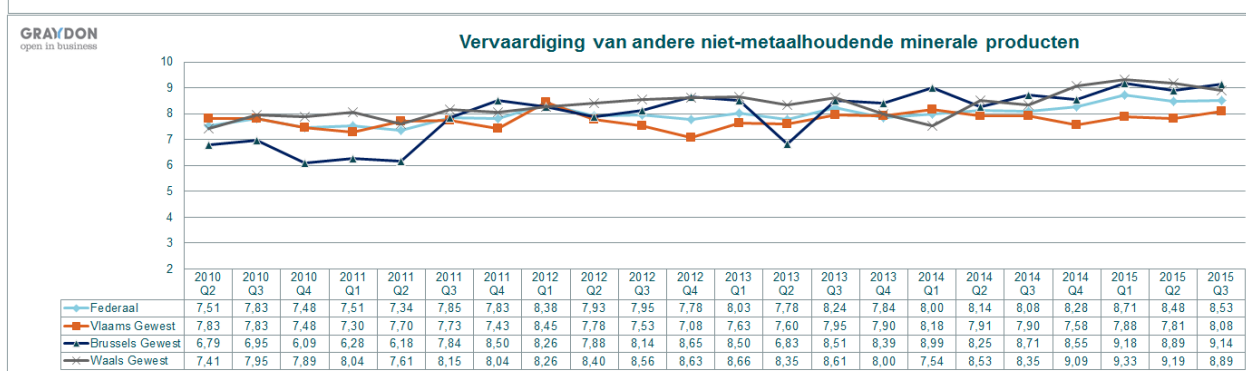
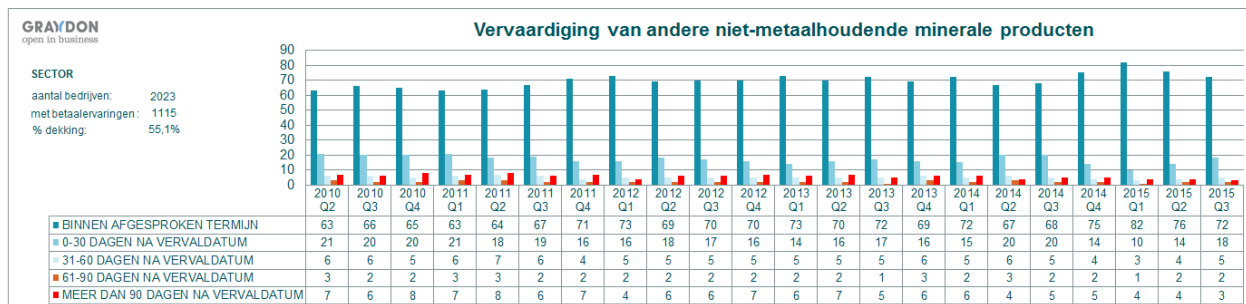
Nace 21

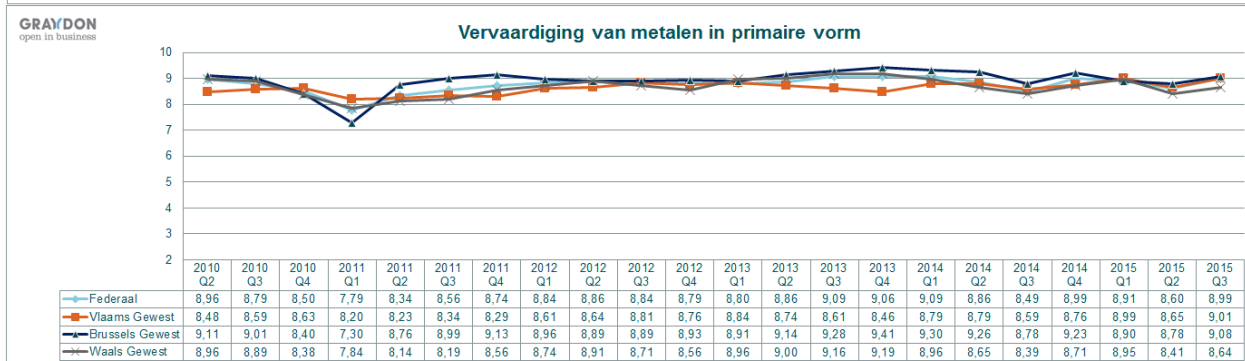
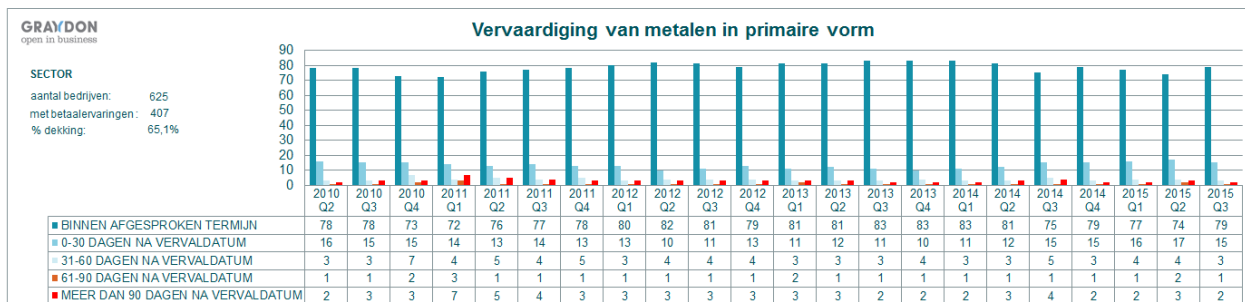
Nace 22

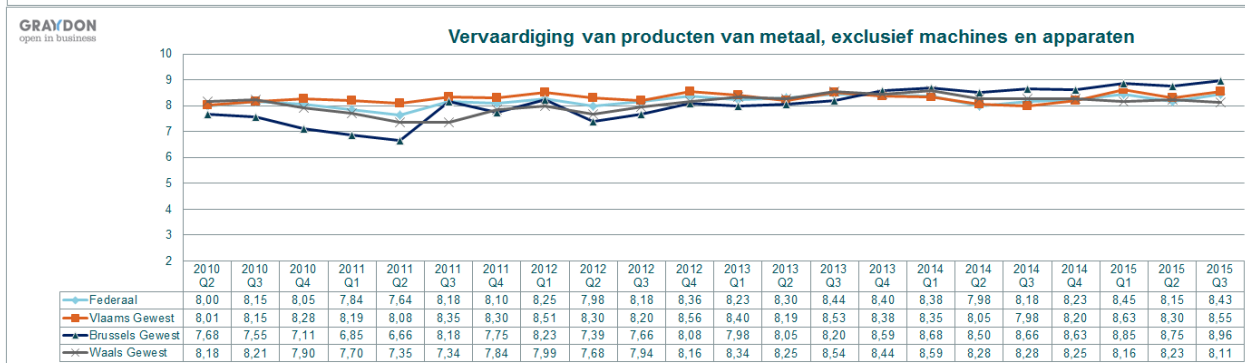
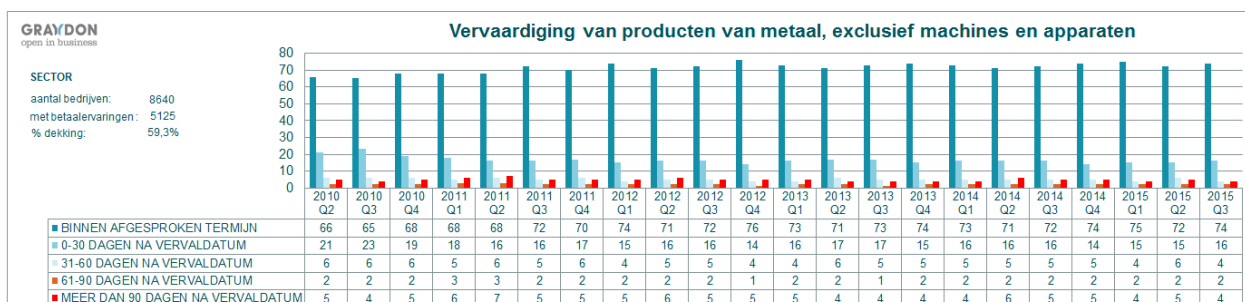
Nace 23

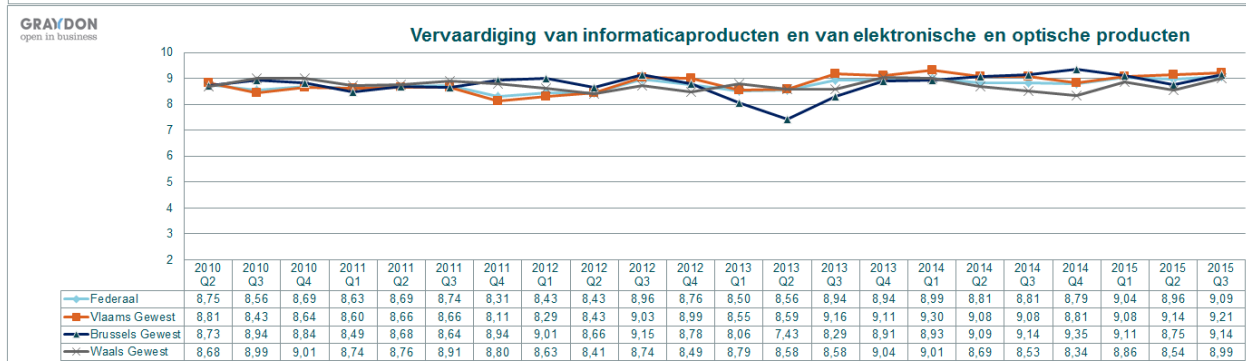
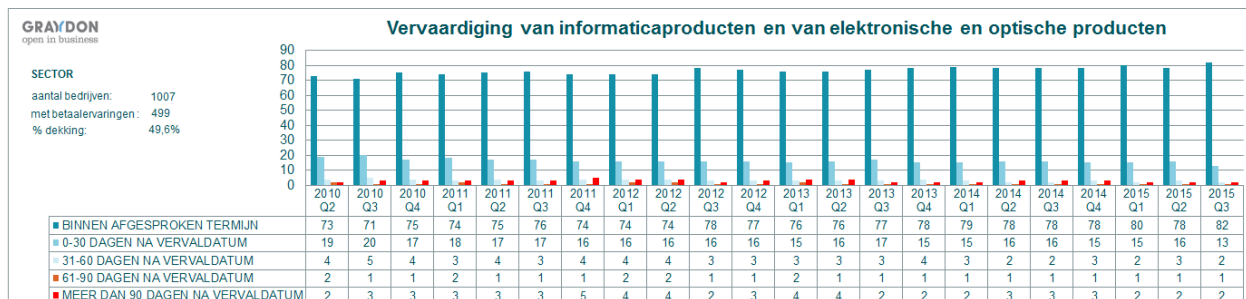
Nace 24

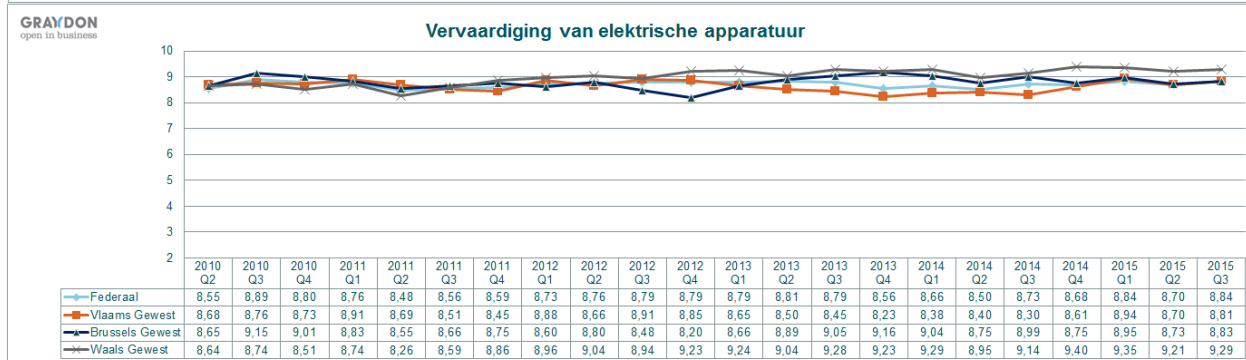
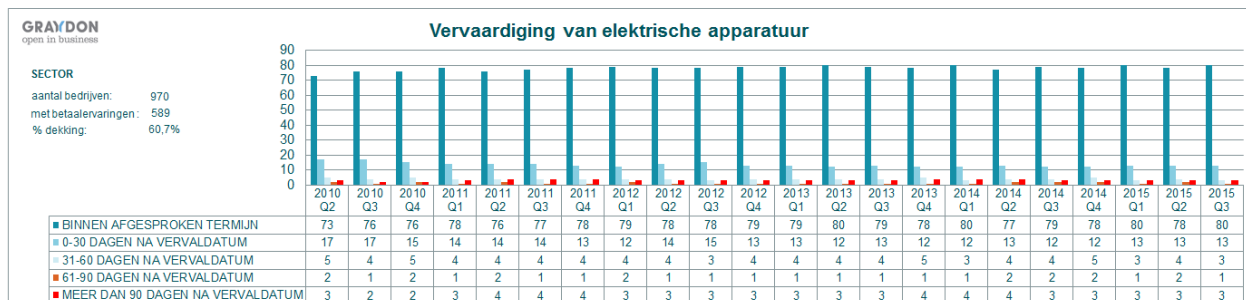
Nace 25

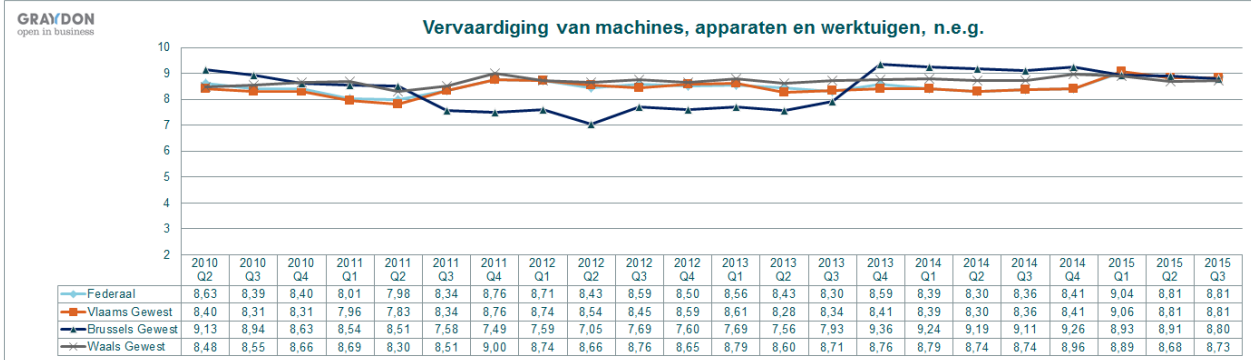
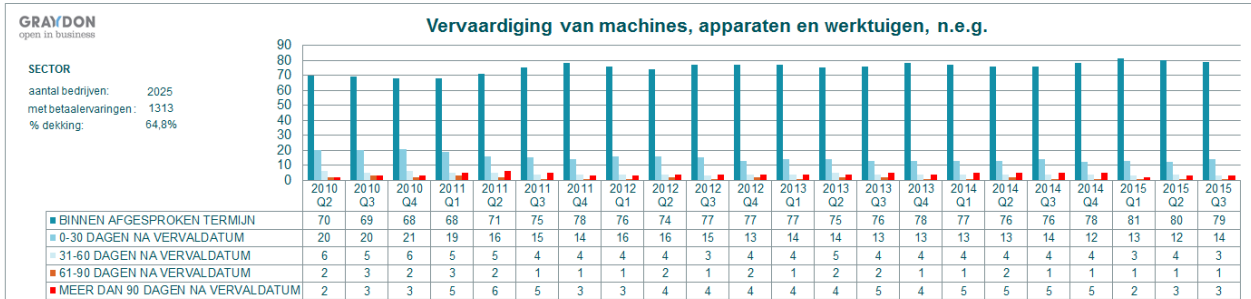
Nace 26

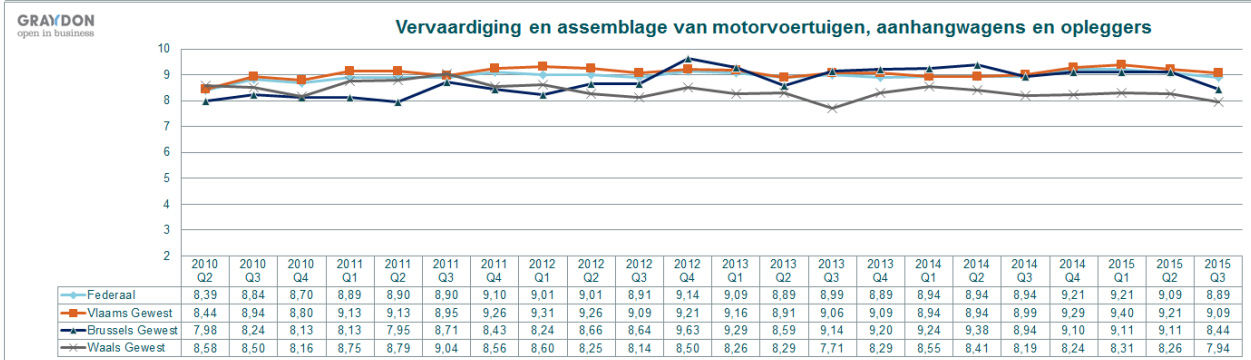
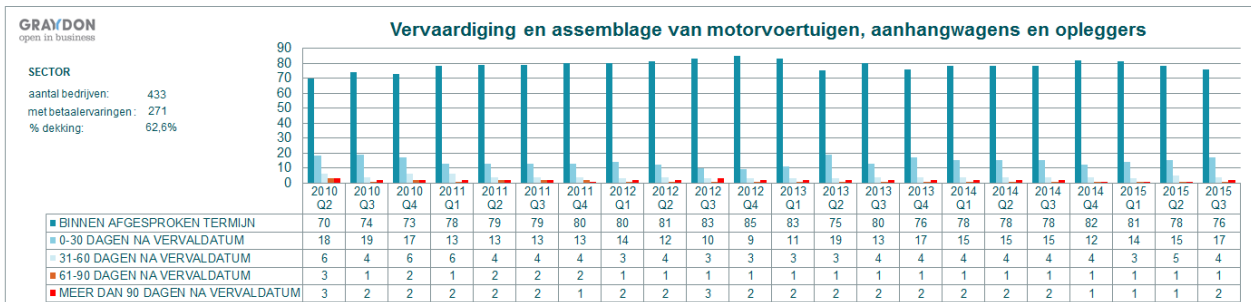
Nace 27

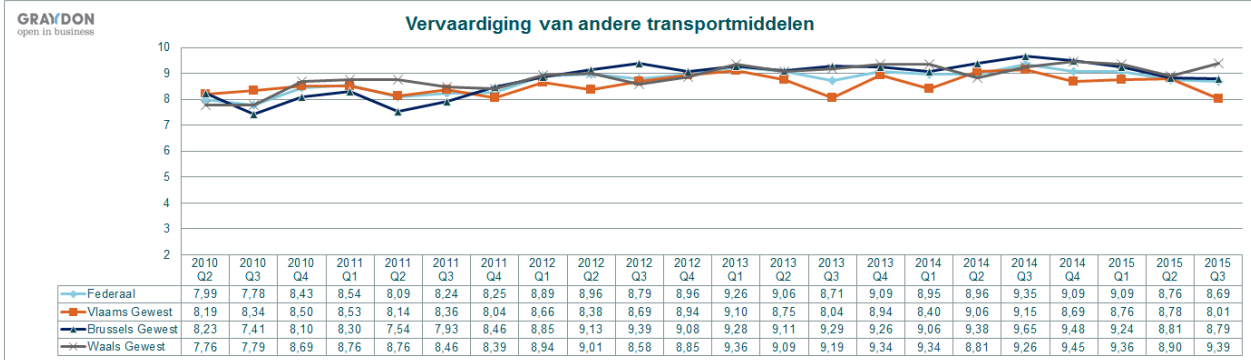
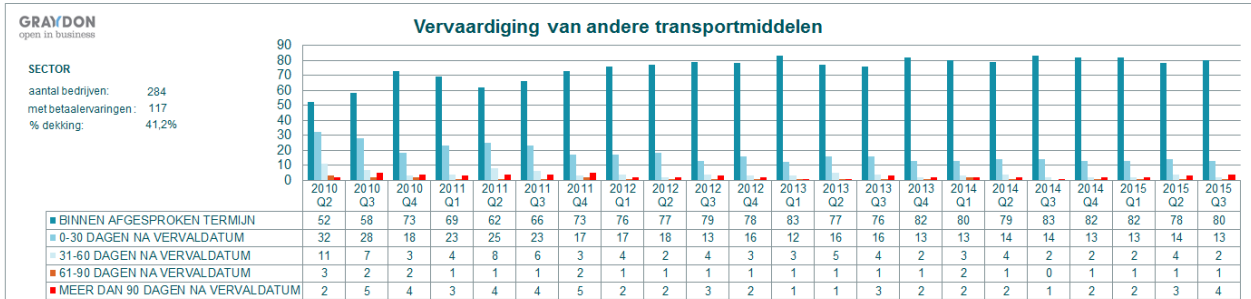
Nace 28

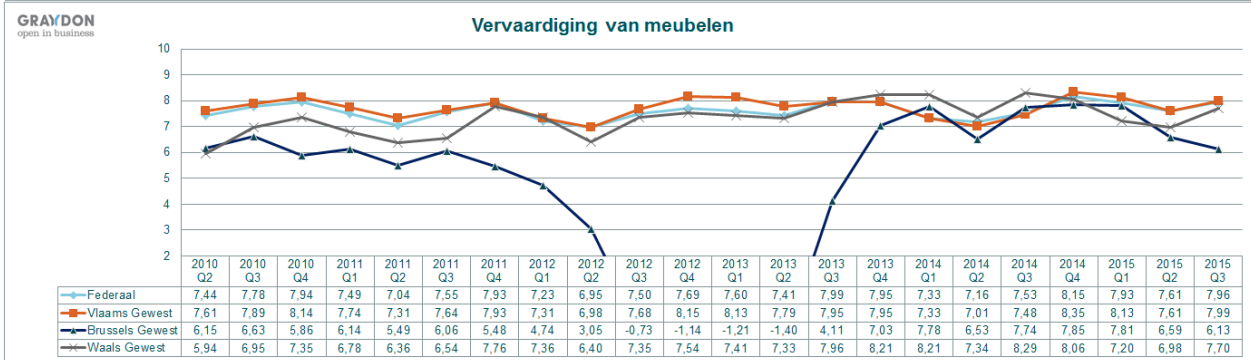
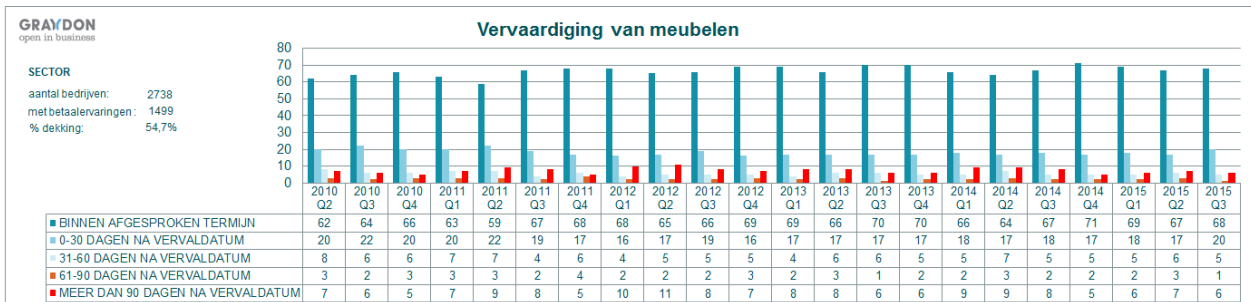
Nace 29

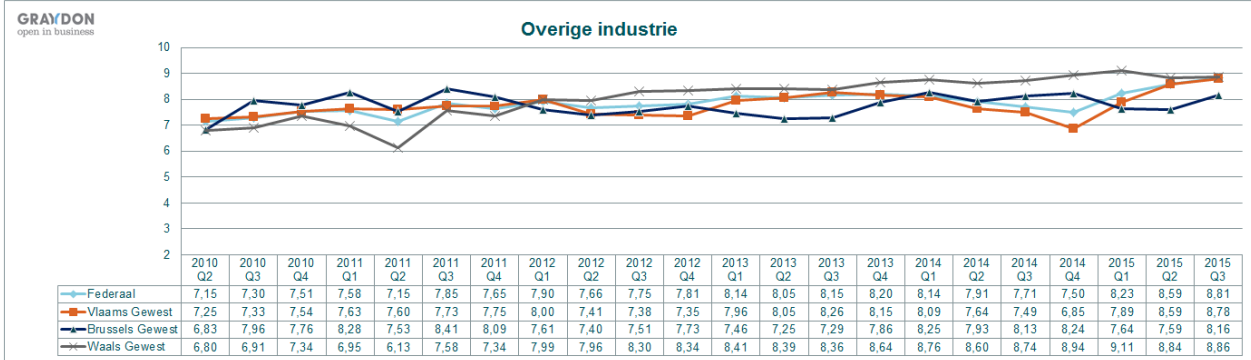
Nace 30

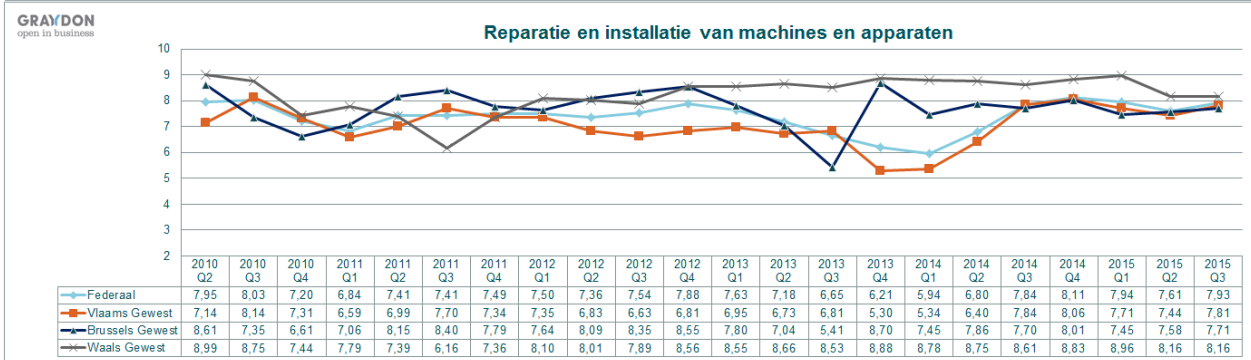
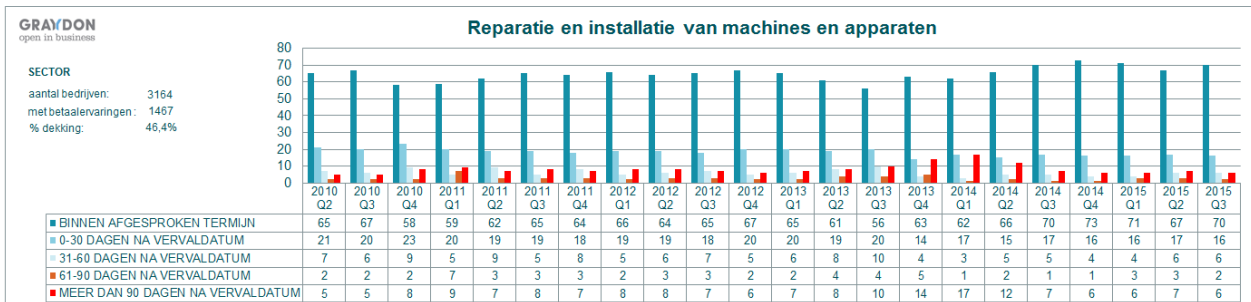
Nace 31

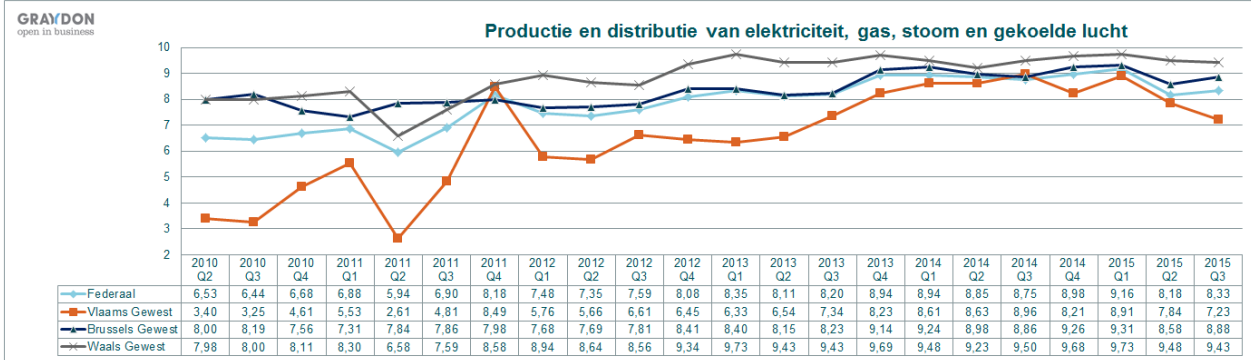
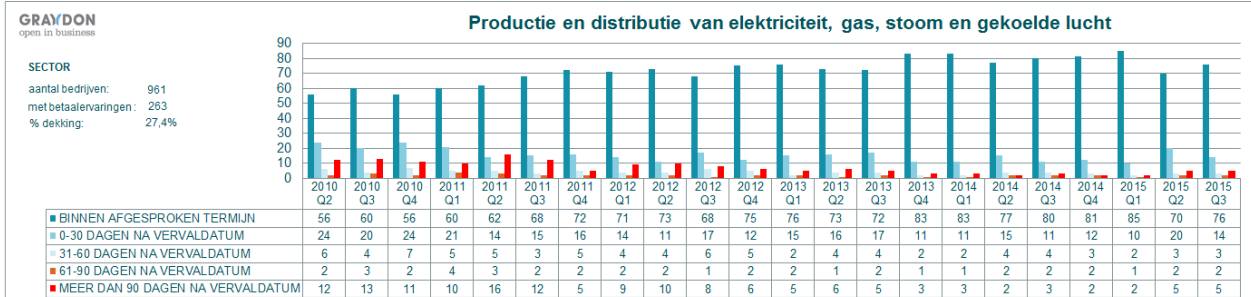
Nace 32

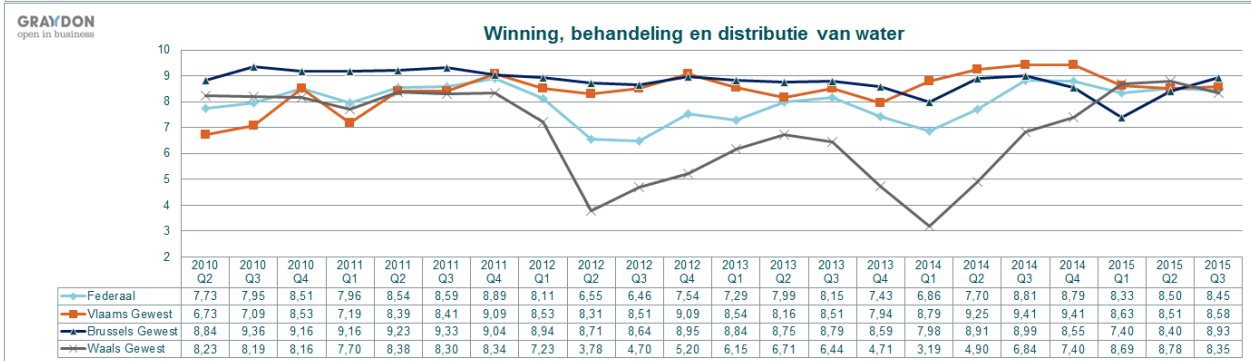
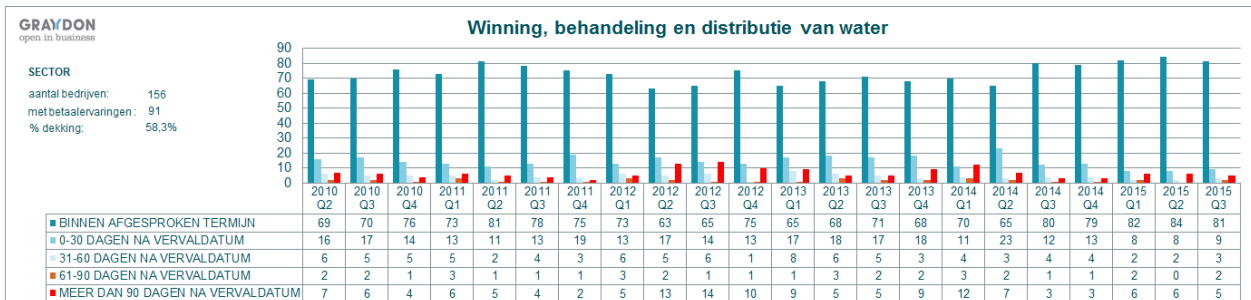
Nace 33

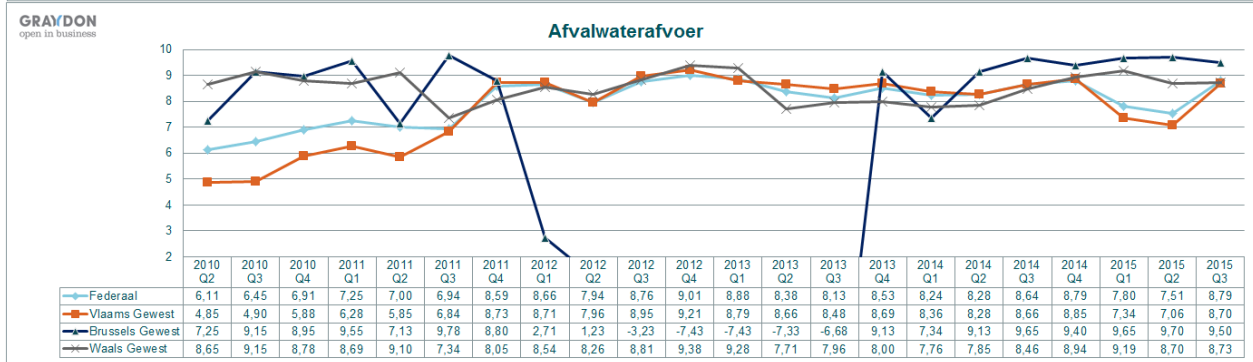
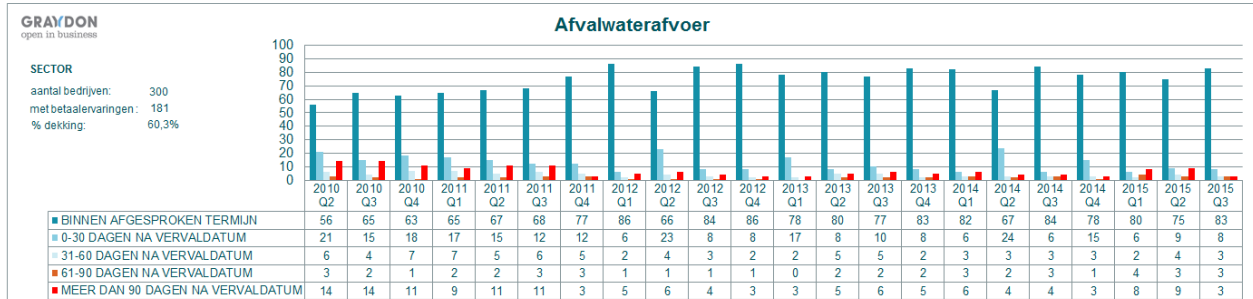
Nace 35

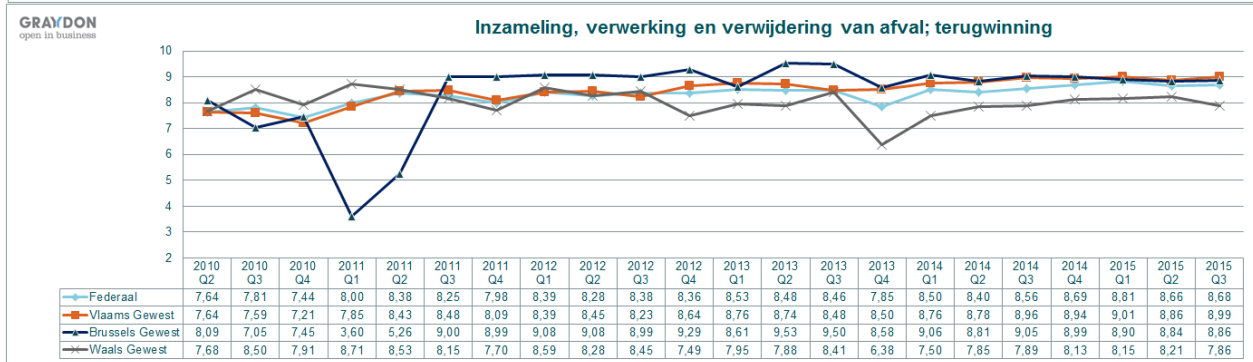
Nace 36

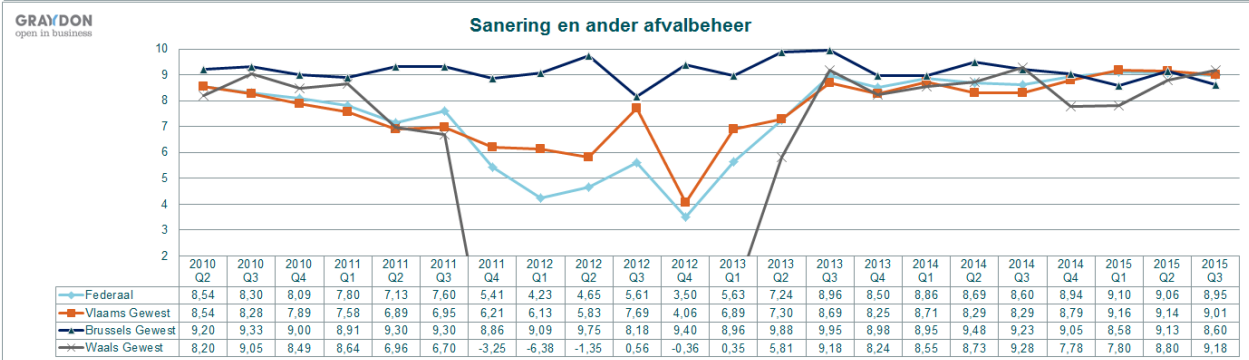
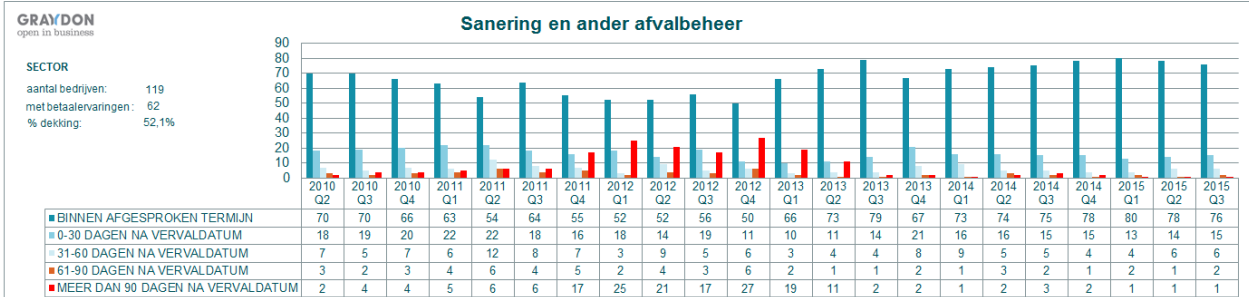
Nace 37

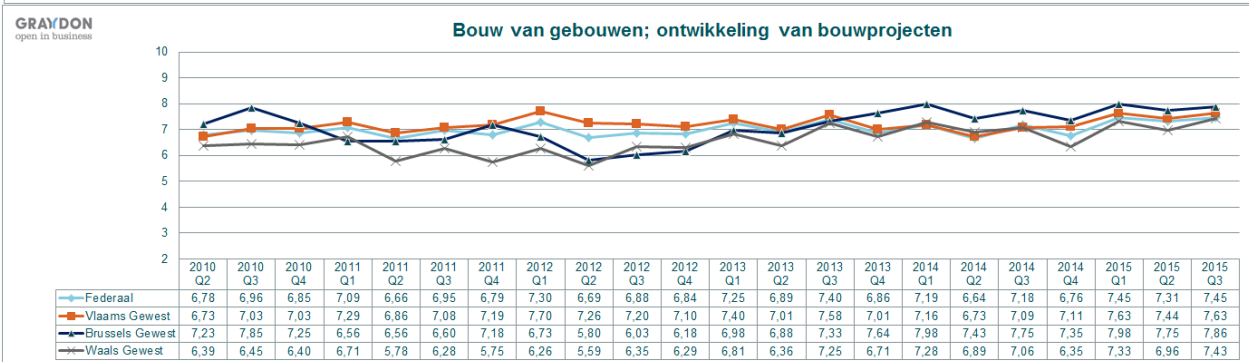
Nace 38

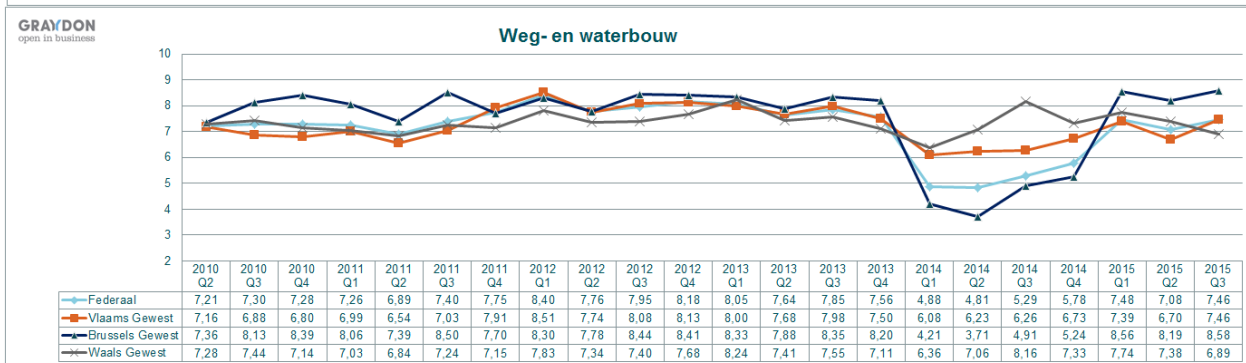
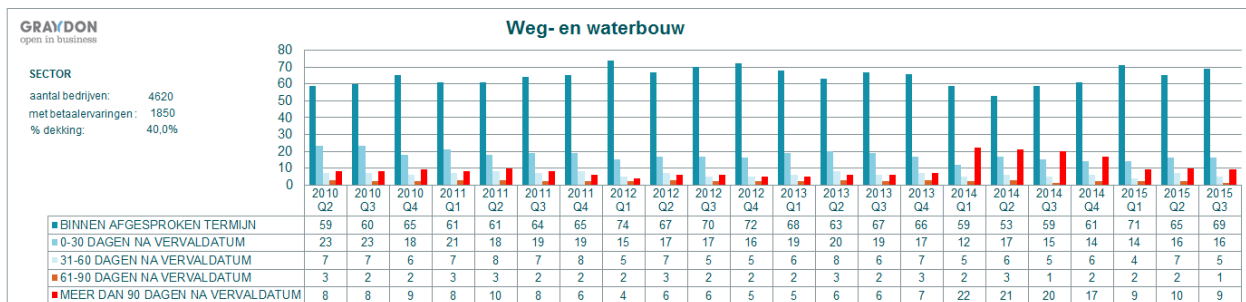
Nace 39

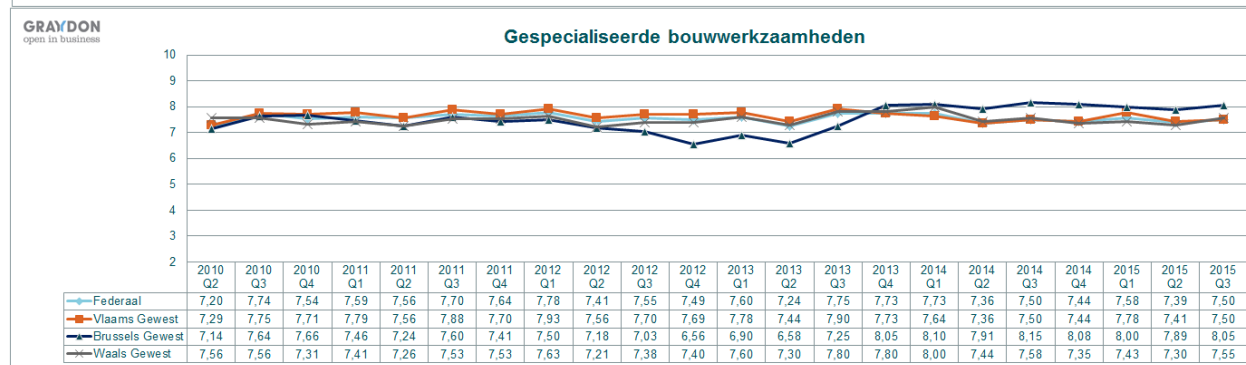
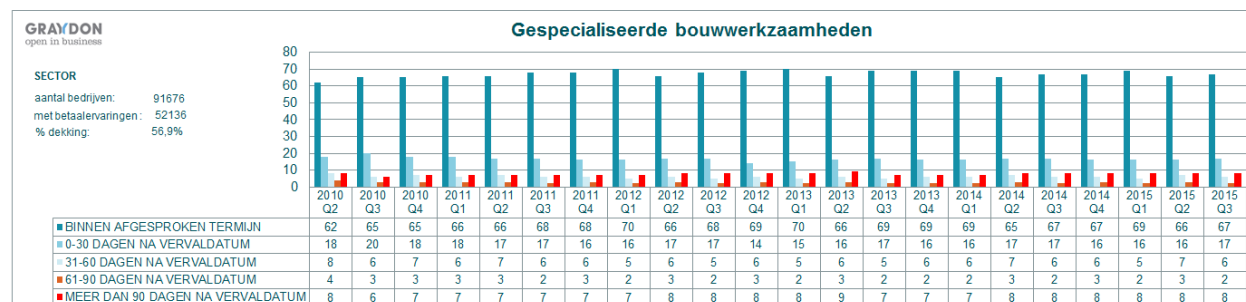
Nace 41

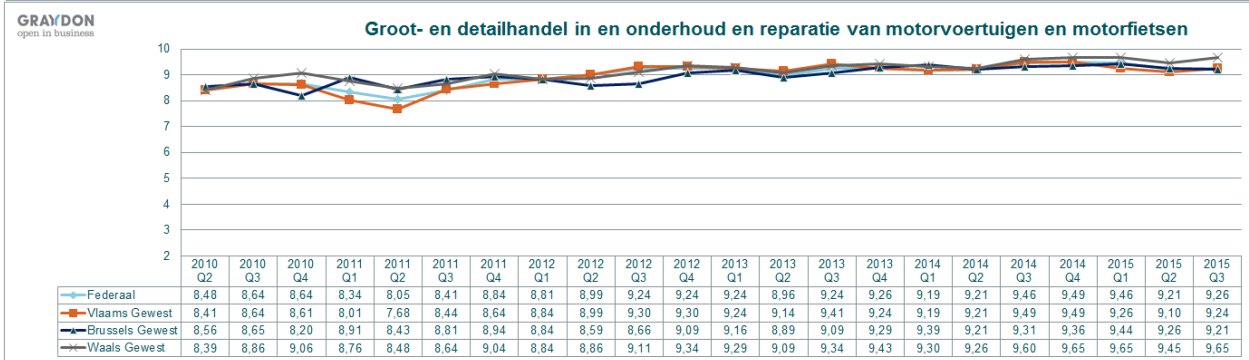
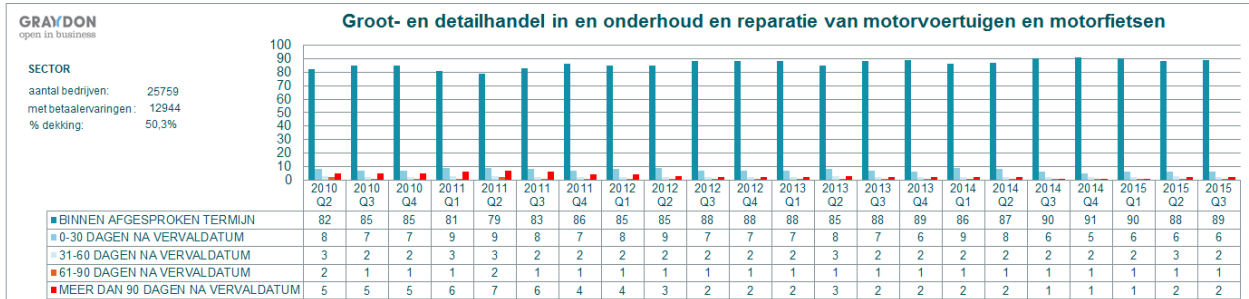
Nace 42

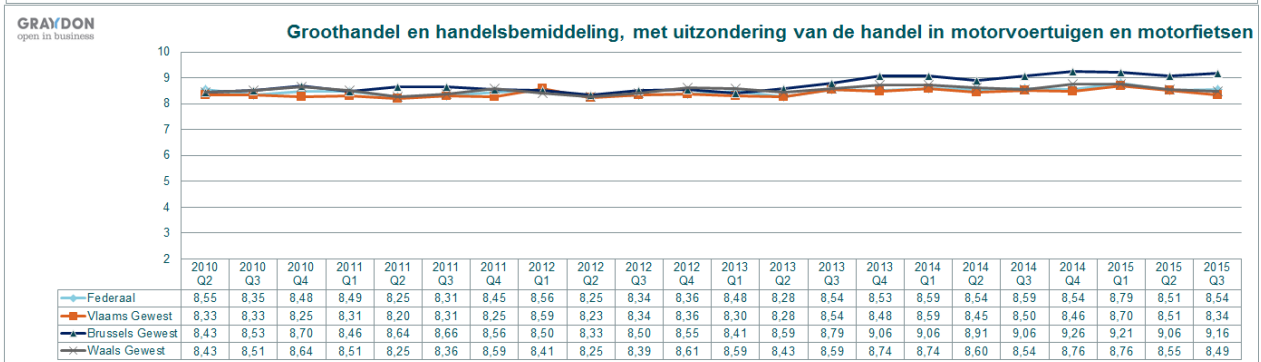
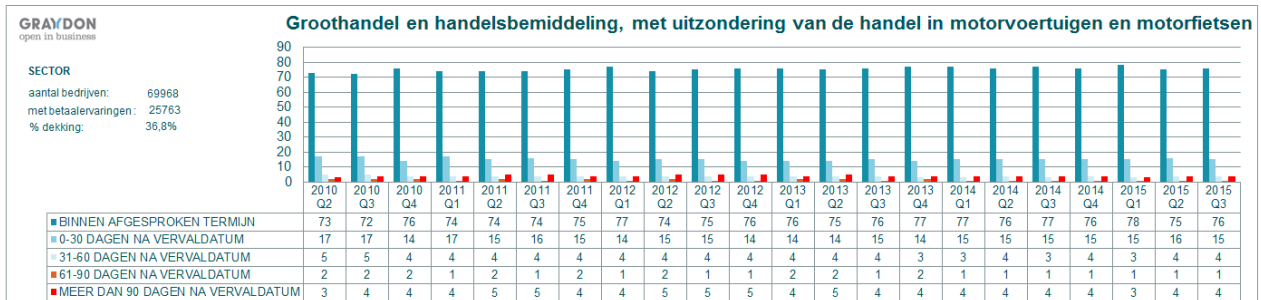
Nace 43

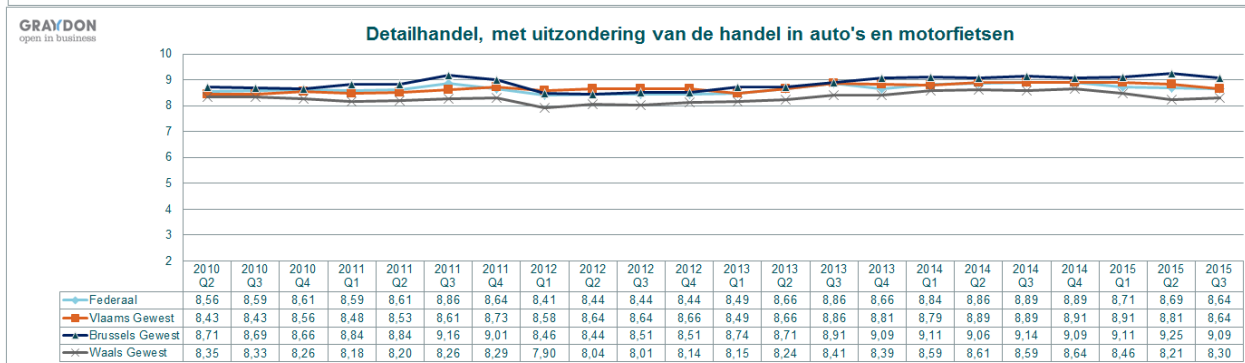
Nace 45

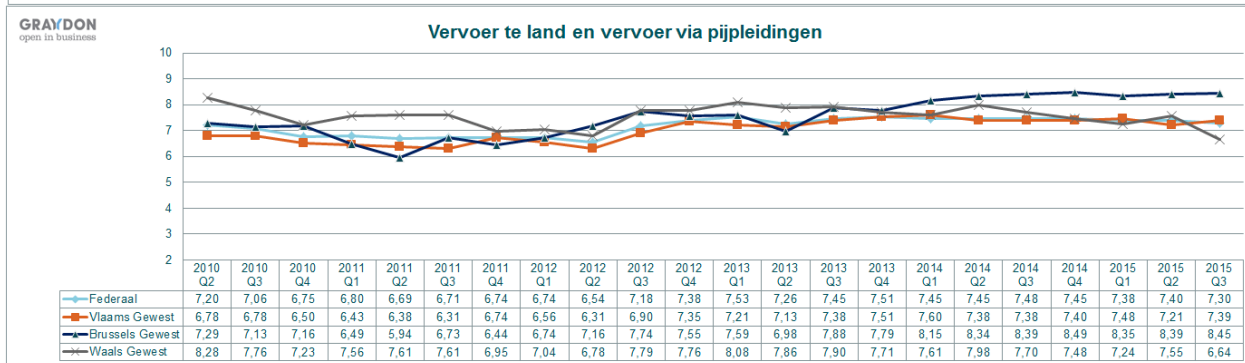
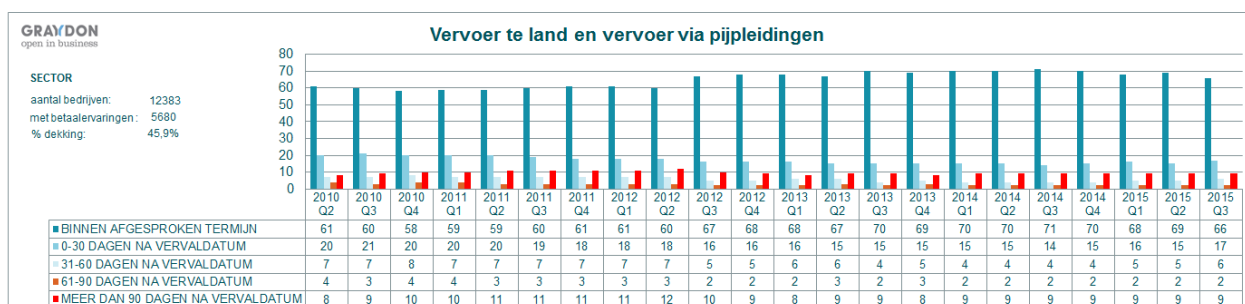
Nace 46

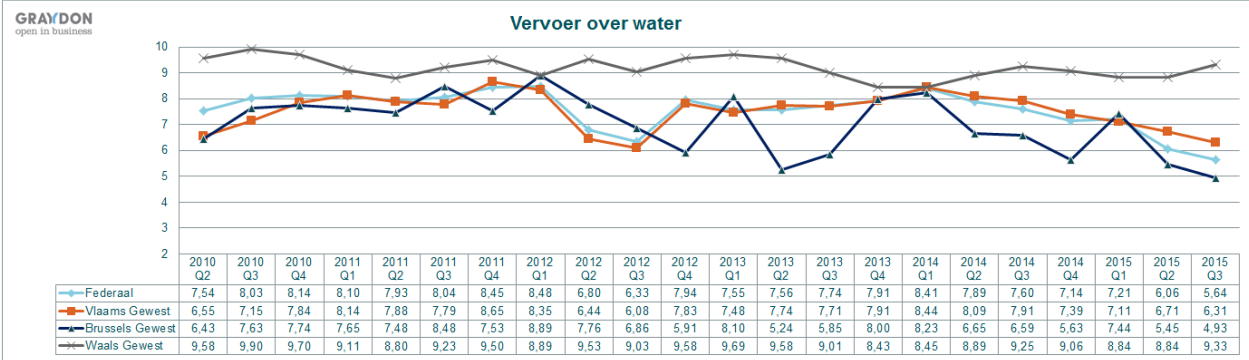
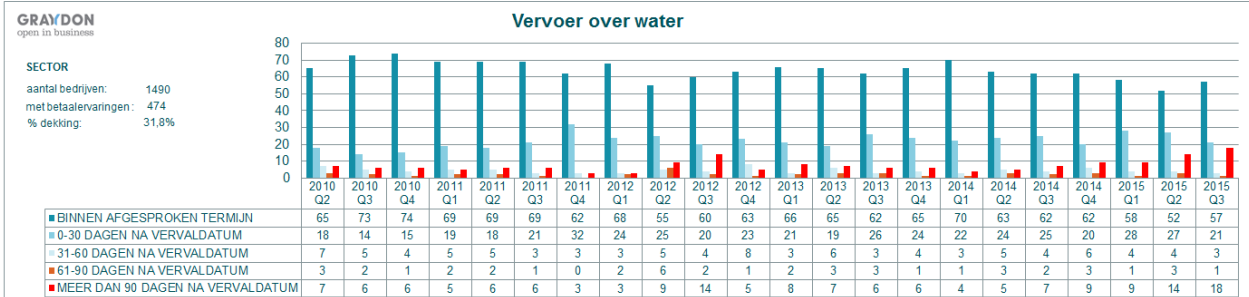
Nace 47

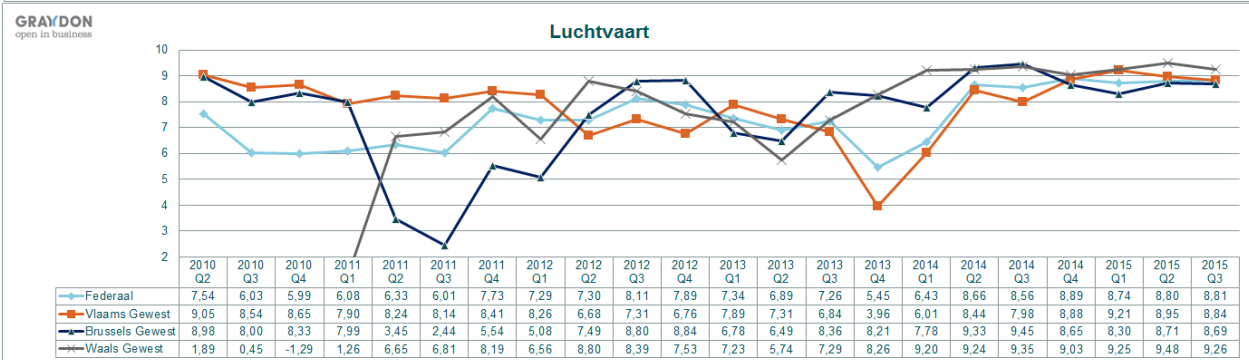
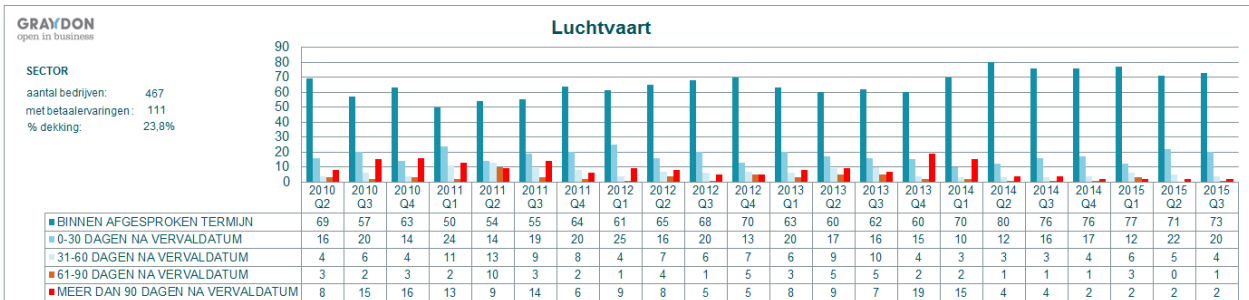
Nace 49

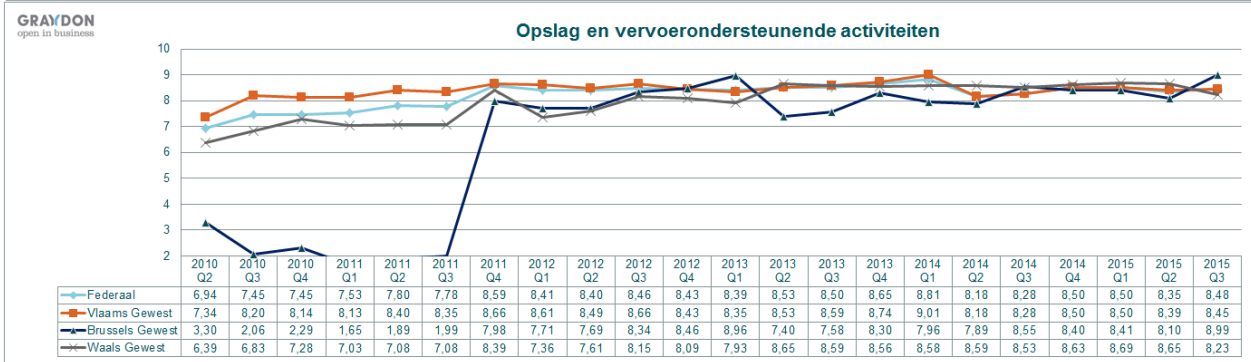
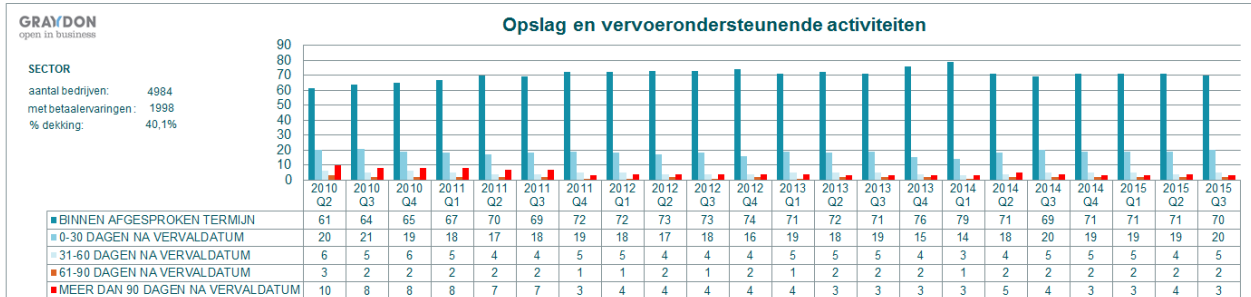
Nace 50

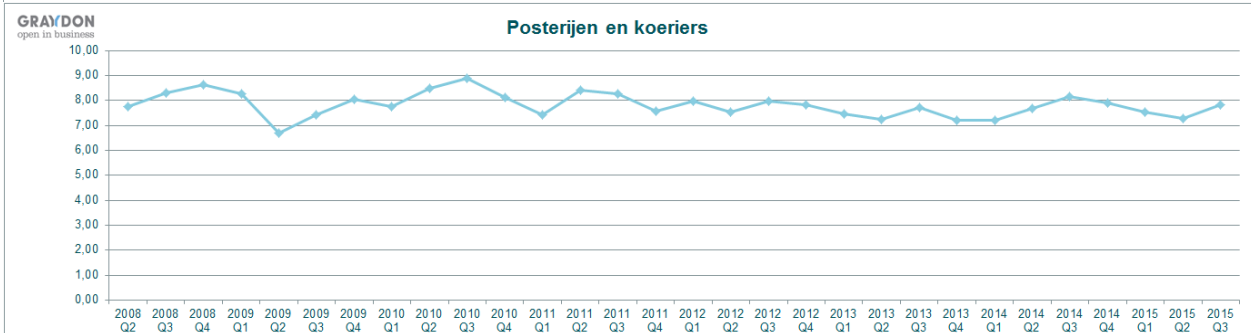
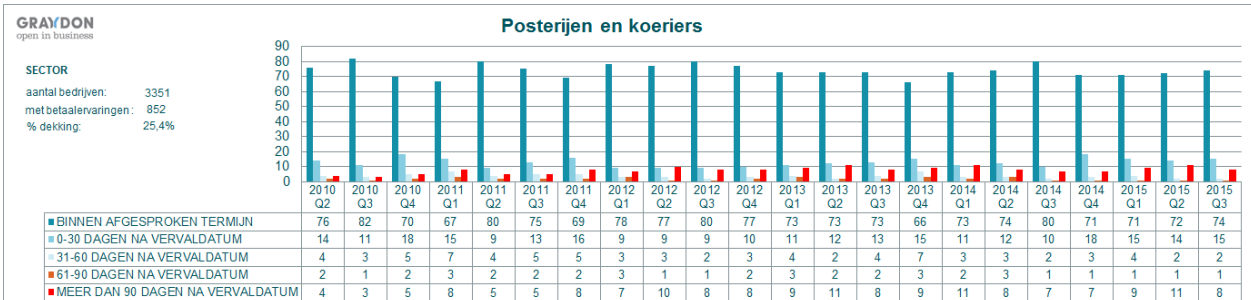
Nace 51

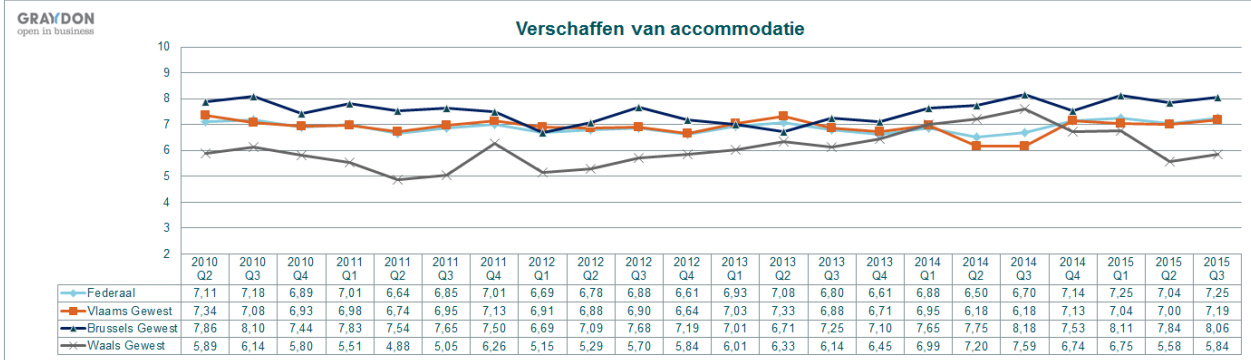
Nace 52

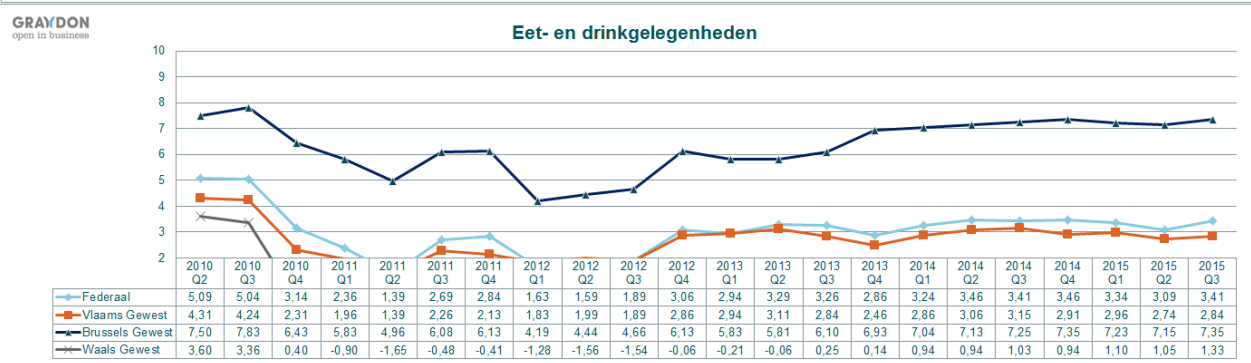
Nace 53

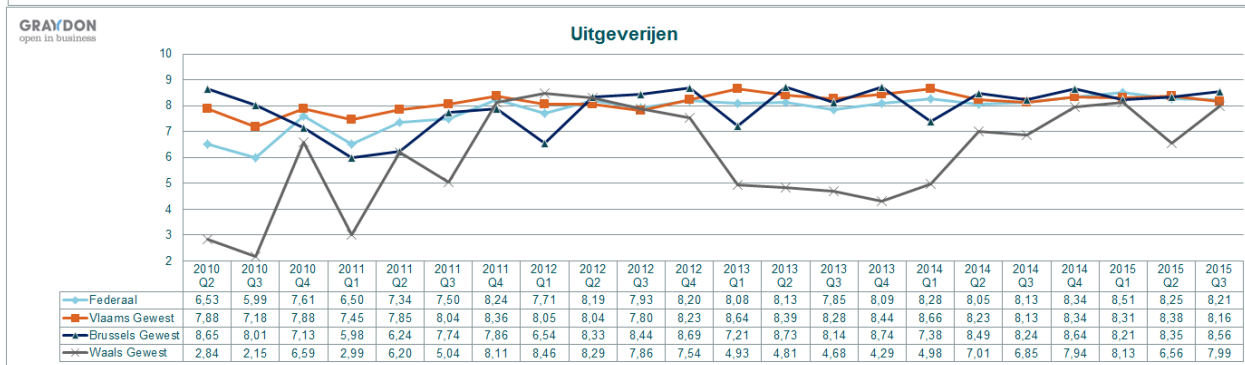
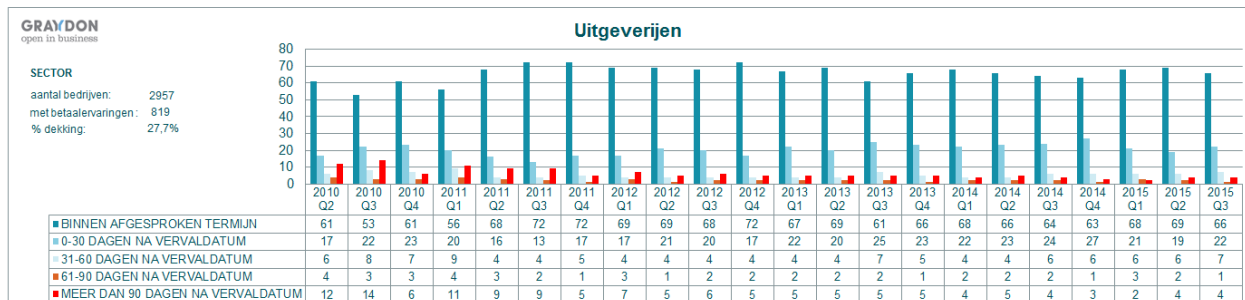
Nace 55

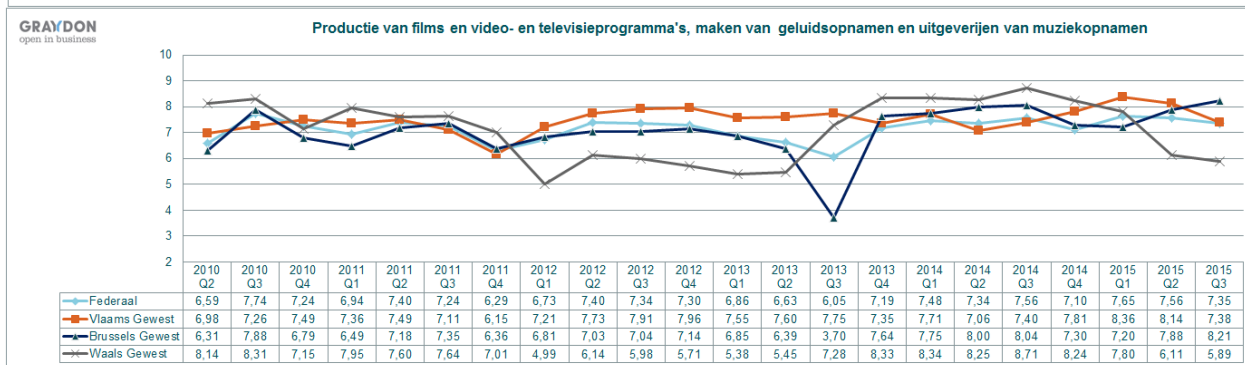
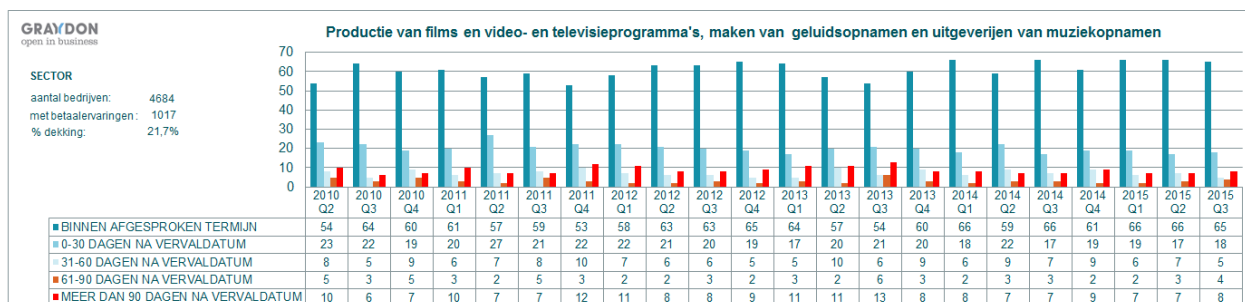
Nace 56

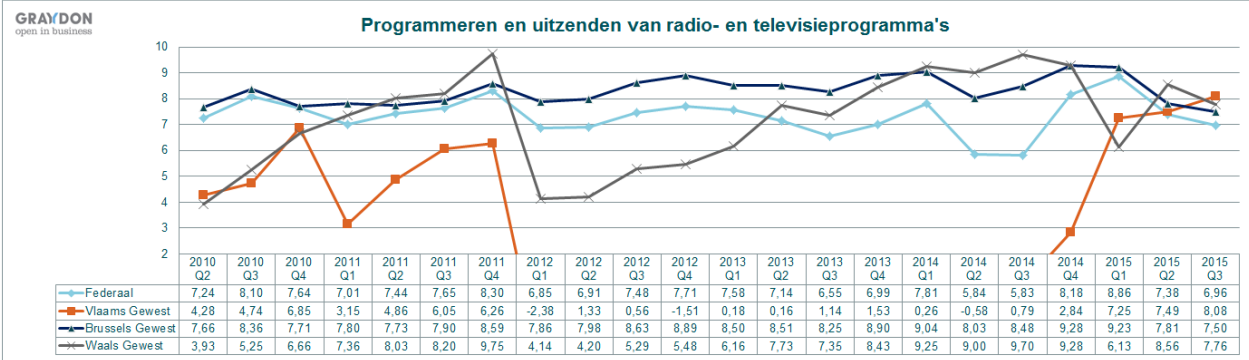
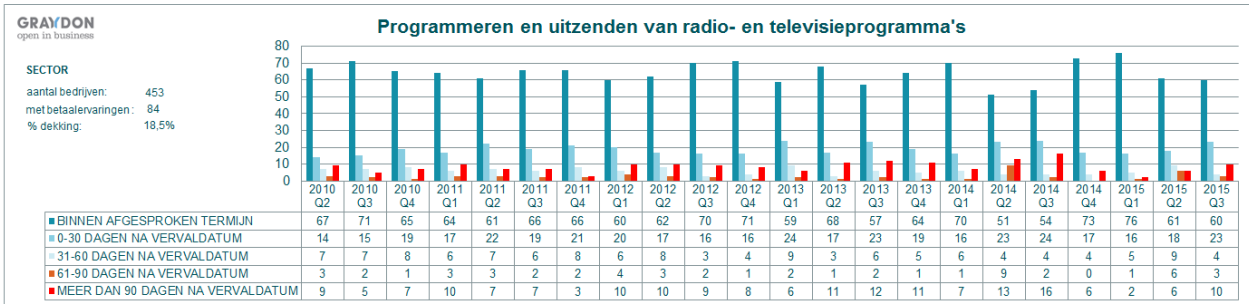
Nace 58

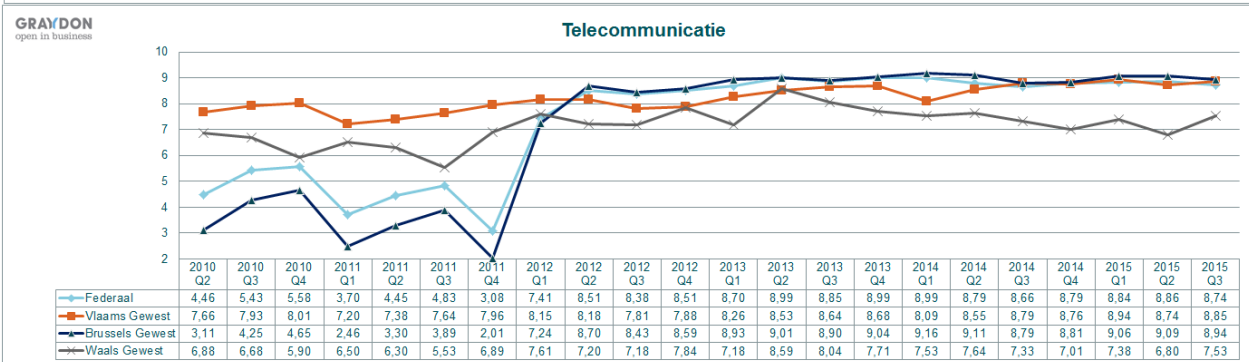
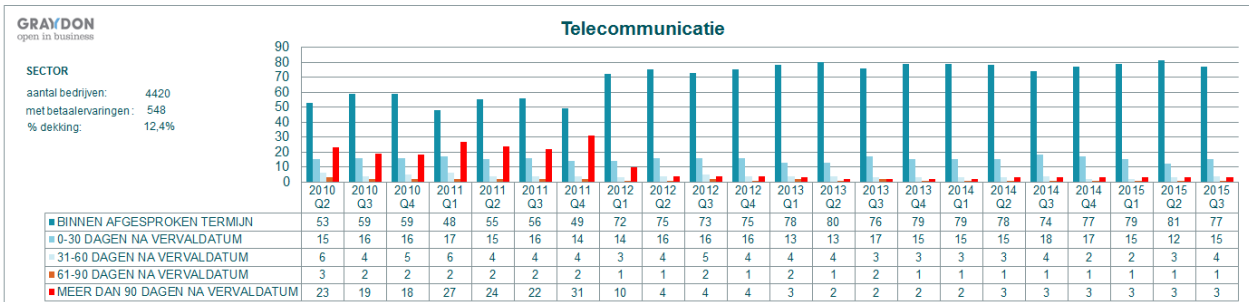
Nace 59

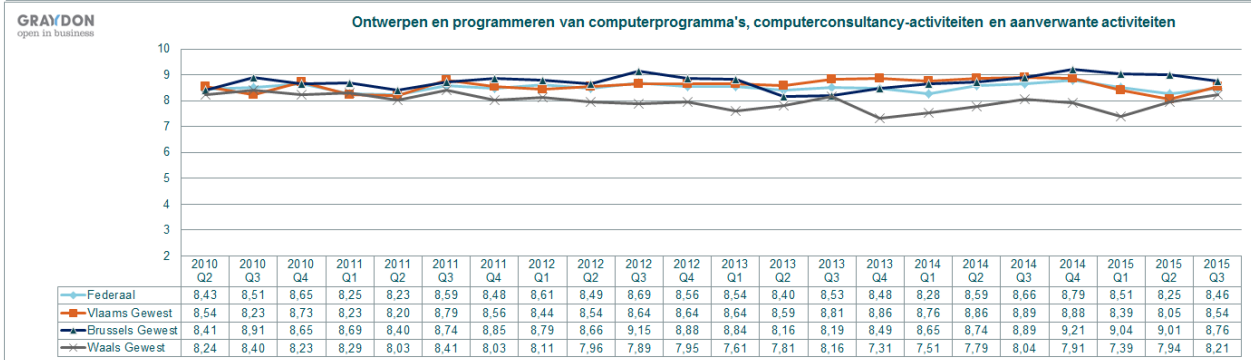
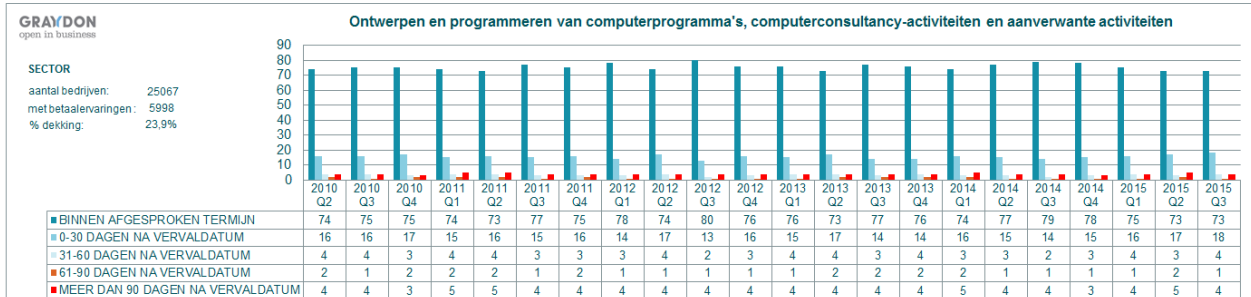
Nace 60

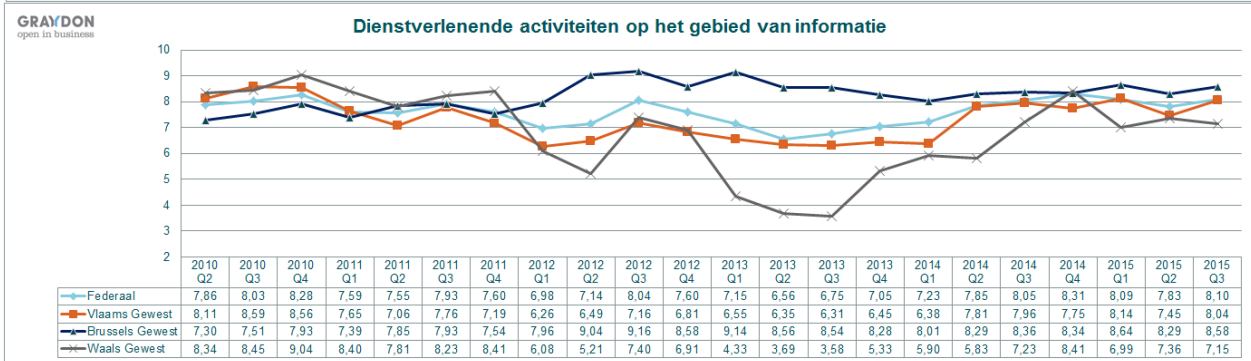
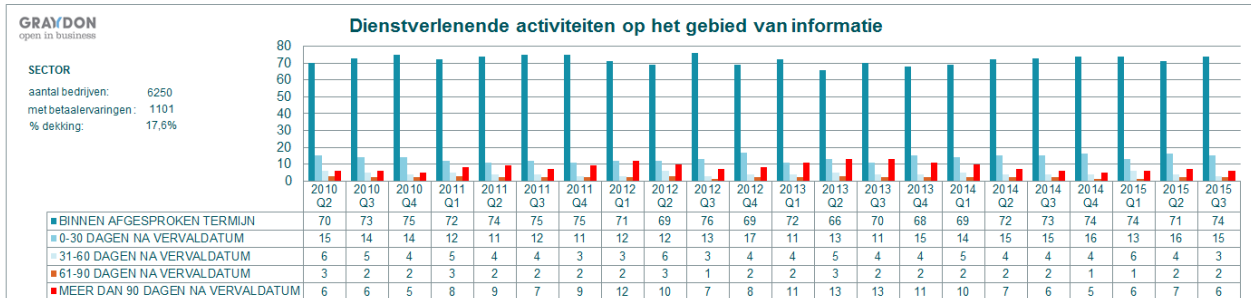
Nace 61

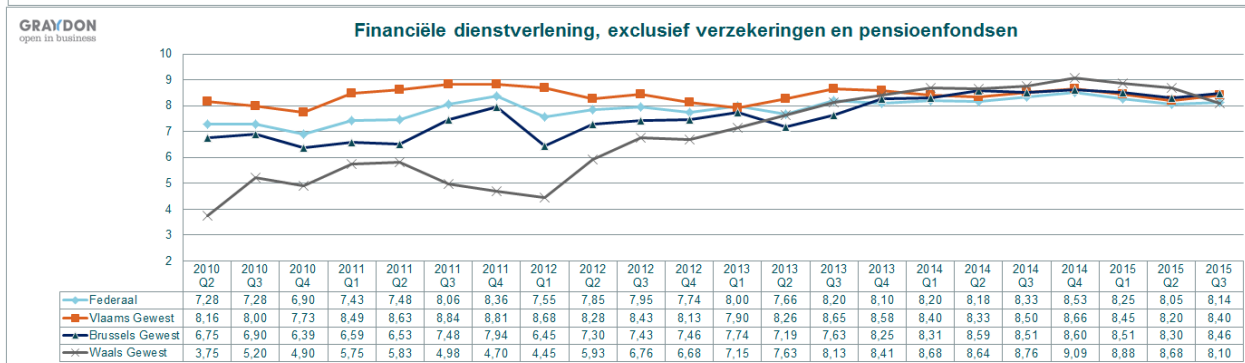
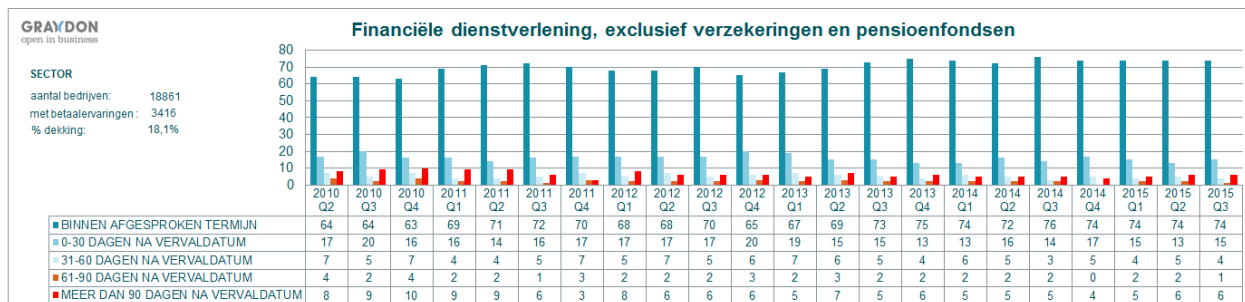
Nace 62

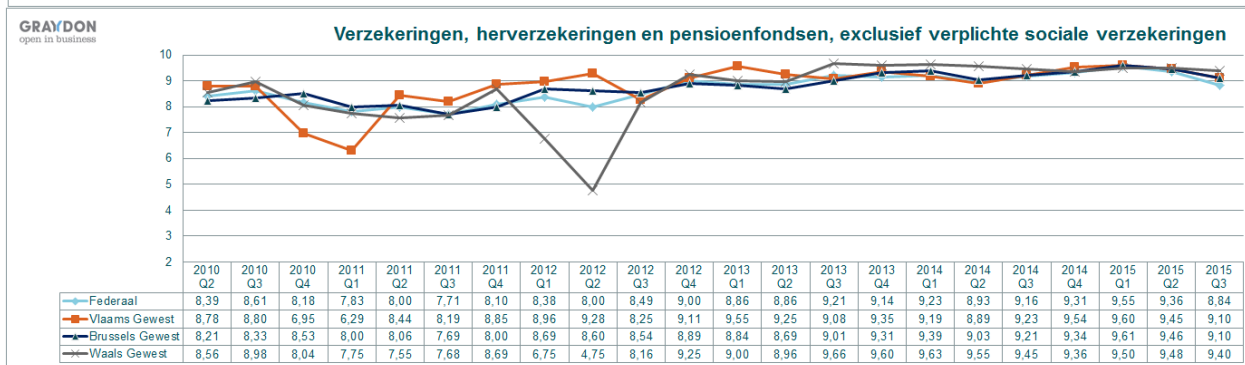
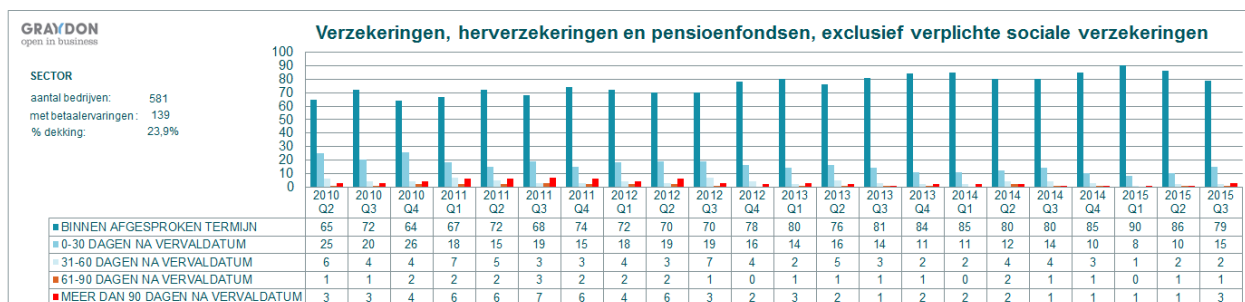
Nace 63

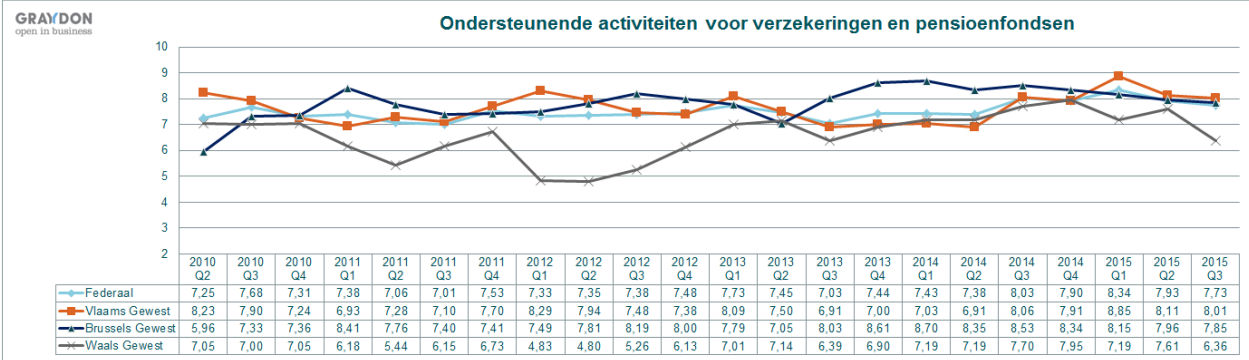
Nace 64

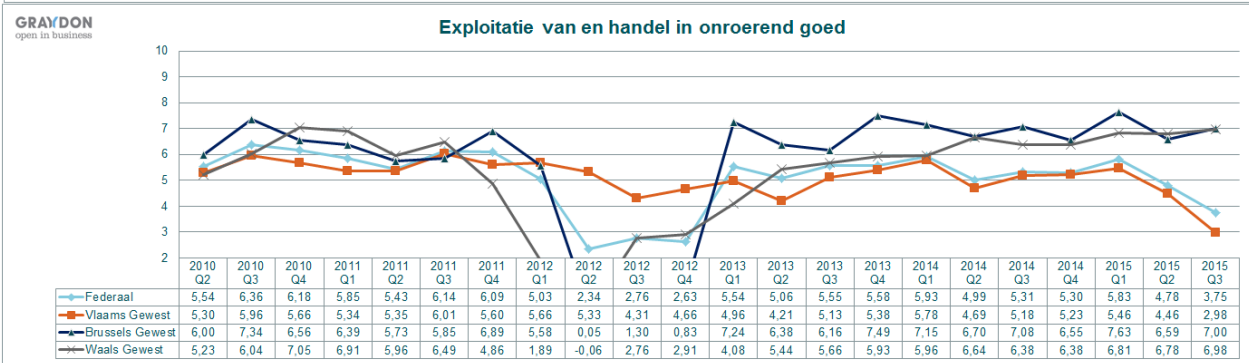
Nace 65

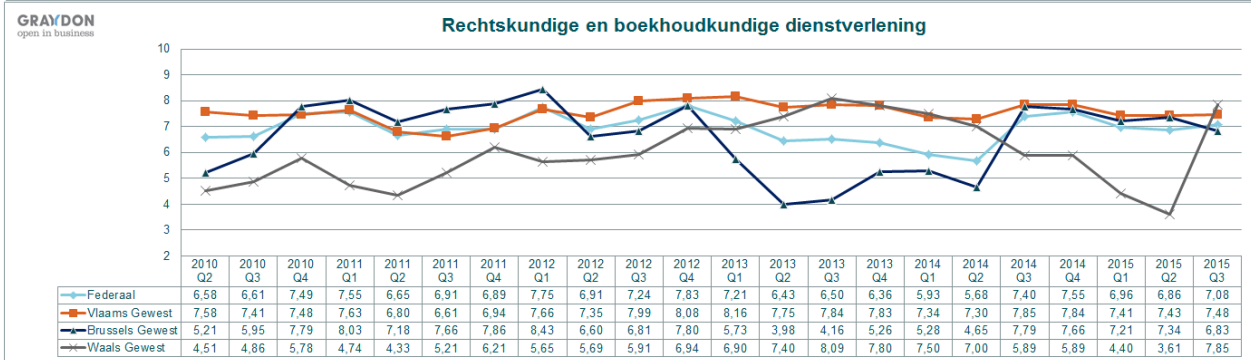
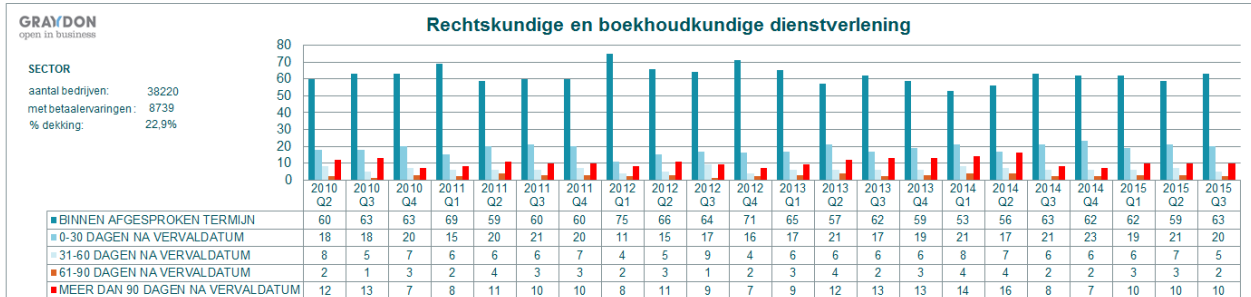
Nace 66

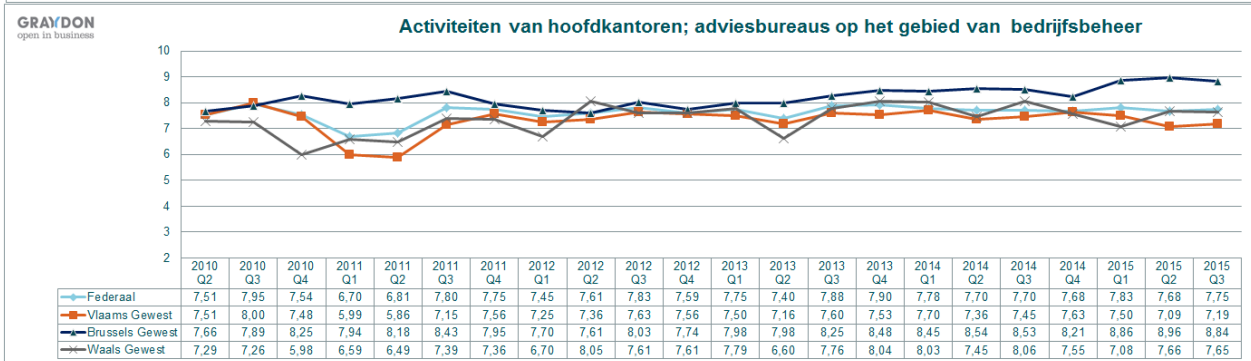
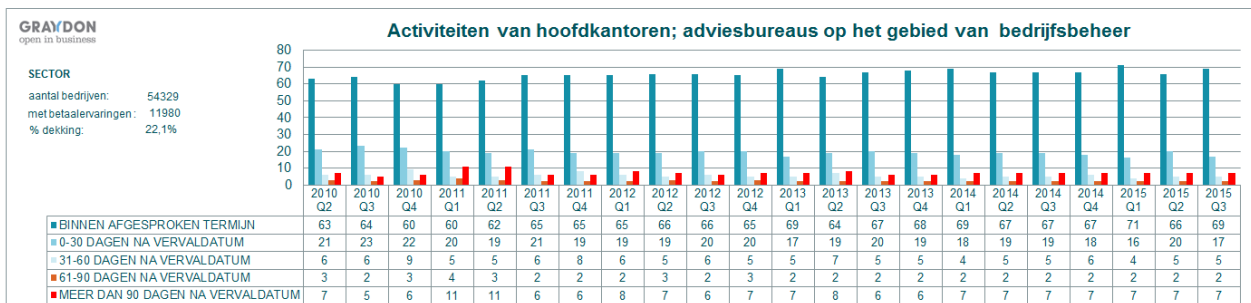
Nace 68

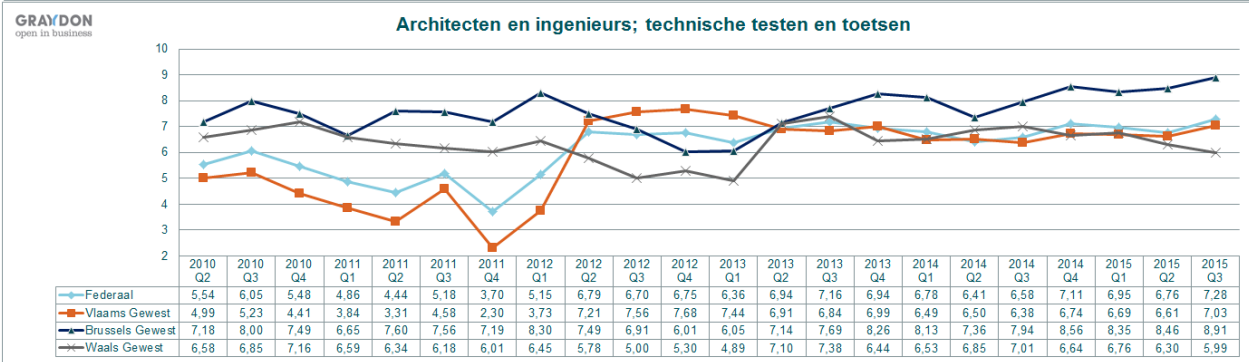
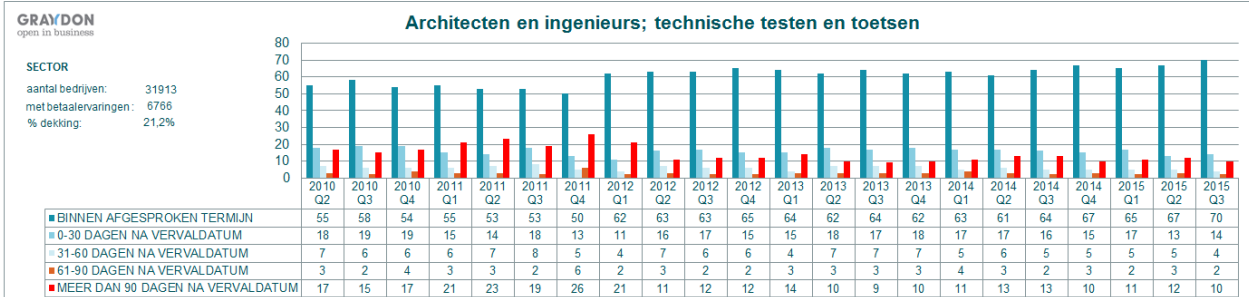
Nace 69

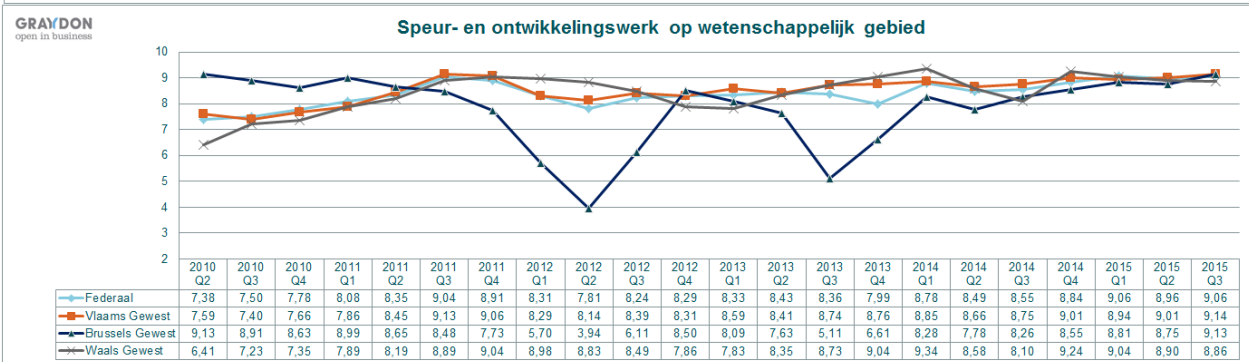
Nace 70

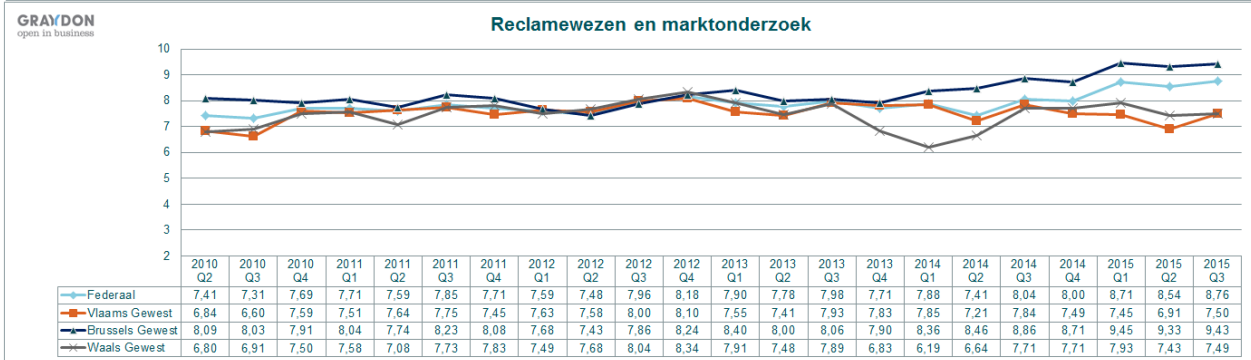
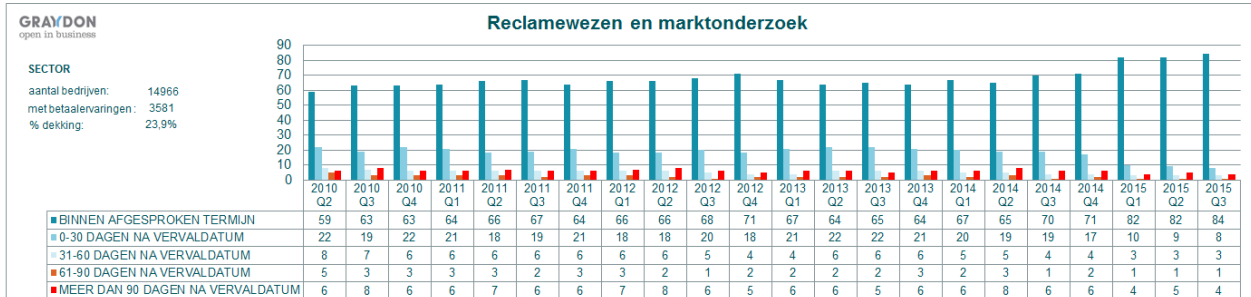
Nace 71

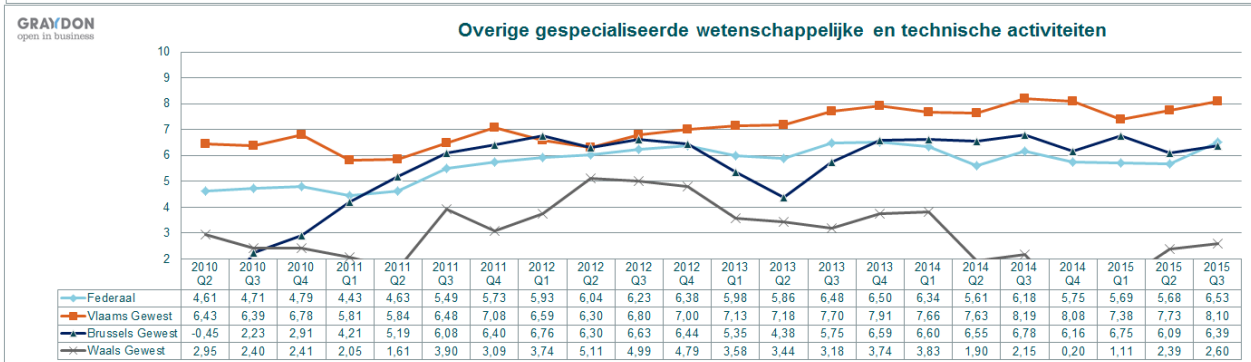
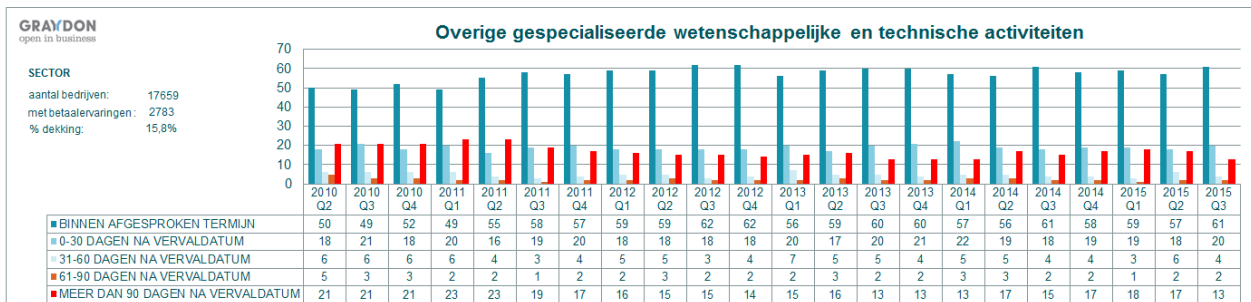
Nace 72

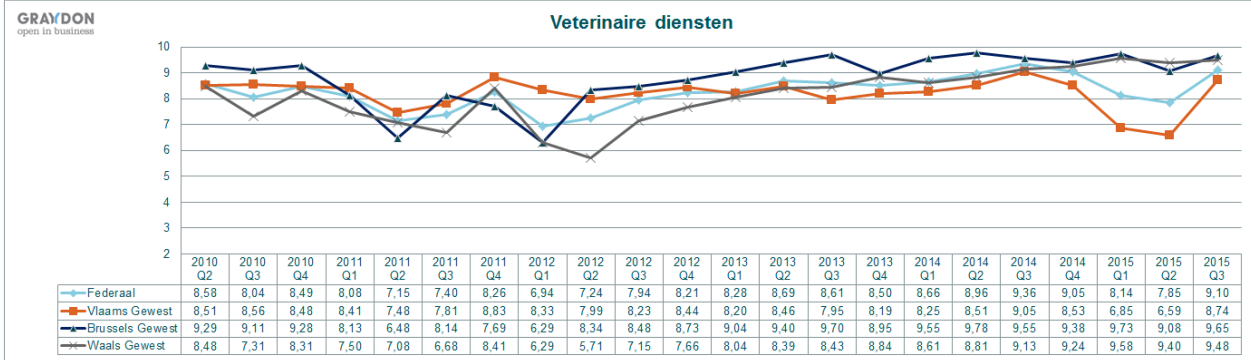
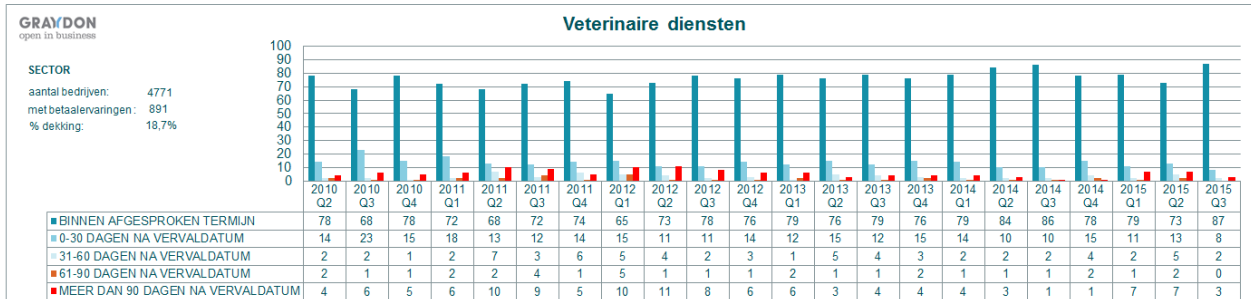
Nace 73

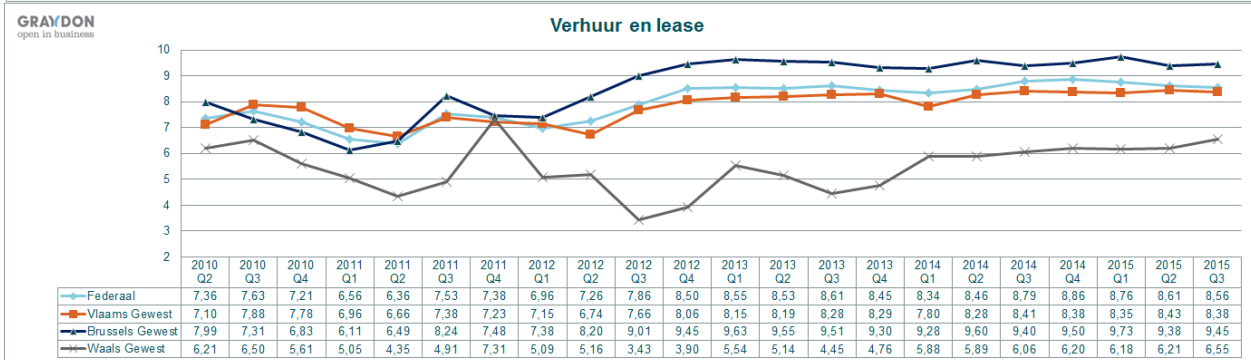
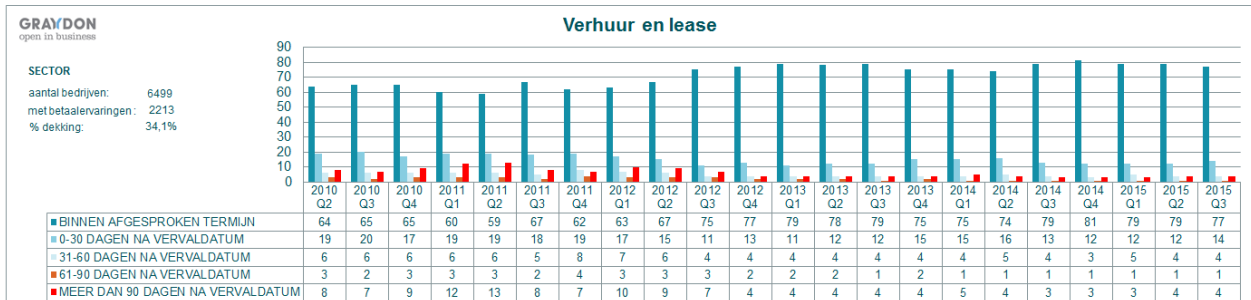
Nace 74

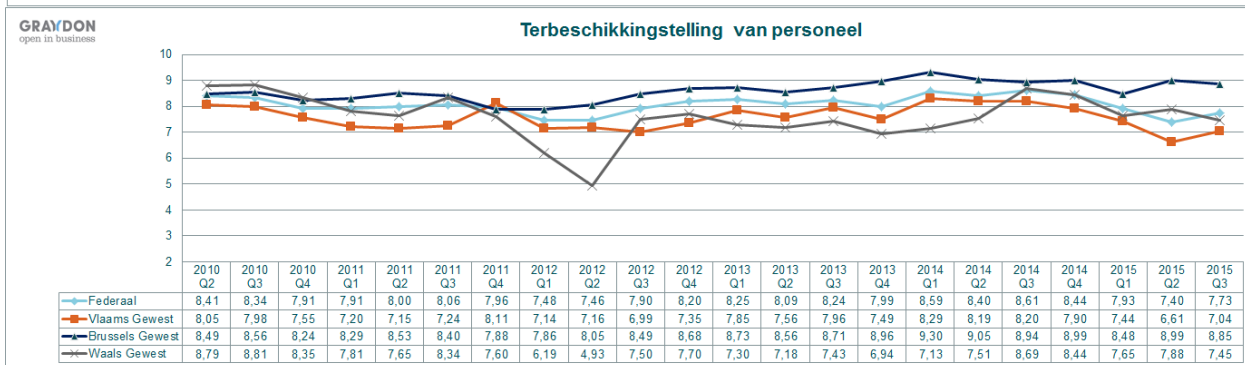
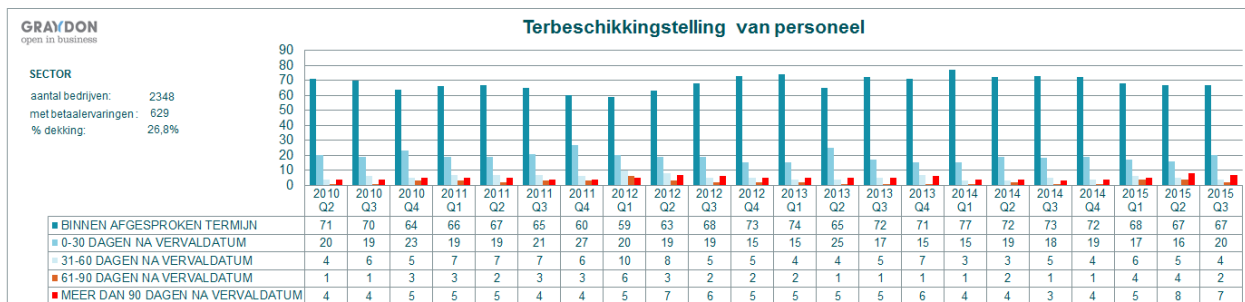
Nace 75

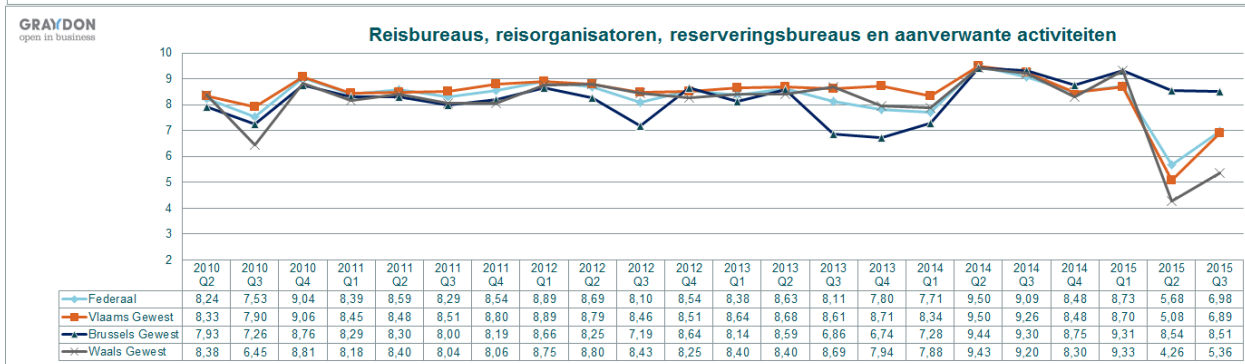
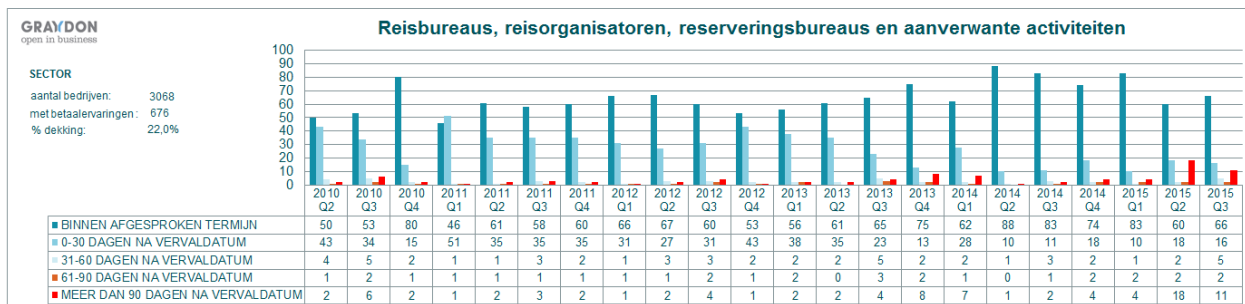
Nace 77

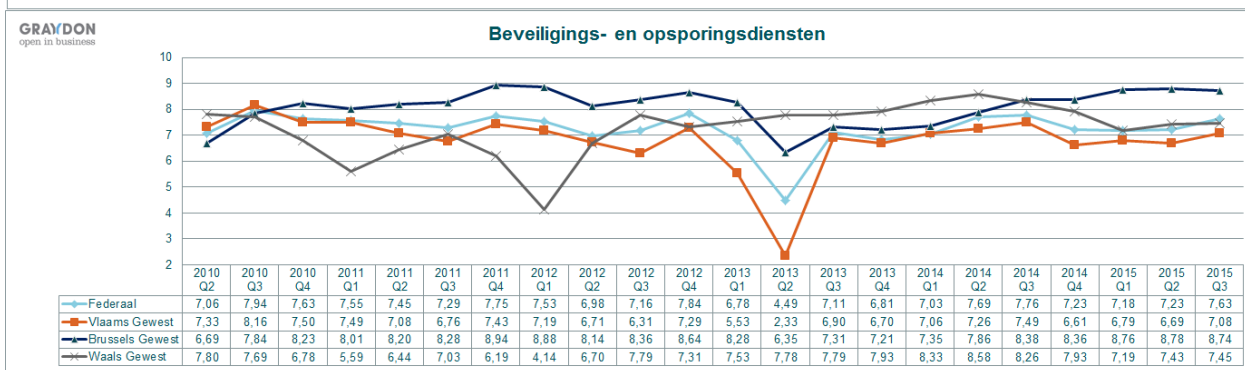
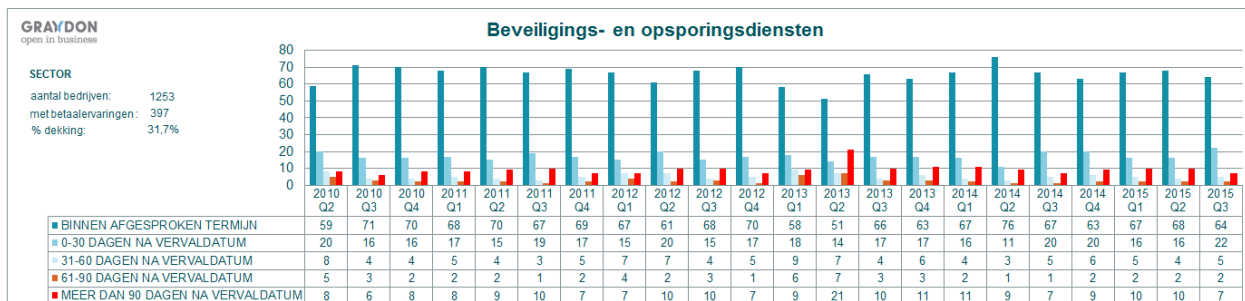
Nace 78

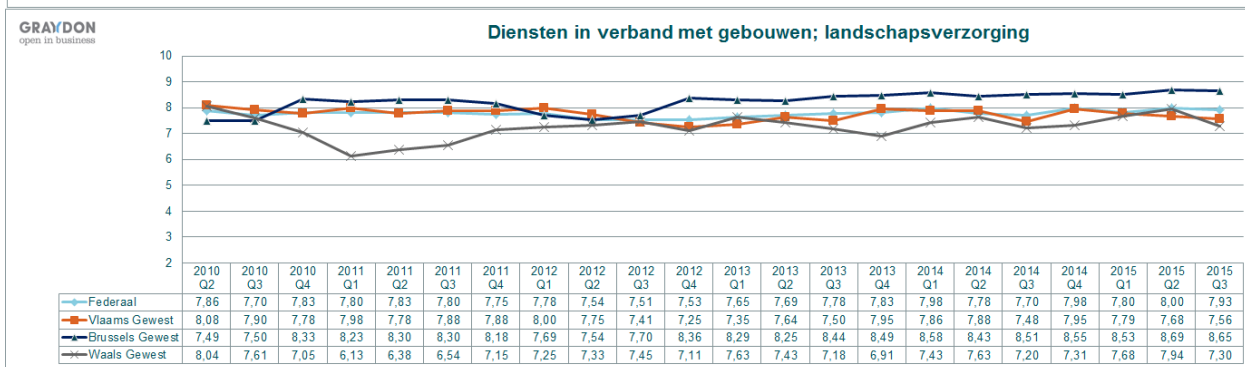
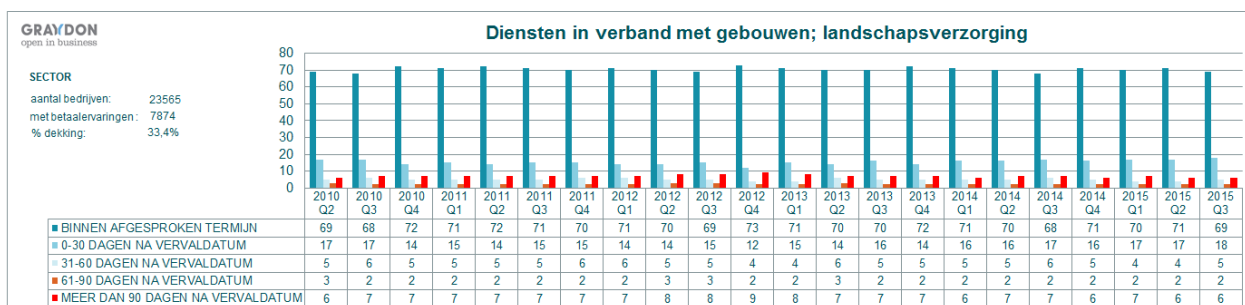
Nace 79

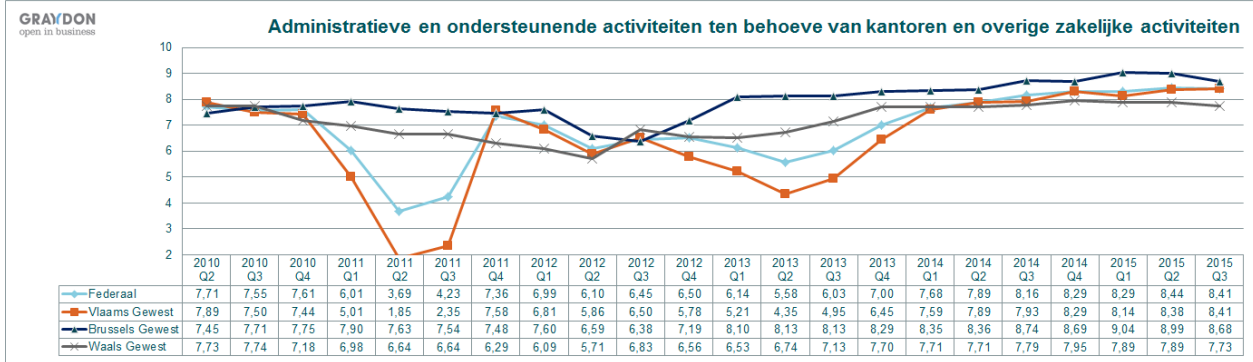
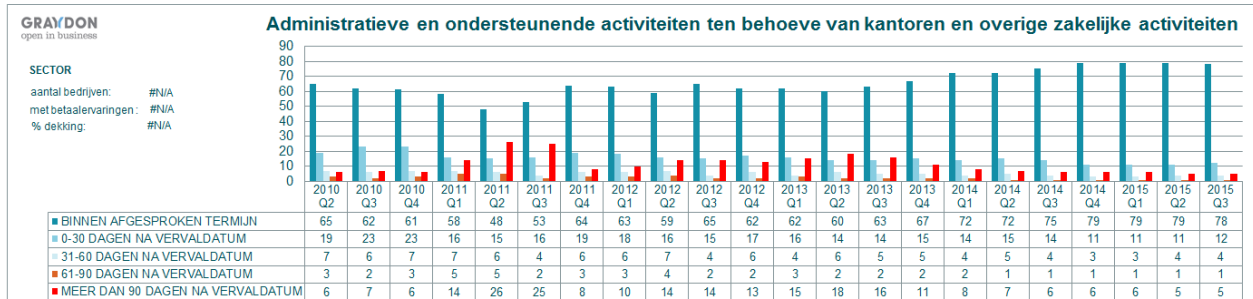
Nace 80

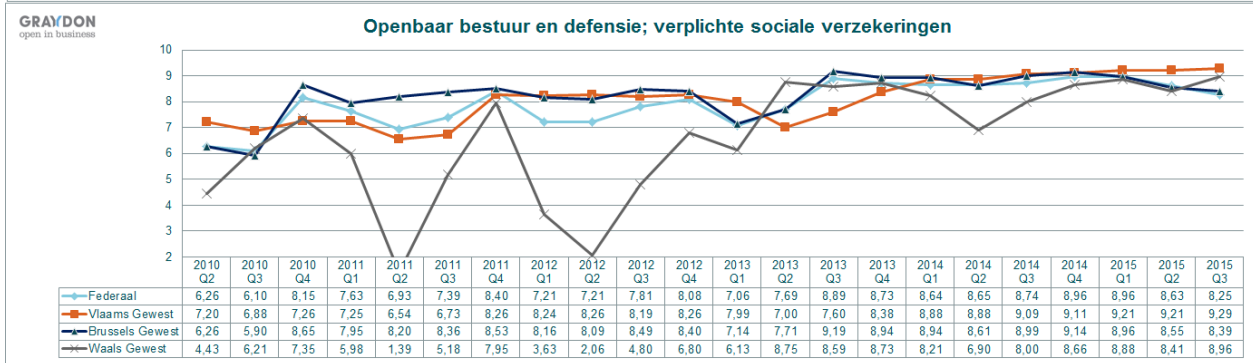
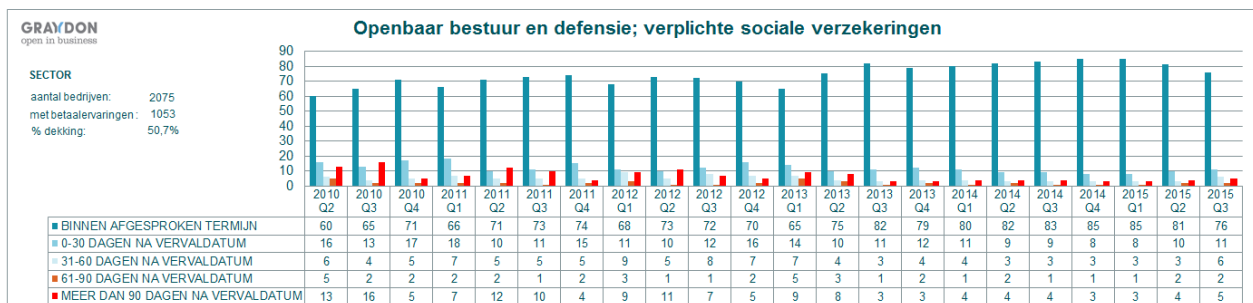
Nace 81

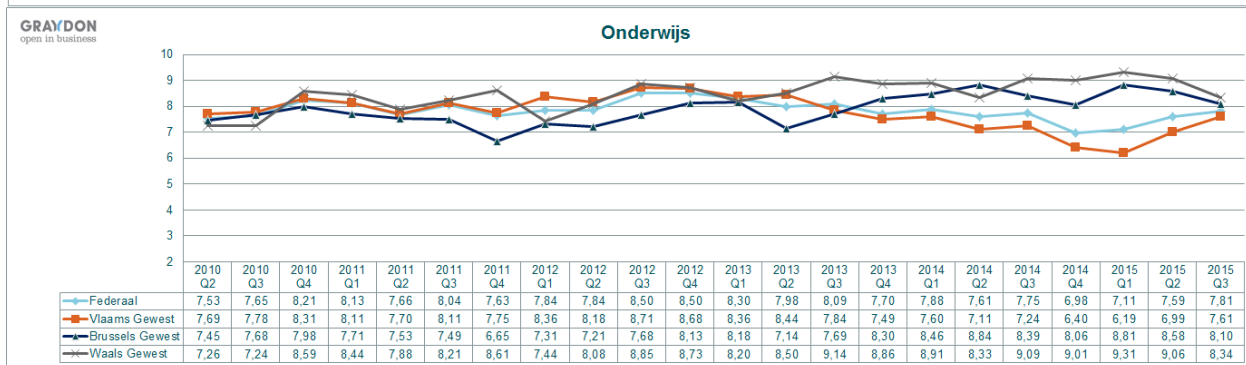
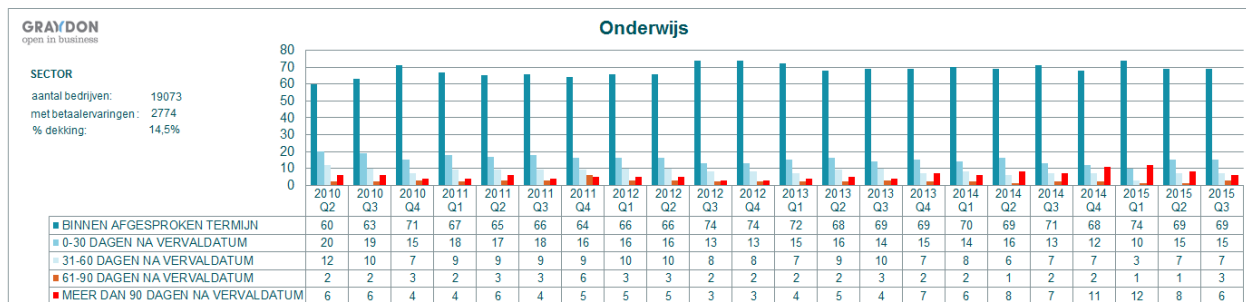
Nace 83

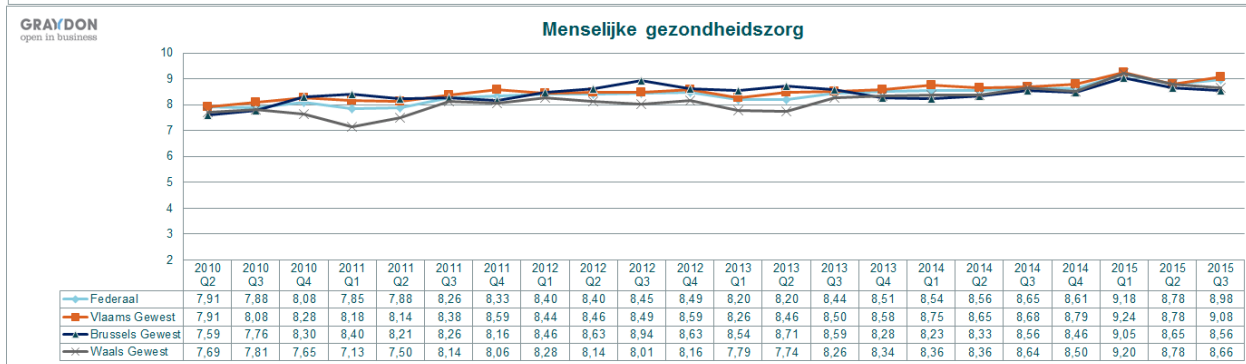
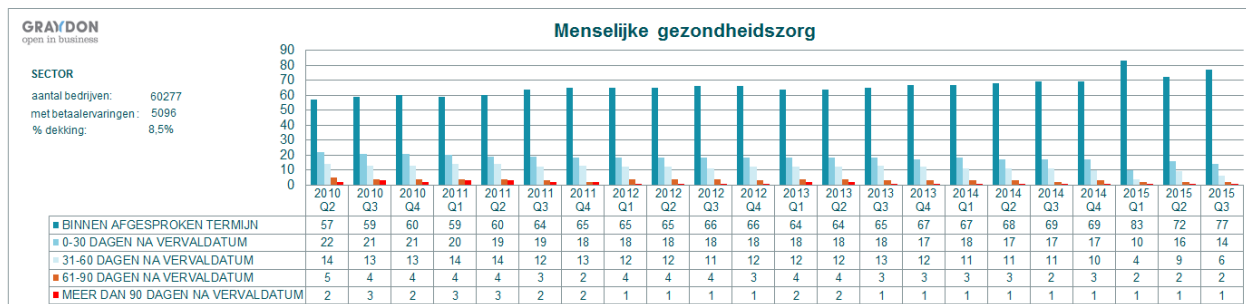
Nace 84

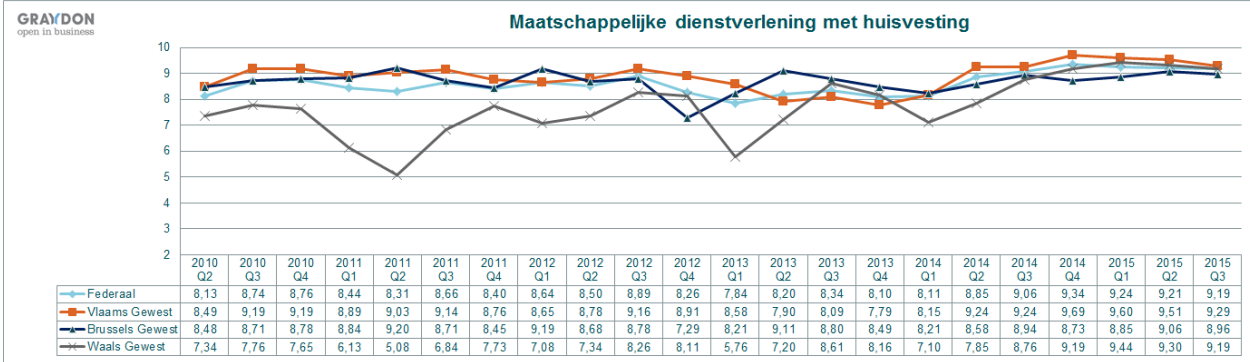
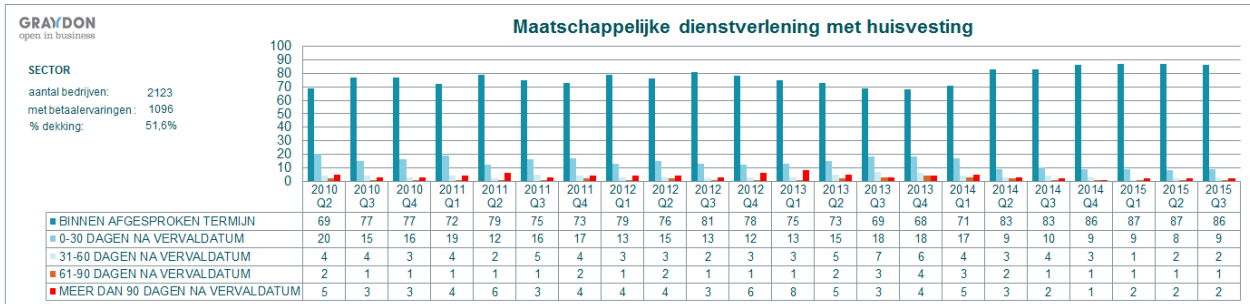
Nace 85

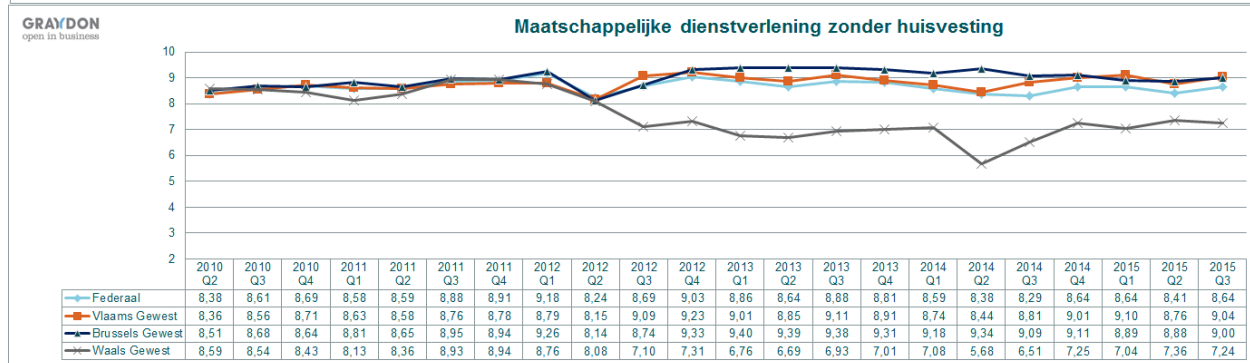
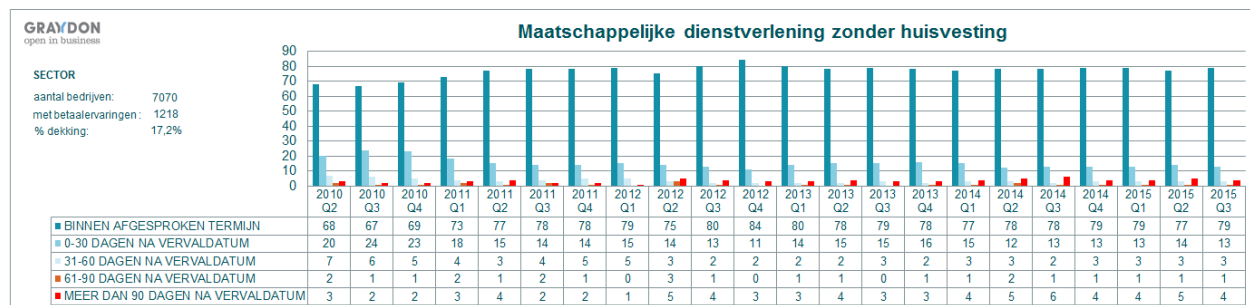
Nace 86

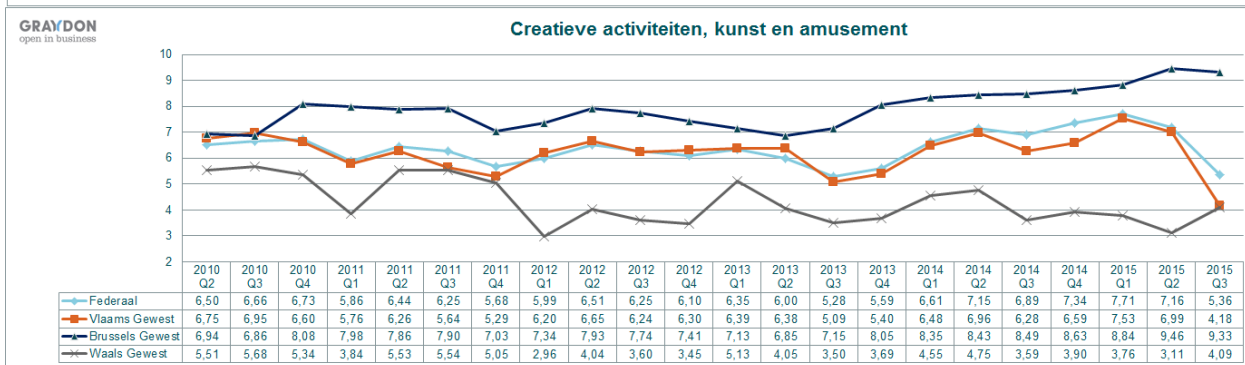
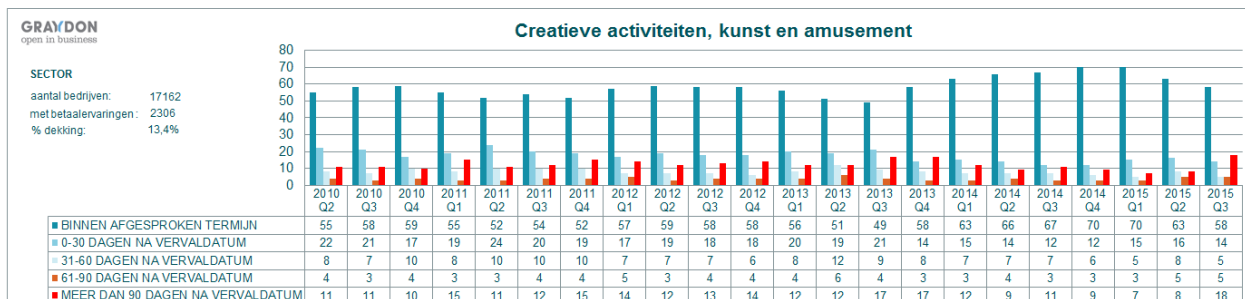
Nace 87

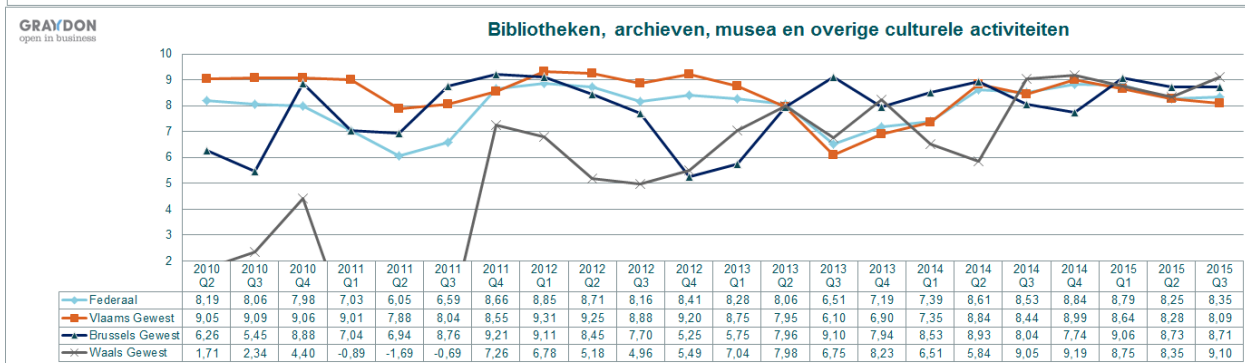
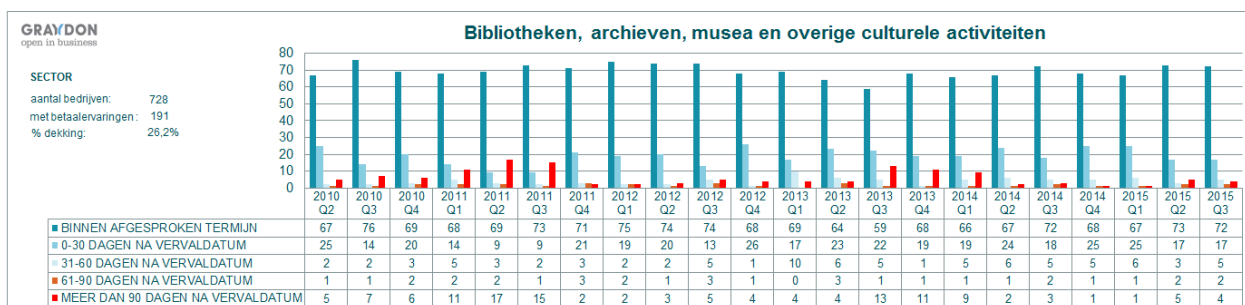
Nace 88

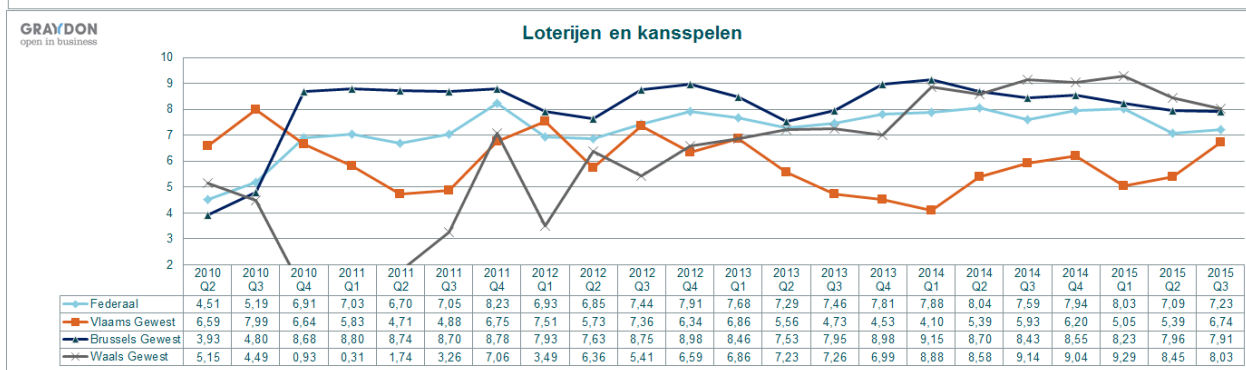
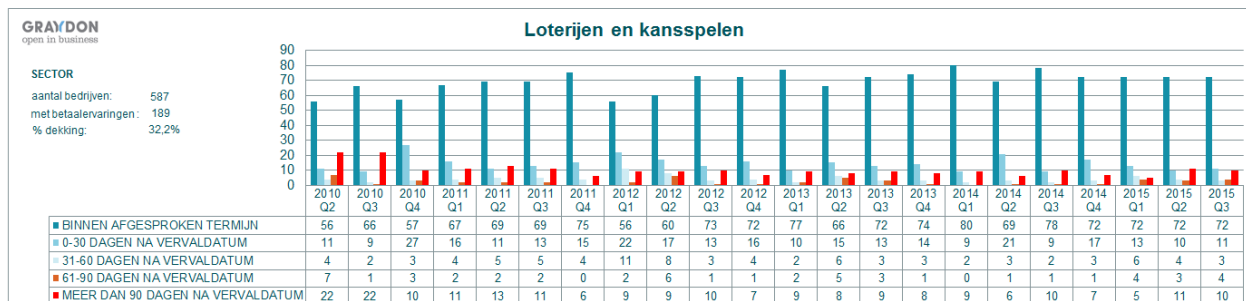
Nace 90

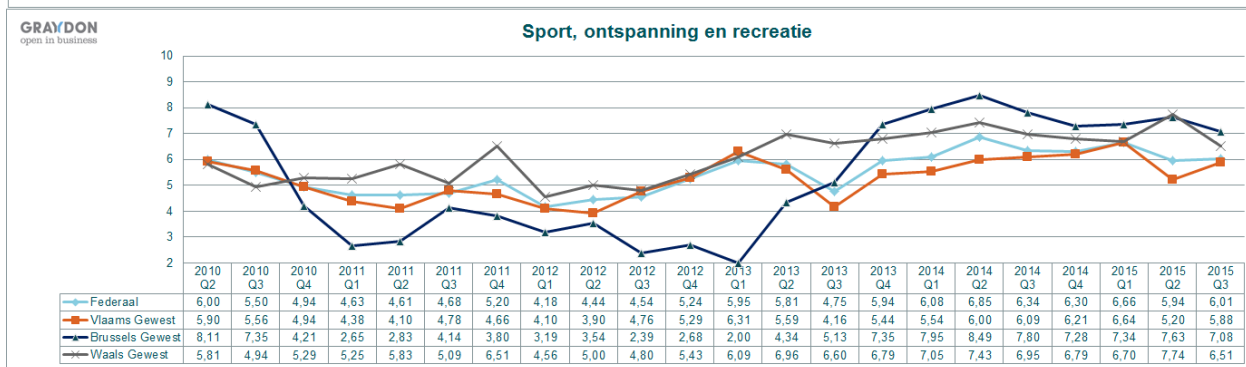
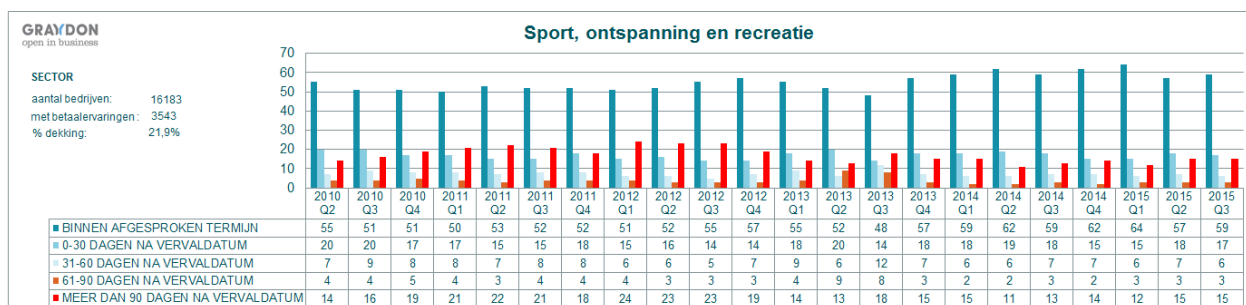
Nace 91

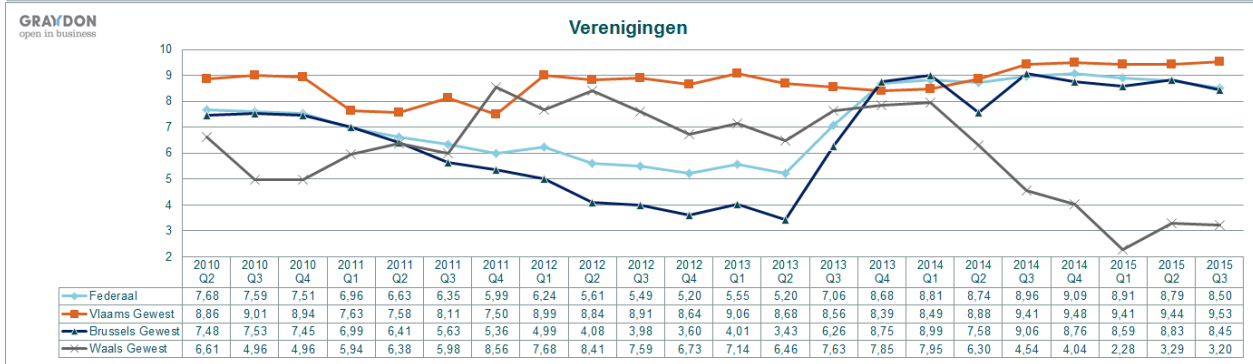
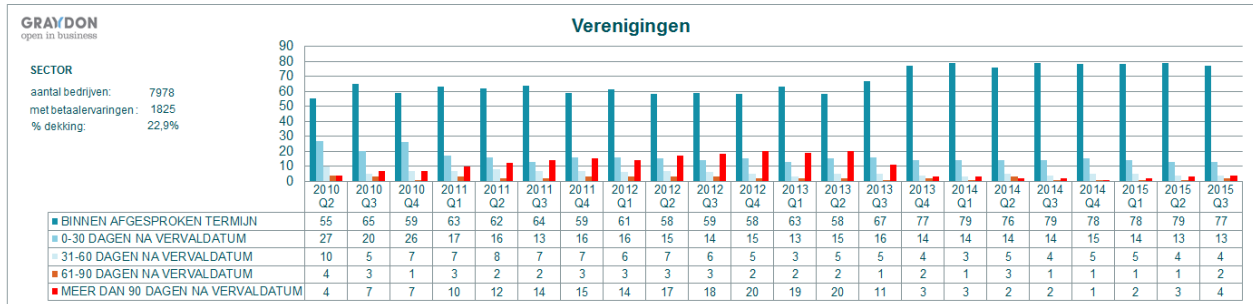
Nace 92

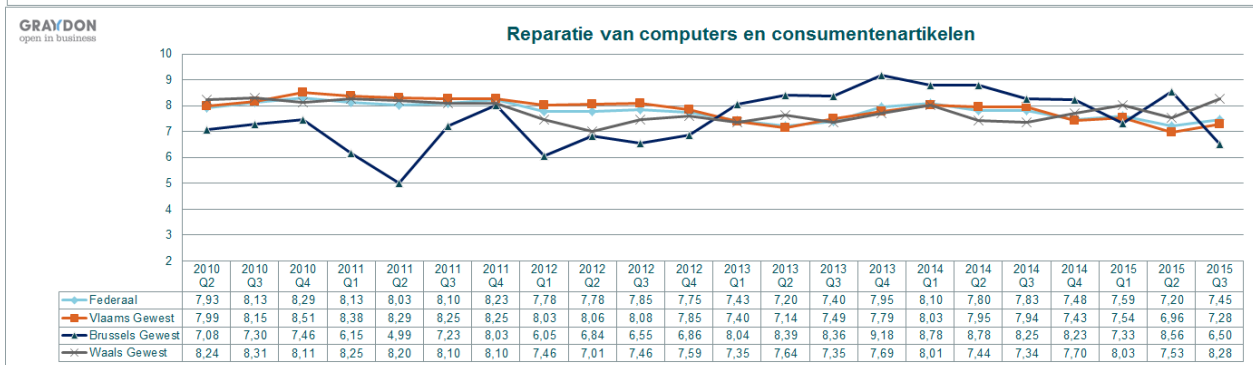
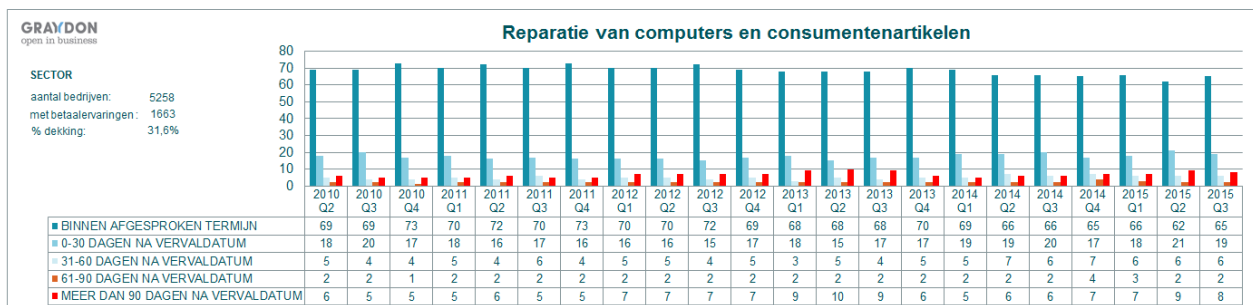
Nace 93

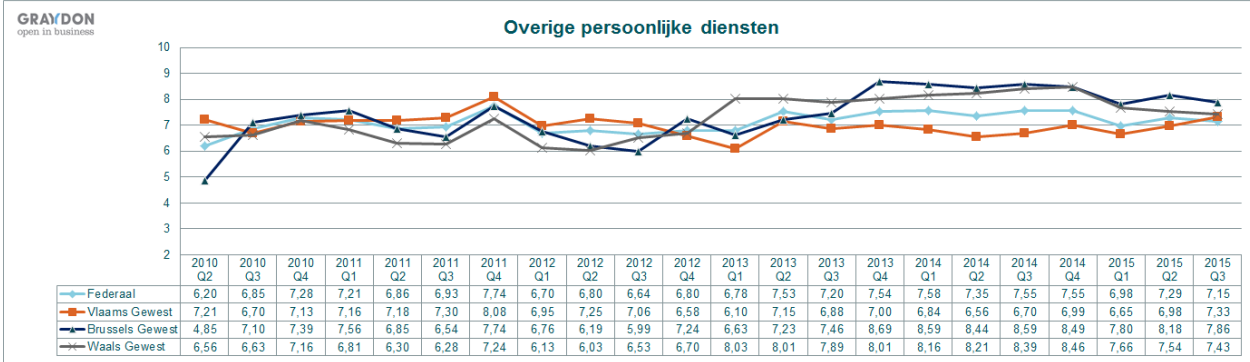
Nace 94

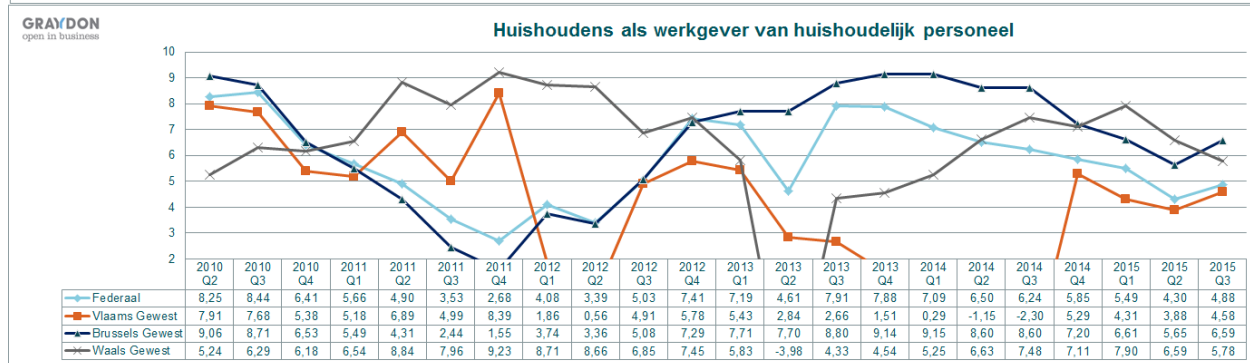
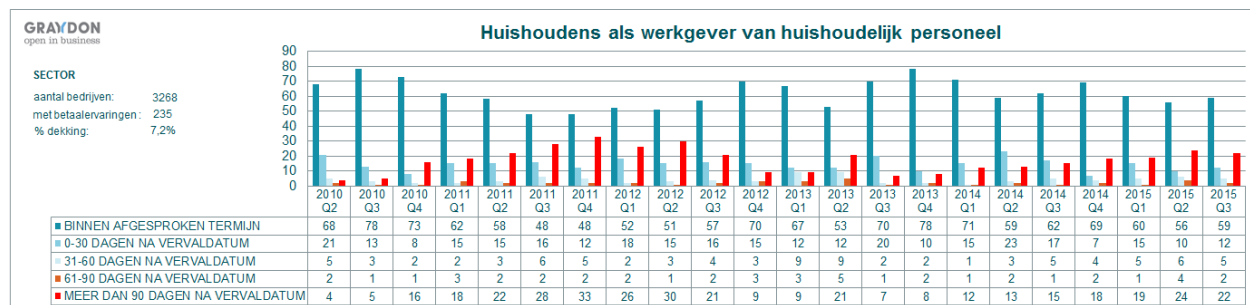
Nace 95

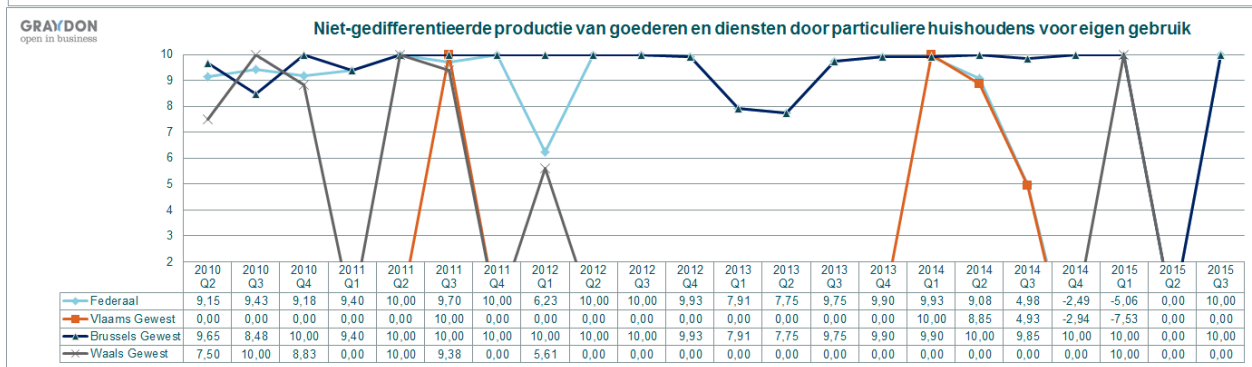
Nace 96

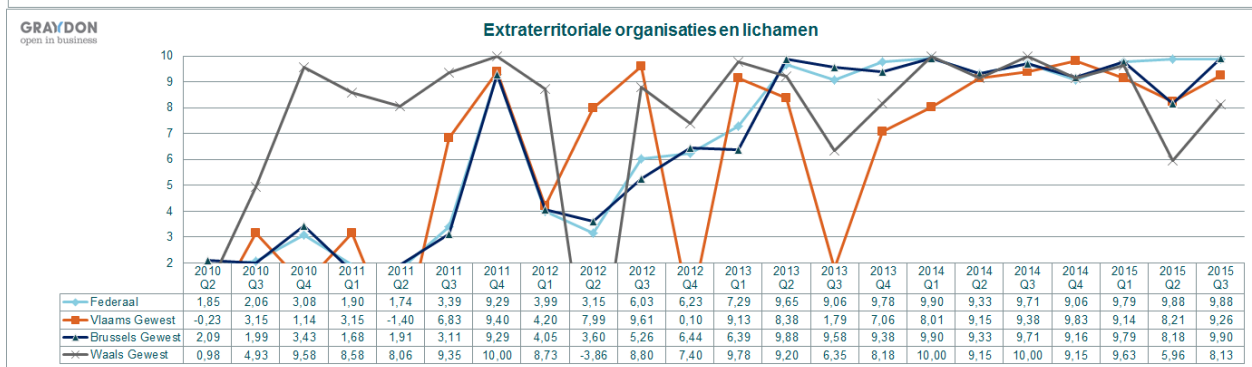
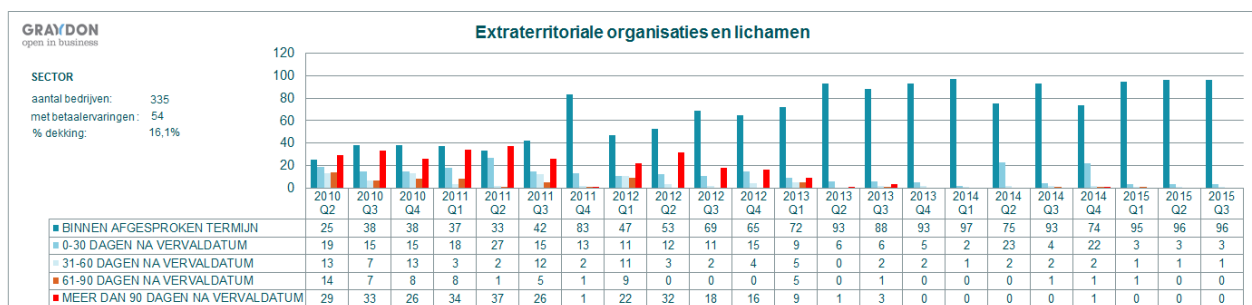
Nace 97

Nace 98

Nace 99

Over Graydon

Het handelsinformatiekantoor Graydon Belgium nv is in Berchem gevestigd en vormt een ploeg van 120 medewerkers. Dankzij een dagelijkse gedetailleerde opvolging houdt het bedrijf een reusachtige databank up-to-date, gevoed met gegevens over alle in België gevestigde bedrijven, inclusief eenmanszaken en andere economische entiteiten.

Hiermee ontwikkelt Graydon Belgium nv modellen die zowel risico's als groeikansen van ondernemingen tot uitdrukking brengen. Zo rapporteert de studiedienst van Graydon Belgium nv macro-economische tendensen en onderhoudt het bedrijf intensieve banden met diverse officiële instanties.

Graydon Belgium nv richt zich vooral op het bedrijfsleven. Dankzij de databank kent elke geïnteresseerde de evoluties binnen elk individueel bedrijf. We bieden analyse-instrumenten aan die de rentabiliteit van zowel marketing- als verkoopstructuren actief ondersteunen. Graydon Belgium nv tekent voor de inbouw van beslissingssystemen op maat waarmee men de juiste zakenrelaties opspoot, accepteert en opvolgt.

Contact algemeen: 03 280 88 00- info@graydon.be

Graydon Belgium nv
Uitbreidingstraat 84/b1
2600 Berchem

Telefoon: 03 280 88 00
E-mail: info@graydon.be